

چالشهای فراروی پروژههای عمرانی

در آیینیه پید و چاه سال ۹۲

فهرست مطالب

- ۲ چالشهای فراروی پروژه‌های عمرانی در آیینه بودجه سال ۹۲ - سرمقاله
روز مهندس فرخنده باد
۶ اصلاح شرایط عمومی پیمان گامی مؤثر برای حل مشکلات اقتصادی
۷ (مصاحبه با آقای مهندس ملکینانی فرد)
دهه فجر مبارک
۱۱ ایجاد توسعه پایدار در کشور با فعالیت تشکلهای و انجمنها
۱۲ (مصاحبه با آقای مهندس علیاری)
۱۹ پیشرفت شرکتهای تسلط بر نرم‌افزارهای جدید را می‌طلبند
(مصاحبه با آقای مهندس قاضی‌زاده)
۲۶ دیدار نمایندگان آب منطقه‌ای بوشهر با هیأت رئیسه رسته آب انجمن
۲۸ نقش توسعه پایدار در حفاظت از محیط زیست و جهانی شدن اقتصاد
۳۲ پاگرد
۳۴ مکاتبات انجمن و نامه‌های رسیده
۳۹ آتشکده ۱۸۰۰ ساله ری در کانون تحولات فلات مرکزی ایران
۴۱ اخبار صنعت ساختمان
۴۳ سیر تحول ساختمان سازی در ایران
۴۸ نگرشی به هزینه چرخه عمر ماشین آلات راهسازی و معدنی
۵۳ نگرشی به بازآفرینی آیینهای زیبای ایرانی - سپندار مدگان، روز عشق و دوستی
برای شما خوانده‌ایم
۵۴ نگرشی اجمالی به ادبیات اقتصادی و مالی
۵۷

صاحب امتیاز: انجمن شرکت‌های ساختمانی

مدیرمسئول: مهندس جواد خوانساری

کمیسیون انتشارات: مهندس جواد خوانساری، مهندس محمد کنگانی، مهندس محمدعلی پور شیرازی، مهندس جهانگیر عصر آزاد

مهندس علی ورزنده، مهندس مجتبی ضرابی، دکتر غلامرضا علی‌زاده

سردبیر: دکتر غلامرضا علی‌زاده

خبرنگار: آرزو نوری

حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پورآقا

عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی

امور آگهی‌ها: شقایق خواجه نصیری طوسی

لیتوگرافی: پاسارگاد چاپ: مجموع زنجیره‌ای چاپ بیژن

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر، خیابان شهید برادران مظفر (صبا جنوبی)، شماره ۸۶، ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۶۶۹۱

تلفن: ۶۶۴۶۴۲۶۱ - ۶۶۴۰۲۰۳۷ - فکس: ۶۶۴۶۴۰۸۴

پست الکترونیکی: payam.abadgaran@acco.ir

نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

نوشته‌های نویسندگان، لزوماً نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار می‌باشد و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود.

چالش‌های فراروی پروژه‌های عمرانی

در آیین بودجه سال ۹۲

سرمقاله

از قارنمای انجمن شرکت‌های ساختمانی دیدن نمایید www.acco.ir

۴

قبل از ورود به بحث اصلی بودجه سال ۹۲، لازم به توضیح است که مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۷ با تغییر آیین‌نامه داخلی خویش و برای جلوگیری از تأخیر دولت در ارائه بودجه سالانه، دولت را مکلف کرد حداکثر تا ۱۵ آذرماه هر سال بودجه سال بعد را جهت بررسی‌های تخصصی و کارشناسی به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. این مصوبه به این دلیل بود که کمیسیون‌های ذیربط و نمایندگان مجلس، فرصت، وقت کافی و زمان مناسب برای بررسی آن داشته باشند؛ ولی با وجود این، همه ساله شاهد تأخیر در ارائه بودجه سنواری دولت به مجلس هستیم که در مواردی باعث می‌شود تا بودجه به روش چند دوازدهم در مجلس شورای اسلامی مورد تصویب قرار گیرد. سال گذشته نیز بررسی لایحه بودجه سال ۹۱ به فروردین و اردیبهشت ماه سال ۹۱ موکول شد. مجلس نیز برای دو ماه آغاز سال ۹۱، تنخواهی معادل ۲۲ هزار میلیارد تومان برای دولت در نظر گرفت و تصویب کرد. در سال ۹۲ نیز روند بودجه سال ۹۱ تکرار شد به طوری که میرتاج‌الدینی معاون ریاست‌جمهور در نظارت بر قانون اساسی در مورد علت تأخیر بودجه سال ۹۲ می‌گوید: لازم است مجلس با درک بیشتر از شرایط ویژه، خود را با شرایط وفق دهد تا بتواند بودجه را که احتمالاً در اوایل اسفندماه به مجلس تقدیم خواهد شد، ظرف مدت باقیمانده از سال جاری به تصویب برساند.

با این احتمال که شاید بودجه در اوایل اسفندماه سال جاری به مجلس تقدیم شود، این پیش‌فرض نیز وجود دارد که دولت اراده‌ی معطوف بر درخواست بودجه چند دوازدهم از مجلس ندارد. در ضمن بحث‌های چالشی میان اعضای کمیسیون برنامه و بودجه و معاون رئیس‌جمهور نشان‌دهنده دشواری‌های فراوان پیش روی بودجه سال ۹۲ است؛ با توجه به تبعاتی که بودجه چند دوازدهم در پی دارد و دولت حاضر نیست همراه لایحه بودجه آن را نیز به مجلس ارائه دهد؛ به نظر می‌رسد مجلس با تصمیم‌گیری سختی مواجه باشد زیرا یا باید خود، بودجه چند دوازدهم را بپذیرد و آن را به صورت تنخواه ارائه دهد و یا اینکه در اجرای قانون تعلل نماید. پاره‌ای از نمایندگان مجلس این احتمال را مطرح می‌کنند که ممکن است دولت بودجه سال ۹۲ را در شش ماهه، دوره پایانی زمامداری خود هزینه نماید و دولت بعدی را با مشکلات عدیده‌ای مواجه سازد، بر پایه این احتمال، نمایندگان از هم‌اکنون به دنبال راهکارهایی برای عدم تحقق این شرایط و راه‌های جلوگیری از این پیشامد احتمالی هستند. دولت نیز مدعی است که تعدی در تأخیر ارائه بودجه نیست بلکه با توجه به شرایط ویژه تحریم‌ها و اثرات کوتاه مدت آن و هم به دلایل متعدد دیگری که نیاز به بحث‌های کارشناسی دارد، توان تنظیم سریع بودجه را با توجه به تموجات و دگرگونی‌های پیش‌آمده ندارد و به دلیل بازنگری‌های مکرر و اصلاح گام به گام آن ارائه بودجه در زمان تعیین شده امکان‌پذیر نیست و تأخیر در تقدیم بودجه به مجلس کاملاً

منطقی و دارای توجیه است، دولت معتقد است که مجلس باید درک واقعی‌تری از فرایندها و روندهای اثرگذار و متغیرهای مزاحم در ارائه بودجه (توسط دولت) داشته باشد. بنابراین باید گفت که احتمال دارد بحث‌های بسیار چالشی در روند تصویب بودجه توسط طرفین ایجاد شود مگر اینکه از طریق دیگر ساز و کارهای موجود حاکمیتی، به نوعی فضای مورد تصور، تغییر یابد و به همگرایی میان دو قوه بیانجامد که امیدواریم که این بخش از گزاره‌های پایانی مقدمه، وارد چرخه عملیاتی و اجرایی گردد، زیرا که اقتصاد کشور در طی سالهای اخیر بسیار حساس شده است و در مقابل چالش‌ها به سرعت واکنش نشان می‌دهد و این بازتابها در تحلیل نهایی، دهکهای کم‌درآمد را فقیرتر و دچار آسیب‌های اجتماعی خواهد ساخت و در مقابل ثروت دهکهای پردرآمد را یک شبه به چند برابر افزایش خواهد داد و در ادامه و استمرار این روند کشور با رکود تورمی بیشتری مواجه خواهد شد.

با این مقدمه، وارد بحث و بررسی فنی بودجه سال ۹۲ می‌شویم به ویژه آثار آن را از طریق بودجه عمرانی تقرر یافته برای پروژه‌های عمرانی و زیرساخت‌های توسعه‌ای، مورد بازبینی قرار می‌دهیم، تأثیر و بازتاب آن را در شرکت‌های مهندسی مجری پیمان (طرح‌ها و پروژه‌ها)، مشخص می‌سازیم و با امعان نظر در این متغیرها، تجزیه و تحلیل موضوع را پی می‌گیریم.

به نظر می‌رسد بر سر راه تنظیم و ارائه بودجه سال ۹۲ به مجلس شورای اسلامی مشکلاتی وجود دارد که مهمترین آن:

۱- پیش‌بینی قیمت فروش نفت در سال ۲۰۱۳ (یعنی سال ۹۲) برای ایران است. در این زمینه مرکز پژوهش‌های مجلس طی گزارشی قیمت نفت کشورهای مختلف را در سال ۲۰۱۳ پیش‌بینی کرده است و پیشنهاد کرده که قیمت نفت در بودجه سال ۹۲ کمتر از ۹۰ دلار در نظر گرفته شود. حال بین رقم پیشنهادی مرکز پژوهش‌های مجلس با قیمت در نظر گرفته شده دولت چه میزان تفاوت وجود دارد این مغایرت می‌تواند در روند واقعیت‌های بودجه بسیار مؤثر باشد. همچنین مبنای محاسبه ریالی قیمت دلار در بودجه می‌تواند شاخصی بر شکل‌گیری نرخ برابری دلار با ریال شود که بازتاب آن بر روی واردات و صادرات تأثیر خواهد گذاشت. به نظر می‌رسد نرخ برابری دلار در بودجه سال ۹۲ حدود ۲۰۰۰ تومان در نظر گرفته شود.

۲- عامل دیگر این است که مجلس علاقمند است که بررسی نهایی بودجه سال ۹۲ کل کشور بدون اجرای فاز دوم هدفمندسازی یارانه‌ها انجام شود و تا بهبود شرایط اقتصادی این فاز اجرا نگردد و یارانه‌های پرداختی فاز اول نیز بدون هیچگونه افزایشی کماکان ادامه یابد؛ ولی دولت معتقد است که روند امور باید استمرار یابد و برنامه‌های هدفمندسازی، طبق برنامه تنظیمی اجرا و عملیاتی شود. ولی آمار و ارقام نشان می‌دهد منابع حاصل از اجرای قانون هدفمندسازی یارانه به حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان رسیده

وجود دارد، که پیشاپیش برای برون رفت از آن، باید تمهیدات لازم اندیشیده شود.

همانطوری که اشاره شد کسری بودجه هدفمندسازی یارانه‌ها ۳۲ هزار میلیارد تومان است و چنانچه در اجرای فاز دوم مبلغ آن دوبرابر شود کسری بودجه سال ۹۲ کشور به حدود ۸۲ هزار میلیارد تومان خواهد رسید که چنانچه بپذیریم به ازاء ۲۵ درصد رشد نقدینگی حدود ۱۵ درصد تورم ایجاد می‌شود این مبلغ کسری حدود ۱۱ درصد به تورم موجود خواهد افزود.

لذا با توجه به عوامل مؤثر فوق‌الذکر در تهیه و تنظیم بودجه کل کشور به نظر می‌رسد هنوز بررسی احکام (تبصره‌های) بودجه کل کشور سال ۹۲ به اتمام نرسیده باشد. با اتمام این بخش سایر بخشهای بودجه عمومی سال ۹۲ کل کشور ظرف روزهای آینده (تا هفته اول اسفندماه سال جاری) توسط دولت مورد بررسی و تصویب قرار خواهد گرفت شاید فرایند جدول زمانی آن در خوشبینانه‌ترین حالت تا هفته اول اسفندماه سال جاری طول بکشد و سپس آماده تقدیم به مجلس شورای اسلامی گردد.

چون ارقام بودجه سال ۹۲ هنوز مشخص نشده است با بررسی بودجه عمومی کشور در سال ۹۱ به عنوان پایه و اساس تحلیل بودجه سال ۹۲ می‌توان گفت که بودجه عمومی کشور در سال ۹۱ حدود ۱۴۴ هزار میلیارد تومان بوده است که از آن ۴۰ هزار میلیارد تومان رقم اسمی بودجه عمرانی و حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان نیز بودجه جاری بوده است لازم به ذکر است که ۶۰ درصد بودجه جاری یعنی ۶۰ هزار میلیارد تومان آن را حقوق و دستمزد کارکنان دولت تشکیل می‌دهد و ۴ هزار میلیارد تومان دیگر مربوط به بودجه مالی است چنانچه با توجه به تحریم‌ها و شرایط ویژه اقتصادی کشور بتوانیم در سال ۹۲، حدود ۶۰ درصد بودجه سال ۹۱ را محقق نماییم. لذا بودجه عمومی کشور حدود ۹۴ هزار میلیارد تومان خواهد شد که اگر حتی افزایشی حدود ۱۰ درصد در میزان حقوق و دستمزدها باشد و بودجه مالی نیز در همان حد ۴ هزار میلیارد تومان بماند بنابراین $(۶۶+۴=۷۰)$ حدود ۷۰ هزار میلیارد تومان بودجه عمومی کشور به حقوق و دستمزد و بودجه مالی تعلق خواهد گرفت که از آن گریزی و گزیری نیست و مابه‌التفاوت آن یعنی $(۹۴-۷۰=۲۴)$ یعنی حدود ۲۴ هزار میلیارد تومان آن برای پروژه‌های عمرانی اختصاص خواهد یافت. بنابراین به نظر می‌رسد در سال ۹۲ با حدود ۲۴ هزار میلیارد تومان که معمولاً به طور متوسط حدود ۶۰ درصد آن صرف پروژه‌های عمرانی می‌شود و حدود ۴۰ درصد آن برای مصارف بودجه جاری دولت برداشت می‌شود، یعنی رقمی معادل ۱۵ هزار میلیارد تومان به پروژه‌های عمرانی قبل، در حال اجرا و پروژه‌های جدید اختصاص خواهد یافت و ۴۰ درصد دیگر آن برای تأمین کسری مصارف جاری دولت برداشت می‌شود که این روش در سالهای متوالی روندی عادی و طبیعی به خود گرفته است چنانچه با این میزان بودجه عمرانی مطالبات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی پرداخت گردد. لذا برای پروژه‌های جدید و نیمه‌تمام بودجه‌ای نخواهد ماند مگر آنکه دولت تمهیدات جدیدی نسبت به آن اتخاذ نماید. به دلیل عدم دسترسی به ارقام بودجه سال ۹۲ در صورت دریافت ارقام آن، تجزیه و تحلیل دقیق و عملی آن را با دستیابی به ارقام بودجه سال ۹۲ در ماهنامه اسفندماه (ویژه نوروزی) با تفسیر و تشریح بیشتر و دقیقتر جهت خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران درج خواهیم کرد.

است در حالی که منابع مصرفی آن حدود ۶۲ هزار میلیارد تومان می‌باشد یعنی حدود ۳۲ هزار میلیارد تومان کسری دارد که تأمین این کسری از طریق منابع بانک مرکزی تأثیر تورمی خواهد داشت. ۳- مشکل دیگری که در بودجه سال ۹۲ وجود دارد تذکر کتبی ۲۹ نماینده مجلس به رئیس جمهور است که در آن خواسته شده است که دولت لایحه بودجه کل کشور را همراه با جداول منابع و مصارف ارزی ارائه دهد. در ضمن همانطوری که اشاره شد از دولت درخواست شده است در کنار لایحه بودجه تقدیمی کل کشور لایحه بودجه چند دوازدهم احتمالاً (دو دوازدهم) را نیز به مجلس ارائه دهد؛ که با توجه به بحثهای انجام شده و مشکلات فراروی بودجه سال ۹۲ دولت آمادگی لازم را برای کارشناسی کافی و پیش‌بینیهای دقیق فرایندهای آن ندارد و به نظر می‌رسد فراهم ساختن سازه‌های مورد نظر مجلس را، دولت در شرایط کنونی به نوعی امری مالایطاق تلقی کند.

۴- مشکل دیگری که در بودجه سال ۹۲ مشهود است مربوط به پیش‌بینی تحقق صادرات ۵۹/۵ میلیارد دلاری است که در بودجه سال ۹۲ مطرح شده است، بخشی از این رقم می‌بایستی از محل صادرات پتروشیمی، کالاهای معدنی، کشاورزی و صنعتی معادل ۴۱ میلیارد دلار تأمین گردد.

۵- در ضمن پیش‌بینی شده است که از محل صدور خدمات فنی و مهندسی ۵/۵ میلیارد دلار کسب درآمد شود. و از بخش خدمات نیز حدود ۱۳ میلیارد دلار در آمد ارزی حاصل شود. که جمع صادرات در صورت تحقق شرایط و ضوابط اجرا بند ۴ و ۵ این مقاله به شرح جدول زیر خواهد بود:

توزیع فراوانی صادرات غیرنفتی کشور در سال ۹۲

(ارقام به میلیارد دلار)

شرح	درآمد	میزان	درصد
صادرات صنعتی، کالای معدنی، کشاورزی و پتروشیمی	۵۹/۵	۴۱	۶۹
صدور خدمات فنی و مهندسی	۵/۵	۹	۹
صدور خدمات	۱۳	۲۲	۲۲
جمع	۵۹/۵	۱۰۰	۱۰۰

با توجه به شرایط ویژه کشور و عدم امکان انتقال ارز ناشی از صادرات به کشور به نظر می‌رسد هم میزان صادرات نتواند به مبلغ مورد نظر دست یابد و هم انتقال ارز حاصل از صادرات صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات به کشور با مشکلات عدیده و عمده‌ای مواجه باشد و چنانچه صادرات به روش تهاتر (Barter) و یا (Truck) انجام شود در این صورت در مقابل صادرات به هر کشوری باید به اجبار تن به خرید (واردات) از آن کشور بدهیم؛ در چنین شرایطی، این امکان وجود دارد که نیازمندیهای اصلی برای واردات از آن کشور وجود نداشته باشد و یا به دلیل اضطرار کالاهای دارای کیفیت پایین و با اولویت و اهمیت بسیار نازل، قابل دریافت و تدارک باشد لذا هم قیمت‌های آنها به دلیل درک تنگناها و شناخت اضطرار ما توسط کشور فروشنده، برای واردات افزایش می‌یابد و هم نوع کیفیت محصولات و کالاهای خریداری شده احتمالاً متناسب با نیازها نخواهد بود. از سویی نوسانات قیمت ارز نیز بر پیچیدگی مناسبات اقتصاد بین‌المللی و معاملات تجارت خارجی ایران خواهد افزود و این امر نیز از دیگر تنگناهای موجود در بودجه سال ۹۲ کشور محسوب می‌شود؛ لذا این گروه چالشها در بودجه سال ۹۲ به عنوان بخشی از تهدیدها و ضعفها

روز مهندس فرخنده و خجسته بادا

به نام خالق علم و خدای فن و فنون
نماد نون و قلم در سپهر سطر و ستون
مهندس همه‌ی سازه‌های سینایی
مدیر حمله‌ی سامانه‌های سینایی
خدای مهر و محبت، خدای آزادی
خدای عاشق سازندگی و آبادی

در تقویم ایران، پنجم اسفندماه روز بزرگداشت خواجه نصیرالدین طوسی ریاضیدان، ستاره‌شناس و مهندس و معمار ایرانی نامگذاری شده است. این روز پرشکوه را که نماد آبادگری و نمود تمدن‌سازی فرهیختگان حوزه دانش فنی و مهندسی است؛ به تمامی مهندسان سختکوش و تلاشگران سازنده و ارزنده میهن گرامیمان تبریک و تهنیت عرض می‌نمائیم. بی‌شک دستاوردهای برارنده‌ی علم مهندسی، با ذهن و اندیشه پویا و آفرینشگر دانش‌آموختگان دانش مهندسی تلفیقی زیبا و ترکیبی بی‌همتا یافته است که در تمامی گستره هستی اجتماعی آثار چشم‌نواز و تمدن‌ساز آن را می‌توان به روشی دید و به تحسین آن زبان گشود. تمدنهای امروزی همواره خود را مدیون دانشی مردان حوزه مهندسی دانسته و می‌داند و تلاش آنها را ارج می‌نهد.

گر بگوییم که مرا با تو سر و کاری نیست در و دیوار گواهی بدهد کاری هست
روز مهندسی را به تمامی مهندسان ایران و جهان شادباش می‌گوئیم.
کمیسیون انتشارات و روابط عمومی

رئیس هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی عنوان کرد

اصلاح شرایط عمومی پیمان گامی موثر برای حل مشکلات اقتصادی

آقای مهندس ملکینانی فرد یکی از موثرترین اعضای کارگروه تعامل با بخش کارفرمایی کشور است که با اشراف همه جانبه بر مسائل، مشکلات، روندها و فرایندهای اجرای پیمان پروژه‌های عمرانی، تخصصی‌ترین و کارشناسی‌ترین راهبردها و پیشنهادهای سازنده را در طول عضویت در هیات مدیره و چه در جایگاه ریاست هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی به بخش کارفرمایی ارائه داده‌اند.

بی‌شک پیشنهادهای ایشان به عنوان گزاره‌های راهبردی برای شیوه‌های فعالیت آینده این بخش از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و نقطه عزیمتی است برای بخشهای کارفرمایی که آنها بر اساس این

دیدگاهها به تصحیح برخی از امور بپردازند. به همین منظور سردبیر ماهنامه پیام آبادگران در گفتگویی صمیمانه پای صحبت مهندس منوچهر ملکینانی فرد، رئیس هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی نشستند تا از منظر ایشان به بررسی شرایط کنونی پروژه‌های عمرانی و ساختمانی و فرصتهای پیش روی این بخش بپردازند. کمیسیون انتشارات انجمن ضمن قدردانی از تلاشهای همه جانبه و بی‌دریغ مهندس ملکینانی فرد، مشروح این گفتگو را برای اطلاع خوانندگان محترم ماهنامه درج می‌نماید.

مهندسی گرفتار امور چک و سفته و پاسخ‌گویی به پرسنل خود می‌شوند. این امر یکی از خسارهای عظیمی است که بخش خصوصی و جامعه سازندگی کشور با آن مواجه است. کار کردن در چنین شرایطی نه تنها باعث بزرگی و گسترش شرکتهای نمی‌شود بلکه آنها را بیشتر در پیچ و خم مسائل اداری و بانکی گرفتار می‌کند.

یکی از دلایل اصلی این قضیه این است که فهرست بها به روز منتشر نمی‌شود و در سال ۱۳۹۱ با فهرست بهای سال ۱۳۸۸ طرحها برآورد می‌شوند. در شرایطی که مسئله حذف یارانه‌ها باعث چند برابر شدن قیمت حاملهای انرژی در این حرفه شد و بار دیگر افزایش چندبرابری نرخ ارز روی قیمتها تاثیر شگرفی گذاشت. اصولاً فلسفه وجود فهرست بها متر اندازه‌گیری برای تهیه برآورد است. ما قبول داریم که این فهرست مختص کارفرما است نه پیمانکار، چرا که پیمانکار قیمت خود را می‌دهد. اما برای برآورد درست و تعیین مبلغ دقیق کاری که به مناقصه می‌رود وجود فهرست بهای دقیق ضروری است. این متر اندازه‌گیری هر چه دقیق‌تر باشد برآورد اولیه دقیق‌تر است. امروزه این متر اندازه‌گیری کمتر از ۴۰ درصد هزینه‌های واقعی رسیده است. حتی اگر پول طرح به مناقصه رفته به موقع تامین شود این مبلغ کمتر از ۴۰ درصد هزینه پروژه‌ها است. البته به دلیل افزایش روز به روز قیمتها در حال حاضر فهرست بها نمی‌تواند به روز باشد!

● دکتر علی‌زاده: به نظر شما پیمانکاران شرکتهای ساختمانی با چه مشکلاتی در سطح خرد (سازمانی)، میانه (ملی) و کلان (بین‌المللی) و در بعد درون سازمانی و برون سازمانی مواجه هستند و راه حل پیشنهادی شما در این زمینه‌ها چیست؟

■ مهندس ملکینانی فرد: بزرگترین چالش که بخش خصوصی شاغل در بخش سازندگی به خصوص در حوزه طرف قرارداد دولت با آن روبرو است این است که متأسفانه فعالیت در پیمان‌ها بر اساس برنامه‌های زمانبندی که روز اول ارائه می‌شوند و منطبق با هزینه‌های بالاسری که روز اول متناسب با مدت اولیه پیمان در قرارداد لحاظ می‌گردد، عملاً انجام نمی‌شود. همانطور که در آمار بخش نظارت سازمان مدیریت مطرح شده تا حد ۹۰ درصد علت تاخیرات به دلیل کمبود اعتبارات است. کمبود اعتبارات باعث طولانی شدن پروژه‌ها می‌شود. ما محاسبات دقیقی انجام داده‌ایم که نشان می‌دهد اگر پیمانی ۲۵ درصد تطویل باید به فرض دریافت تعدیل عملاً ۸ درصد سود پیمانکاری به دلیل هزینه‌های بالاسری ناپدید می‌شود. در حالی که ما پروژه‌هایی داریم که با چندین سال تطویل مواجه‌اند و نه تنها سود آنها از بین رفته بلکه برای پیمانکار ضرر و زیان قابل توجهی نیز دارد. بنابراین نتیجه این شده که پیمانکارانی که طرحهای عمرانی کشور را بر عهده دارند و عمدتاً طرف قرارداد دولت هستند روز به روز ضعیف‌تر شده و عملاً به جای استفاده از توان و تجربه

چون تامین اعتبارات قبل از برگزاری مناقضات انجام می‌شود لذا بزرگترین خسارتی که از این ناحیه به پروژه‌ها

تحمیل می‌شود این است که برآورد پروژه‌ها کم تر از ۴۰ درصد پروژه‌ها است. ما خدمت اعضای محترم شورای عالی فنی هم گفتیم که اگر ضریب منطقه و بالاسری درست باشد متر اندازه گیری درست‌تر خواهد بود چون پیمانکار قیمت را برای یک پروژه خاص و در محل خاص انجام می‌دهد و نیازی به ضرایب منطقه و غیره ندارد اما برای برآورد دقیق کارفرماها و مشاوران نیازمند اندازه‌گیری دقیق هستند و هرچه این

برآورد اولیه دقیق‌تر باشد نتیجه دقیق‌تر و منطبق‌تر بر مسائل واقعی است. و حاصل آن نه در جیب پیمانکار که به جیب منافع ملی می‌رود. لذا در شرایطی که دولت پول و وفای به عهد داشته باشد وجود برآورد دقیق و تامین اعتبار دقیق رافع تطویل پیمانها خواهد شد. چون با عدم برآورد واقعی در مناقصه، پروژه‌ها با تاخیر در تامین اعتبار روبرو می‌شوند و مجریان و تامین‌کنندگان طرح به اشتباه می‌افتند و زمان انجام کار به ۲/۵ برابر زمان تعیین شده تطویل می‌شود. در حالی که پیمانکار ضریب بالاسری و هزینه‌های خود را بر مبنای ۲/۵ برابر نمی‌بیند بنابراین با هر قیمتی قرارداد را ببندد متضرر است.

هر دو طرف این نقصها را می‌دانند اما برای برطرف کردن آن اراده معطوف به هدف لازم است. اصولا اگر برآورد دقیق باشد، نقشه‌ها کامل‌تر ارائه شوند و اعتبار طرح هم به درستی تعیین شود می‌توان بر اساسی تفکر و محاسبات مهندسی شکوفایی و استفاده از دانش حرفه‌ای، پروژه را به نحو احسن انجام داد سه مشخصه اصلی مدیریت فراگیر کیفیت (TQM) Total Quality Management یعنی حداکثر

کیفیت، حداقل هزینه و حداقل زمان را رعایت کرد. متأسفانه یکی از دلایلی که این نقیصه را استمرار می‌دهد

شرایط عمومی پیمانی است که تا به امروز در روند امور پیمانکاری جاری و ساری است و در آنجا مجری طرح و کارفرما در قبال اختیارات وسیع خود مسئولیت کافی را برای جوابگویی ندارد. بر اساس این شرایط عمومی پیمان، کارفرما می‌تواند پول پیمانکار را پرداخت نکند و پیمانکار، ناشی از آن اقدام در کارگاه به فلاکت برسد به طوری که یکی از مفاد ماده ۴۶ بر آن حاکم شود. نمونه بارز عدم عدالت و عدم پاسخ‌گویی همین شرایط عمومی پیمان فعلی است. و به این دلیل است که

کارها با اعتبار و نقشه ناقص به مناقصه گذاشته می‌شود. مجری طرح می‌داند که می‌تواند در موارد زیادی از پاسخ‌گویی طفره ببرد. به عبارتی دیگر اگر شرایط عمومی پیمان شرایطی عمومی باشد که هر کدام از طرفین یعنی کارفرما، مشاور و پیمانکار در قبال اختیارات خود از مسئولیت لازم برخوردار باشند به این مسائل که خسران ملی به همراه دارد خاتمه داده می‌شود. هر چه قوانین مابین پیمانکار و کارفرما عادلانه‌تر باشد، کار با قیمت کم‌تر و زمان و کیفیت مطلوب‌تر به دست می‌آید.

البته سازمان مدیریت از زمانی که آقای مهندس رحمتی به عنوان معاونت فنی در آن مشغول خدمت شدند برای تهیه شرایط عمومی پیمان عادلانه‌ای تلاش کرد و به مدت یک سال و نیم جلسات دقیقی با حضور نمایندگان دستگاههای اجرایی، انجمن‌های ذیربط پیمانکاری و جامعه مهندسان مشاور برگزار شد. این جلسات در نهایت درایت اداره و در نهایت صداقت جمع‌بندی شد که امیدوارم همان جمع‌بندیها به شرایط قراردادی عادلانه منتج شود. اصلاح بسیاری از مشکلات امروز با یک شرایط قرارداد منطقی،

آقای دکتر عسکری دستور اجرای قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده را دادند اما ما معتقدیم این قانون باید عطف به ماسبق شود. چون از ابتدا مکانیزم درست همین بوده است و باید خسارت تمام شرکتهایی که جریمه شده‌اند جبران شود. نباید تاوان تفسیر اشتباه از قانون را پیمانکار پرداخت کند

عدالانه و منصفانه ممکن خواهد شد.

مانع در خارج از کشور شرکت می‌کنیم که موانع آن مرتفع و با فاصله نزدیک هستند و بالعکس برای رقبای ما بدون مانع و رادع و همراه با تشویق است. ضمن این که امروزه در بسیاری از کشورها به دلیل مسائل تحریم و نگاه بغض‌آلود کشورهایی که به رشد ما علاقه چندانی ندارند اوضاع وخیم‌تر شده است. این در حالی است که جامعه فنی و مهندسی ما قله‌های رفیعی را فتح کرده و امروزه می‌توانند در هر نوع تازه حرف اول را بزنند مثلا ساختمانهایی بسازند که در مقابل ۸ درجه در مقیاس ریشتر زلزله مقاومت کند بدون این که قطره‌ای از آب داخل لیوان در این ساختمانها بیرون بریزد. این توانندی‌های فنی و مهندسی به سدسازی، راه سازی، تونل، کارهای زیرزمینی، پروژه‌های نفتی و غیره نیز قابل تعمیم و تسری می‌باشد.

● **دکتر علی‌زاده: جنابعالی در مورد مسئله مالیات بر ارزش افزوده تلاشهای فراوانی کردید. اخیرا نیز بخشنامه‌ای توسط سازمان مالیات درباره تعدیل مالیات بر ارزش افزوده ابلاغ شد. شما این بخشنامه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا این بخشنامه نظر فعالان بخش خصوصی را تامین کرده است؟**

■ **مهندس ملکینانی‌فرد:** مالیات بر ارزش افزوده قانون خوبی است منتهی به دلیل عدم شناخت از حرفه پیمانکاری در پیاده کردن این قانون بی‌توجهی‌ها و بی‌مهری‌هایی بسیاری شده و گرفتاریهای زیادی برای شرکتهای صحیح‌العمل ما به وجود آورده است. همانطور که مستحضرد در بند ۱۱ و ۱۳ این قانون آمده بود که هر کدام از دو مورد ارائه فاکتور و یا تحویل جنس مقدم باشد مالیات ارزش افزوده بر آن تعلق می‌گیرد. اصلی هم وجود دارد که مالیات را باید مصرف کننده پرداخت کند که در طرحهای ما مصرف کننده را کسی می‌دانند که صاحب طرح است و اگر جریمه‌ای هم تعلق بگیرد باید متوجه وی باشد. آقایان استدلال می‌کردند چون حسابداری اعتباری مورد تائید مجلس است و نه حسابداری نقدی لذا وقتی پیمانکار صورت وضعیت خود را

● **دکتر علی‌زاده: شرکتهای ما نقاط قوت فراوانی دارند. با فرصتهایی نیز در بیرون از خود مواجه هستید. چگونه می‌توان از این موارد برای پیشبرد اهداف بخش خصوصی و توسعه اقتصادی استفاده کرد؟**

■ **مهندس ملکینانی‌فرد:** اصولا شرکتهایی که توانسته‌اند بیرون از کشور فعالیت کنند مانند درختی هستند که ریشه آنها در ایران است و اگر در اینجا به آنها توجه نشود نمی‌توانند در بیرون از کشور نیز موفق باشند. زمانی ما در صدور خدمات فنی و مهندسی موفق می‌شویم که بخشی از سیاست مملکت متوجه تقویت صدور خدمات فنی و مهندسی باشد.

اگر سیاست در خدمت توسعه اقتصادی نباشد توسعه اقتصادی نمی‌تواند محقق شود. در تمام قوانین الگوهای توسعه‌ای ایران با درایت کامل روی توسعه فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، و اقتصادی تاکید شده است و به درستی همین سلسله مراتب باید طی شود. توسعه فرهنگی نیازمند فرهنگ و باور توسعه است و انسانها باید توسعه جامعه را مقدم بر توسعه فرد بدانند. توسعه فرهنگی موجب توسعه تفکر انسانی می‌شود. با توسعه فکری آحاد جامعه، جامعه توسعه می‌یابد و توسعه سیاسی شکل می‌گیرد و مسیر را برای رشد و توسعه اجتماعی مهیا می‌کند. در فضای سیاسی محدود و مخالف با رشد، توسعه اجتماعی به وجود نمی‌آید. محصول روند فوق توسعه اقتصادی است. اصولا توسعه اقتصادی نیازمند بستری است که توسعه فرهنگی، اجتماعی - سیاسی به وجود آورنده آن بستر لازم می‌باشند. وقتی از شرکتهای ایرانی که بیرون از ایران فعال هستند مشکلات آنها را جویا می‌شویم متوجه می‌شویم تحریم و تضییق داخلی بیشتر از تحریم خارجی به آنها لطمه می‌زند. یعنی اراده‌ای محکم برای رفع مشکلات ما وجود ندارد یعنی بانکها اعتبار نمی‌دهند، وزارت امور خارجه پشتیبانی لازم را ندارد و شرکتهای می‌گویند عملا ما در یک مسابقه دوی با

ارائه می‌دهد باید مالیات بر ارزش افزوده آن را هم پرداخت کند. در حالی که صورت وضعیت در حرفه ما فاکتور نیست بلکه پیش فاکتور محسوب می‌شود. و آنچه پیمانکار پیش‌بینی می‌کند و می‌نویسد توسط مهندسان مشاور و کارفرما تغییر می‌یابد. و عملاً زمانی که صورت وضعیت برای پرداخت به ذی‌حسابی می‌رود نام فاکتور می‌گیرد. ما معتقد بودیم با نوشتن صورت وضعیت پولی دست پیمانکار نمی‌آید و بعد از طی مراحل زیادی وقتی پول را از کارفرما گرفت باید سهم خود را که قبلاً در خرید مصالح پرداخت کرده بردارد و مازاد آن را به وزارت امور و دارایی بدهد. در حالی که سازمان مالیات بر ارزش افزوده پیمانکار را بر اساس کل این مبلغ جریمه می‌کند. علاوه بر بخشنامه وزیر محترم که عنوان کرده بود پیمانکار بعد از دریافت صورت وضعیت باید مالیات بر ارزش افزوده را پرداخت نماید این امر رعایت نمی‌شد تا اینکه در بند ۹ قانون مصوب مجلس به مورخه ۱۳۹۱/۵/۳۱ صراحتاً عنوان شد پیمانکار باید عوارض را بعد از تسویه کارفرما پرداخت نماید و اگر کارفرما تاخیر داشت باید جریمه شود. آقای دکتر عسکری دستور اجرای قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده را دادند اما ما معتقدیم این قانون باید عطف به ماسبق شود. چون از ابتدا مکانیزم درست همین بوده است و باید خسارت تمام شرکتهایی که جریمه شده‌اند جبران شود. نباید تاوان تفسیر اشتباه از قانون را پیمانکار پرداخت کند.

● دکتر علی‌زاده: تاثیر هدفمند کردن یارانه‌ها را بر پروژه‌های عمرانی چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آثار آن در چه بخش‌هایی از پروژه‌های عمرانی و رشته‌های تخصصی آن بیشتر نمودار است؟ و راههای برون رفت از آن را در چه ساز و کارهایی خلاصه می‌کنید.

■ مهندس ملکبانی‌فرد: بنده شخصا به عنوان یک ایرانی، پرداخت یارانه نقدی به افراد را با اصل اساسی اسلام متناقض می‌دانم. اگر آیه شریفه «و ان لیس للانسان الا ما سعی» را رعایت کنیم تن‌پروری و پول بی‌جا گرفتن از بین می‌رود. نباید نفت بفروشیم و بین مردم پخش کنیم چرا که نفت یک سرمایه ملی است. ما فقط می‌توانیم هزینه استخراج آن را برداشت کنیم و باید مابقی آن را صرف ساخت زیربنای مملکت کنیم. اگر در برابر فروش نفت ستون هزینه تعریف کنیم به نسل حاضر و نسل آینده جفا کرده‌ایم. پول نفت را سر سفره آوردن به معنای خوردن از محل سرمایه است و همه کسانی که سرمایه خود را مصرف می‌کنند دیر یا زود دچار مشکل می‌شوند. نفت باید صرف ساخت زیربنای کشور، ایجاد اشتغال، گذار از سیستم سنتی به سیستم صنعتی شود تا بتوانیم از طریق صنعتی شدن و اتکا به نیروی کار، دانش و خلاقیت خود، زندگی توأم با عزت نفس داشته باشیم. به عبارتی دیگر دولت باید با برنامه‌ریزی در زیرساخت‌های کشور بستر را برای حرکت در راستای پیشرفت فراهم نماید.

اگر به همین توصیه مقام معظم رهبری یعنی تولید ملی و حفظ سرمایه ایرانی پایبند باشیم و برای تحقق آن تلاش کنیم ظرف ۱۰-۱۵ سال آینده می‌توانیم پیشرفت کنیم. کشور ترکیه نیز با شعارای نظیر همین شعار توانست در راه توسعه گام بردارد. اگر ۱۵ سال قبل به تولید ملی و نقش ایرانی‌ها در اجرای کار اعتماد می‌کردیم، کلید پروژه‌ها را در دست خارجی‌ها نمی‌گذاشتیم. شرکتهای ایرانی می‌توانستند با صرف حداکثر ۱۵ درصد هزینه ارزی در مواقع لازم دانش خارجی را در اختیار بگیرند. اگر همین شعار را ۱۵ سال پیش سرلوحه فعالیت‌های اقتصادی خود قرار می‌دادیم امروز کشورهای غربی به خود اجازه نمی‌دادند ما را تحریم کنند چون چیزی برای تحریم وجود نداشت و ما به هیچ کالای خارجی نیاز نداشتیم. تلاش آقای مهندس قاسمی برای ساخت پالایشگاه صد درصد ایرانی نیز در راستای همین تفکر است. انشاء الله در آینده نزدیکی شاهد خود اتکایی در حوزه نفت و گاز و پتروشیمی نیز خواهیم بود. اگر دولت‌های قبلی به شرکتهای ایرانی و جامعه مهندسی کشور اعتماد بیشتری می‌کردند، امروزه بخش خصوصی توانمندتری داشتیم. البته در حال حاضر به دلیل ضرورت شرایط به این نکته توجه می‌شود که بهتر است از فرصت به دست آمده استفاده کنیم تا با اعتماد به همدیگر و با هم راستا کردن نیروهای بخش دولتی و خصوصی و با انسجام و هم افزایی آن‌ها بتوانیم آثار سوء تحریم‌ها را خنثی سازیم.

● دکتر علی‌زاده: نفت ثروتی بین‌النسلی است و به آیندگان هم تعلق دارد. خام‌خواری ثروت ملی ضعیف‌ترین نوع مدیریت منابع طبیعی و اقتصادی است این منابع خدادادی باید برای نسل‌های آینده ذخیره شود که جنابعالی به درستی به آن اشاره کردید.

■ آقای مهندس ملکبانی‌فرد، تاثیر نوسانات نرخ ارز را در پروژه‌های عمرانی توضیح دهید و برای رونق پروژه‌های عمرانی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی که شرکتهای عضو انجمن مجری آن هستند چه پیشنهادی دارید؟

■ مهندس ملکبانی‌فرد: حرفه ساختمان به دلیل نوع کالا و ماشین‌آلات مورد استفاده، تقریباً در همه ابعاد، ارتباط مستقیمی با ارز دارد و افزایش نرخ ارز به چند برابر باعث چند برابر شدن قیمت تمام شده ساختمان‌های معمولی شده است. تغییر نرخ ارز آنهم در شرایط نوسانی فعلی، دشواری عظیمی در حرفه پیمانکاری که قیمت‌های آن مسقف و محدود است ایجاد کرده است.

● دکتر علی‌زاده: با تشکر از وقتی که در اختیار ماهنامه پیام آبادگران قرار دادید، امیدوارم که با همکاری متقابل بخش دولتی و خصوصی و با فرهنگ‌سازی (تقدم منابع ملی) در میان دلسوزان سازندگی و عاشقان سرافرازی میهن عزیزمان بتوانیم مشترکاً برای حل مسائل و مشکلات اقتصادی کشور گام‌های موثرتری برداریم.

دلایلی که خورشید در شب سرد چو آتش سرز خاکستر بر آورد

دهه فجر و سی و چهارمین سالگشت انقلاب شکوهمند اسلامی فرخنده و خجسته آباد

سی و چهارمین سالگشت انقلاب اسلامی را در شرایطی آغاز می‌کنیم که انقلاب بر بسیاری از مضامین و مفاهیم آرمانی خویش دست یافته است. به ویژه در عرصه‌های علمی و فناوریهای دانش زیستی و فنی و مهندسی از جایگاهی ممتاز و پایگاهی فراز بر خوردار است و با تلاش و کوشش دانشی مردان کشورمان توانسته‌ایم به چکاد بسیاری از افقهای علم و دانش و هنر دست یابیم. شاید اگر بود جنگ تحمیلی که شمار فراوانی از نیروهای نخبه و عاشقان رشد و توسعه و سرفرازی کشورمان را از مدار سازندگی و برآزندگی خارج ساخت، و آنها را در کنج آسایشگاه‌ها و گوشه‌خانه‌ها گرفتار نمود و اگر نبود انبوه شهیدانی که برای استقلال و آزادی و تمامیت ارضی کشور جان شیرین خویش را بی‌هیچ منت و منیّتی نثار کردند تا ما بمانیم و ایرانی بماند و احساس دست‌درازی و دست‌اندازی به جغرافیای این سرزمین عزیز از ذهن خام‌اندیشان و اندیشه‌پریشان برای همیشه زدوده و روده شود. امروز ضرباهنگ دانایی‌ها و توانایی‌های آنها با سرعتی بسیار پرشتاب برای اعتلا و ارتقای مرزهای دانشی و فنی به کار می‌رفت و موانع فرارو را درهم می‌شکست، با وجود آنها که برای آرمانهای انقلاب از جان گذشتند، بی‌گمان ایران‌زمین بر بخش بزرگی از آرمان‌های ملی خویش دست می‌یافت و طرحی نو درمی‌انداخت ولی سیاه‌دلان و شب‌پرستان، جنگ را بر ما تحمیل کردند تا ظرفیتهای سازندگی و برآزندگی کشور را کاسته و یا حتی از میان بردارند و مردم را از انقلاب و کرده خویش پیشیمان سازند ولی جوشش و خروش فرزندان ایران‌زمین نقطه پایانی بر تمامی برنامه‌ها و سیاستگذاری‌های جهان استعماری گذاشت و علی‌رغم هشت سال جنگ و نابودی بخشی از دستاوردهای بین‌نسلی و تمدنی کشور، بار دیگر با یاری از روان پاک شهیدان، ققنوس‌وار از خاکستر جنگ سر بر آوردند و به آبادانی و سازندگی کشور همت گماشتند و داشتند و کاشتند و برداشتند آنگونه که روندهای جهانی نشان می‌دهد بی‌حضور و مرور ایران‌گره‌ای باز و سخنی آغاز نمی‌شود.

دهه فجر را با درورد بر روان پاک و تابناک بنیانگذار جمهوری اسلامی و شهیدان هشت سال دفاع مقدس، و با آرزوی سلامت و سعادت جانبازان و آزادگان عزیز کشورمان که هرچند جان باختند ولی با ایثار و فداکاری طرحی نو درانداختند به ملت بزرگ ایران شادباش و تهنیت و تبریک عرض می‌نمائیم.

مدیرعامل شرکت اویول:

• ایجاد توسعه پایدار در کشور با فعالیت تشکلهای و انجمنها

• تشکلهای و انجمنها متضمن توسعه پایدار کشور

مهندس سالار علیاری متولد شهر اردبیل و فارغ التحصیل رشته مهندسی راه و ساختمان از دانشگاه علم و صنعت و ایران است. وی فعالیت خود در حوزه سازندگی را با شرکت کوهدشت آغاز، و در تیرماه ۱۳۵۷ شرکت ساختمانی اویول را تاسیس نمود. ایشان از اعضای هیأت مدیره انجمن شرکت‌های ساختمانی، رئیس کمیسیون تحقیق و توسعه انجمن، عضو هیئت‌امناء و هیئت مدیره مؤسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث می‌باشد.

از آنجایی که کمیسیون انتشارات انجمن شرکت‌های ساختمانی در نظر دارد شرکت‌های عضو را معرفی و با مطرح کردن مسائل و مشکلات آنها در ماهنامه پیام آبادگران، گامی در جهت همبستگی و آشنایی بیشتر اعضا بردارد، به ملاقات مدیرعامل شرکت ساختمانی اویول رفتیم تا در نشست صمیمانه در باره مسائل و مشکلات پیمانکاران به گفتگو بنشینیم که نظر خوانندگان محترم ماهنامه را به مشروح آن جلب می‌نماییم.

زمینه سیلر سازی و جاده‌های دسترسی همکاری دارد.

• آیا پروژه‌های وجود دارد که شرکت اویول در حین اجرای آن ابتکار یا نوآوری ویژه‌ای به کار برده باشد؟ در صورت مثبت بودن پاسخ جزئیاتی از آن را برای خوانندگان ماهنامه ما بیان کنید.

شرکت ساختمانی اویول ایستگاه پمپاژی با ظرفیت قریب به ۱۸ مترمکعب در ثانیه رادر کنار سد لار اجرا نموده که این ایستگاه جزو اولین طرح‌های EPC کشور در سال ۱۳۷۶ بشمار می‌رفت. این کار از نظر فنی یک مورد کاملاً خاص و جدید بود زیرا سازه اصلی و محل نصب پمپها در آن بایستی در زیرزمین و در کنار دریاچه سد ساخته شده و توسط تونلی به کف دریاچه وصل می‌گردید.

سازه اصلی مورد بحث از یک حلقه شافت به عمق بیش از ۶۰ متر و قطر تمام شده ۱۸ متر تشکیل شده است که در کف آن ۸ دستگاه پمپ با ظرفیت هر کدام ۲٫۵ متر مکعب در ثانیه نصب

• آقای مهندس علیاری با تشکر از وقتی که در اختیار ماهنامه پیام آبادگران قرار دادید از طرف اعضای کمیسیون انتشارات از جناب عالی صمیمانه سپاسگذاری می‌نمایم. لطفاً برای ورود به گفتگو، شرکت ساختمانی اویول را برای خوانندگان ماهنامه ما معرفی کنید؟ و درباره اهداف و چشم‌اندازهای آن توضیح دهید.

شرکت ساختمانی اویول در تیرماه سال ۱۳۵۷ تاسیس گردیده و در بخش‌های آب و فاضلاب، سدسازی، تونلهای انتقال آب، شبکه‌های آبیاری و زهکشی و راهسازی فعال میباشد. در حوزه سدسازی عموماً سدهای بزرگ مدنظر این شرکت بوده و تجربه لازم جهت ساخت انواع سدهایی که در سطح جهان احداث می‌شود را هم بنحو مطلوبی کسب نموده است. از انواع سدهایی که توسط این شرکت ساخته شده می‌توان به سدهای خاکی با هسته رسی، سنگریزه‌ای با هسته رسی، سنگریزه ای بارویه بتنی (CFRD) و سدهای بتنی وزنی، قوسی و RCC (بتن غلطکی) اشاره نمود، ضمناً شرکت ساختمانی اویول با وزارت نفت نیز در

تعامل تنگاتنگ انجمن‌ها و نهادهایی حاصل گردیده است که در حوزه‌های مختلف فعالیت آن کشورها بصورت ساختارمند و توسعه یافته رشد نموده و به مرحله‌ای از اقتدار (در تصمیم‌سازی) و مشارکت (در تصمیم‌گیری‌های کلان) رسیده‌اند که جایگاه مؤثر و تعیین‌کننده‌ای در فرایند تصمیم‌گیری نهادهای حکومتی کشورهای مذکور کسب نموده و توانسته‌اند با بهبود مستمر فضای کسب و کار، بیشترین حمایت‌های لازم را هم در جهت تأمین منافع صنفی اعضای خود، و هم در راستای تسریع روند پیشرفت و توسعه پایدار کشور خویش بعمل آورند. لذا بکارگیری تجارب موفق کشورهای پیشرفته مذکور میتواند بعنوان الگوی مناسبی جهت انجام فعالیتهای صنفی ساختارمند و حرکت بسوی توسعه پایدار کشورها مورد بهره‌برداری واقع شود.

● آیا انجمنها و تشکلهای در رسیدن به مطالبات قانونی اعضای خود موفق بوده‌اند؟ با چه راهکارهایی می‌توان تاثیرگذاری تلاش این گروهها را افزایش داد؟

علیرغم اقدامات زیاد انجام شده در این راستا، متأسفانه تلاشهای صورت گرفته با نتایج به دست آمده همخوانی چندانی ندارد و اگر روند انجام کار به‌همین منوال ادامه یابد برای رسیدن به اهداف توسعه، به سالهای زیادتری نیاز خواهیم داشت. وقتی مسیر انجام یک فرایند طولانی شود ممکن است نتایجی که در بخش‌های اولیه فعالیتها به دست آمده‌اند کارایی خود را از دست بدهند و نتیجه‌گانی حاصل نگردد. امروزه تلاشهایی که در انجمن‌ها انجام می‌شود باید در چهارچوب برنامه‌های مشخص، مدون و همراه با نظارت و پیگیری مستمر نتایج تلاشهای مذکور صورت پذیرد، ضمن اینکه لازم است انجمنها ارتباط و تعامل نزدیک‌تری باهم داشته و همواره ابعاد این تعامل را نیز توسعه دهند. تشکلهای باید تلاش کنند که شرایط کار گروهی و قواعد کار جمعی را به دقت رعایت و روی مسائل و مشکلات صنفی مشترک توافق نمایند تا بتوانند با اولویت‌بندی مشکلات، و تمرکز تلاشهای جمعی روی اولویتهای مذکور نسبت به حل مشکلات مزبور اقدام نمایند. البته از آنجا که وجود تشکلهای و انجمن‌های صنفی متضمن تأمین منافع اعضا و توسعه پایدار کشور میباشد این امر اقتضا می‌کند که بطریق اولی دولت نیز با توجه کامل و دقیق به دیدگاهها و نظرات تشکلهای و انجمنهای صنفی نسبت به ادای مسئولیت خطیر حاکمیتی و حمایتی خود در قبال توسعه پایدار کشور و حمایت از تشکلهای صنفی بنحو شایسته‌ای مبادرت بعمل آورد.

● صحبت از گفتگوی بخش خصوصی و دولت است. به نظر شما

اقتصاد ما تا چه اندازه به سمت خصوصی‌سازی رفته و آیا

آینده روشنی را می‌توان برای بخش خصوصی متصور شد؟

وقتی اصل ۴۴ ابلاغ و روی اجرای آن تأکید بعمل آمد، روزنه امیدی در دل فعالان بخش خصوصی گشوده شد اما در فرایند اجرا عملاً امر خصوصی‌سازی به نحوی که مقرر گردیده بود انجام

شده و در وسط شافت مغاری به صورت حلقه‌ای با قطر تمام شده ۲۸ متر تعبیه شده که به عنوان حوضچه آرامش مورد استفاده قرار می‌گیرد. اجرای چنین سازه‌ای در کنار دریاچه و در سازند لار که سازند با سنگهای خرد شده فراوان و کاملاً نفوذپذیر میباشد کار بسیار دشواری بود. به خصوص این که در حین اجرای عملیات حفاری، بتن ریزی و... باید از نفوذ آب جلوگیری می‌شد تا مانع انجام کار نگردد. یکی از نکات خیلی حساس این پروژه ارتباط شافت با کف دریاچه بود که می‌بایست از طریق احداث یک حلقه تونل انجام می‌شد تا آب را از دریاچه به داخل شافت جهت پمپاژ هدایت نماید. این تونل در زمین سنگی (خرده شده کاملاً نفوذپذیر) و در عمق ۳۵ متری تراز آب بایستی حفر و لاینینگ میگردد. مضافاً اینکه بدلیلی عملیات اجرایی سردر و محل ورودی تونل به دریاچه بدون ایجاد هیچ گونه مانع و حایل بین آب دریاچه و سر در تونل بایستی اجرا می‌شد تا حجم زیادی از آبی که خارج از دسترس برای مصرف بوده و به هدر میرفت (آب باقیمانده پایین تراز تونل انتقال و به ارتفاع ۳۵ متر از کف سد بعلاوه کلیه آبهای ورودی به دریاچه بعد از این مرحله و در طول سال که بالغ بر ۱۲۰ متر مکعب در سال می‌باشد) را به حوضچه آرامش احداث شده پمپاژ نموده و در مسیر ساخته شده به نیروگاه لارکلان (با عمق قریب ۴۰۰ متر) متصل و پس از تولید برق به خط انتقال آب تهران هدایت می‌نمود. حداقل دبی تأمین آب این تلمبه خانه در پیک مصرف - آنهم در فصل تابستان که منابع آبی تقلیل یافته و مصرف آب در دوره حداکثری قرار دارد - بیش از ۷ متر مکعب در ثانیه می‌باشد.

علیهذا همانگونه که ملاحظه می‌شود سخت و پیچیده بودن عملیات اجرائی پروژه (در کنار آب دریاچه با تغییرات ارتفاعی ۳۵ تا ۸۰ متر و در زمستان سرد منطقه با درجه برودت گاه تا ۳۰ درجه سانتی گراد و ...) که تهیه و ابداع روشهای اجرایی ویژه و راهکارهای کاملاً جدیدی را طلب می‌نمود از یک سو و کسب ارزش افزوده فوق العاده زیاد در زمان بهره برداری از سوی دیگر، ویژگیهای منحصر بفردی را به پروژه داده که در سطح خاورمیانه کم نظیر و یا بی نظیر می‌باشد

● این شرکت از چه زمانی عضو انجمن شرکتهای ساختمانی است؟ و در مجموع چه دیدگاهی به کارهای ساختارمند و صنفی دارد؟

شرکت ساختمانی اویول از همان بدو تأسیس در سال ۵۷ یکی از اعضا انجمن شرکتهای ساختمانی بوده و همواره با حضور خود در جلسات عمومی و گردهمایی‌های انجمن سعی نموده که در حد توان خود به پیشبرد اهداف جمعی آن کمک نماید. از دستاوردهای ارزشمندی که در فرهنگ سازمانی شرکت اویول هم بنحو بارزی مشهود می‌باشد اعتقاد مدیران و کارکنان شرکت به انجام کار تشکیلاتی و ساختارمند میباشد.

همانگونه که میدانید و تجربه موفق کشورهای پیشرفته نیز بخوبی نشان می‌دهد فرایند توسعه پایدار بر اثر همکاری و

کنون انجام پذیرفته ادامه یابد نمیتوان برای بخش خصوصی آینده روشنی را پیش بینی نمود.

نشد بلکه تاکنون اکثر شرکتهای خصوصی سازی شده دولتی بجای بخش خصوصی به بخشهای شبه دولتی واگذار گردیده

● در مورد مشکلات و مسائل پیش آمده که فراروی بخش خصوصی قرار گرفته، خود این بخش تا چه اندازه‌ای اثرگذار بوده و راه حل مناسب برای تاثیرگذاری مثبت بخش خصوصی در بهبود شرایط موجود چیست؟

در این مورد امکان کوتاهی و کم کاری شرکتها را نمی توان انکار نمود. اما اگر بخواهیم عمل کرد کسی را نقد کرده و خرده بگیریم اول باید ببینیم بستر لازم برای انجام مسئولیت او فراهم بوده و توانایی وامکان اقدام عملی داشته، یا نه. امروزه شرایط کار برای شرکتهای خصوصی واقعا سخت و دشوار گردیده است هر چند که این شرکتها می توانستند

مشکلات فعلی را از چند سال قبل تشخیص دهند و با اتخاذ تمهیدات مناسب از بروز آن جلوگیری و یا تبعات آنرا تعدیل نمایند. برای انجام چنین کار منسجم صنفی، شرکتها باید تعامل و همکاری سطح بالایی با انجمنهای خود به وجود آورده و همین تعامل را از انجمن صنفی خود نیز طلب می کردند که متأسفانه به خاطر مشکلات عدیده موجود، این مهم اتفاق نیفتاد و به وضعیت دشوار کنونی گرفتار گردیدیم.

البته اگر فضا شفاف نباشد اشتباهات بیشتری نیز رخ می دهد و بعضی ها دانسته و ندانسته به این مشکلات دامن می زنند. در واقع اگر هم انجمنها کار خود را درست و به موقع انجام دهند و هم اعضا متعهد به اصول اخلاق حرفه‌ای باشند و تعهدات صنفی و مسئولیتهای خود را به نحو احسن انجام دهند تعامل و همکاری

در کشورهای پیشرفته افرادی که تصدی پستهای مختلف سازمانی را عهده دار می شوند علاوه بر این که تحصیلات دانشگاهی آن رشته را طی کرده اند، به دانش انجام حرفه‌ای آن کار نیز مسلط هستند.

و بین آنها با شرکتهای خصوصی هم رقابت نابرابری شکل گرفت است، همچنین مبلغ بودجه‌های عمرانی نسبت به بودجه سایر کل کشور بمیزان محسوسی کاهش یافته و همین بودجه محدود نیز در مراحل تأمین و تخصیص اعتبار با کاهش بازهم بیشتری مواجه می شود. در مجموع شرایطی که بخش خصوصی امسال تحمل می کند بمراتب دشوارتر از سالهای قبل میباشد بنحویکه بسیاری از شرکتها از بیکاری، خالی بودن ظرفیتهای خود و عدم وجود نقدینگی رنج برده و آسیب‌های جدی دیده اند. در همین ارتباط قابل ذکر است که بعضی از شرکتهای بخش خصوصی که (بابت اجرای پروژه) ارقام سنگینی از دولت طلبکار هستند و

در همان حال مبالغ مختصری به بخشهای از ساختار تحت پوشش دولت (اعم از بانکها، دارائی و...) بدهکار میباشند، و در حالی که قادر به وصول مطالبات معوقه طولانی مدت خود از کارفرمای دولتی نمی باشند برای پرداخت بدهی مختصر خود به بخش دیگری از ساختار دولت بشدت تحت فشار اعمال اقداماتی مانند تحمیل جرایم سنگین بابت تأخیر، انسداد حسابها و قطع تعاملات بانکی، تهدید و اجرای عملی احکام توقیف اموال قرار میگیرند که مستلزم چاره اندیشی سریع، عاجل و اتخاذ تدابیر ویژه از طرف نهاد های مسئول و دلسوزان نظام می باشد، در غیر اینصورت تبعات اقدامات مذکور رکود فعالیتهای اجرایی شرکتها و نهایتاً توقف و انحلال آنها را بدنبال خواهد داشت در مجموع چنانچه فرایند امر خصوصی سازی با این روندی که تا

● به نظر شما پیمانکاران شرکتهای ساختمانی با چه مشکلاتی در سطح خرد (سازمانی)، میانه (ملی) و کلان (بین المللی) و در بعد درون سازمانی و برون سازمانی مواجه هستند و راه حل پیشنهادی شما در این زمینه‌ها چیست؟

مشکلات شرکتهای پیمانکاری در سطح خرد بیشتر ناشی از مسائل درون سازمانی شرکتهای می‌باشد و عمده‌ترین عامل آن نیز عدم وجود ساختار سازمانی کارآمد و پویا (که در آن مأموریت، اهداف و راهبردهای مناسب جهت تحقق اهداف مذکور به‌روشنی تبیین گردیده باشد) مربوط می‌شود.

در سطح میانه عمده‌ترین مشکلات شرکتهای پیمانکاری بویژه در چند سال اخیر ناشی از مسائل برون سازمانی می‌باشد که اجمالاً آن شرح ذیل قابل ذکر است:

■ نابرابری شدید شرایط رقابتی بین شرکتهای پیمانکاری بخش خصوصی با شرکتهای شبه دولتی

■ ازدیاد غیرمتعارف تعداد شرکتهای پیمانکاری در مناقصات

■ بهره‌مندی نظام کارفرمایی از امکانات پیش‌بینی شده در شرایط عمومی پیمان جهت تفسیر و تحمیل اراده معطوف به اهداف خود به شرکتهای پیمانکاری (از جایگاه غالب)، و عدم وجود امکان مشابه جهت دفاع و استیفای حقوق سیستم پیمانکاری در مقابل نظام کارفرمایی

■ کوچک بودن مبالغ بودجه‌های عمرانی، کسری بودجه‌های سالانه بخصوص در دو سال اخیر و انتقال بخشی از آن به بودجه عمرانی، بدون رعایت تناسب منطقی سهم بودجه عمرانی از بودجه کل کشور و نیز عدم پرداخت بموقع آن در گذشته، علاوه بر ایجاد مشکلات عدیده برای شرکتهای پیمانکاری، موجب کمبود نقدینگی پروژه‌ها و بتبع آن سبب طولانی شدن مدت اجراء و افزایش قیمت تمام شده آنها نیز گردیده است. همچنین توقف یا تأخیرهای بسیار طولانی در پرداخت مطالبات قطعی شده پیمانکاران ساختمانی از سوی کارفرمایان دولتی در سال جاری نیز، عمده‌تأ منجر به بروز بحرانهای مالی و زیانهای فلج‌کننده و غیرقابل جبران به این شرکتهای گردیده که متأسفانه

مناسبی به وجود می‌آید که در چنین فضایی انجمنها میتوانند وظایف اطلاع‌رسانی، نظارتی و ارتباطی با نهادهای حکومتی و دولتی را به خوبی انجام دهند و وقتی که انجمنها در ایفای نقش نمایندگی خود بخوبی عمل نمایند، نه تنها انگیزه تعامل و حضور اعضا با انجمن بیشتر می‌شود بلکه شرکتهایی که در مواردی از مقررات موجود تخلف کرده‌اند نیز (به دلیل شرم حضور) از انجام دوباره آن خودداری می‌کنند.

● درباره حرکت شرکتهای به سمت مدیریت علمی و دانش محور صحبت کردید. این نوع مدیریت تا چه حدی در شرکتهای ایرانی شناخته شده است؟

با توجه به پژوهش موسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث، مدیریت اکثر شرکتهای ایرانی با توجه به استعدادهای فردی و شخصی مدیران نهادینه شده است. اگر چه وفق تجارب شناخته شده، مدیریت تا حدودی به ویژگی‌های فردی و ژنتیکی انسانها بستگی دارد اما با توجه به تحقیقات علمی بعمل آمده، مدیریت آمیزه‌ای از دو بخش ذاتی و اکتسابی است و بر همین مبنا نیز مدیران و مسئولان امور باید دانش مدیریت را از طریق طی دوره‌های علمی لازم به دست آورند. بنابراین ما نیز باید سعی کنیم مدیران همکاری را که واجد خصیصه ذاتی مدیریت می‌باشند به دانش روز مدیریت نیز مجهز نماییم تا توانمندیهای مدیریتی آنان به بالاترین حد ممکن ارتقاء یابد. مسئله آموزش نیز باید در شرکتهای ما مورد توجه قرار گیرد. (همانطوری که در کشورهای پیشرفته افرادی که تصدی پستهای مختلف سازمانی را عهده‌دار می‌شوند علاوه بر این که تحصیلات دانشگاهی آن رشته را طی کرده‌اند، به دانش انجام حرفه‌ای آن کار نیز مسلط هستند.)

نخبگان مدیریتی معتقدند در مشاغل مختلف بین تحصیلات دانشگاهی و نیازهای حرفه‌ای شکاف بزرگی همانند دره عمیق وجود دارد که برای پر کردن آن و عبور از دره نیازمند پلی هستیم که همان **training** (آموزش حین انجام کار) یا آموزش‌های کاربردی نامیده می‌شود.

● در صورت پذیرش وجود مشکلاتی در قانون مناقصات و نحوه برگزاری آن در ایران لطفاً مشکلات را بر اساس درجه اولویت و اهمیت طبقه‌بندی کرده، راههای برون رفت از آنها را ارائه دهید؟

علیرغم الزام قانون به امر برگزاری مناقصات در کشور و فوق بخشنامه‌های نهاد ریاست جمهوری، لیکن عملاً مناقصات در کشور مطابق بخشنامه‌های مذکور برگزار نمی‌گردد. بعنوان مثال طبق بخشنامه باید در شرایط و اسناد مناقصه، پیش‌بینی نحوه تامین مالی و نحوه ضمان تاخیر تعهدات برای موضوع مناقصه از سوی دستگاه مناقصه‌گزار قید شود که در عمل این مورد اصلاً رعایت نمی‌گردد. همچنین بعضاً در مناقصات نحوه امتیازدهی فنی به مناقصه‌گران بدلیل عدم دقت در رسیدگی به پاکات مربوطه (عمدتاً بخاطر زمان کم برگزاری مناقصات) از دقت کافی برخوردار نیست. همچنین متأسفانه در اکثر مناقصات دستورالعمل "تعیین دامنه قیمتهای

متناسب پیشنهادی" نیز عمل نمی‌شود و در نتیجه کماکان امکان برنده شدن مناقصه‌گر با قیمت نادرست وجود دارد. لذا پیشنهاد می‌گردد که بمنظور زمینه‌سازی، بسط و گسترش رقابت صحیح‌تر و همچنین پایش و بررسی قیمتهای پیشنهادی پیمانکاران و ایجاد رویه‌های واحد در برگزاری مناقصات، بخشنامه‌های نهاد راهبردی ریاست جمهوری بطور کامل به مرحله اجرا درآید تا ابهامات و مشکلات آن مشخص گردیده و سپس با تشکیل کارگروهی متشکل از نمایندگان معاونت محترم برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و

این روند مخرب همچنان جریان داشته و رو به رشد نیز می‌باشد. در سطح کلان که حضور شرکتهای ساختمانی در بازارهای بین‌المللی (بعنوان یکی از راهکارهای اساسی گسترش فضای اشتغال شرکتهای استفاده از ظرفیتهای خالی آنها و خروج از شرایط

بسیار دشوار اجرای پروژه‌های عمرانی داخلی) را ایجاب می‌نماید نیز متأسفانه مشکلات عدیده‌ای فراروی شرکتهای پیمانکاری وجود دارد که موارد زیر را می‌توان بعنوان بخشی از تنگناهای مزبور یاد کرد - فقدان حمایت‌های اساسی دولت (مشابه آنچه که در کشورهای همسایه مانند ترکیه جهت حمایت از پیمانکاران ساختمانی بعمل می‌آید)

- مشکلات ایجاد شده ناشی از اعمال تحریم‌ها
- مشکلات اداری
- مشکلات بانکی و ارزی و ...

از آنجا که در شرایط سخت رقابتی بازار فعلی ادامه فعالیت و بالندگی سازمانها و حتی اداره عادی امور شرکتهای (با روشهای سنتی و

غیرعلمی) عملاً غیرممکن گردیده است لذا اجرای برنامه‌ریزی راهبردی که مستلزم تعیین آرمان، چشم‌انداز، اهداف بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت، نظام برنامه و کنترل بودجه، ساختار سازمانی، سیستمها و روشها، گردش کار، و تدوین آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی سازمان می‌باشد، اولترین عامل تعالی سازمانی شرکتهای و به تبع آن مرتفع نمودن مشکلات درون سازمانی (خرد) و برون سازمان (ملی و بین‌المللی) آنها محسوب می‌گردد.

کوچک بودن مبالغ بودجه‌های عمرانی، کسری بودجه‌های سالانه بخصوص در دو سال اخیر و انتقال بخشی از آن به بودجه عمرانی، بدون رعایت تناسب منطقی سهم بودجه عمرانی از بودجه کل کشور و نیز عدم پرداخت بموقع آن در گذشته، علاوه بر ایجاد مشکلات عدیده برای شرکتهای پیمانکاری، موجب کمبود نقدینگی پروژه‌ها و بتبع آن سبب طولانی شدن مدت اجراء و افزایش قیمت تمام شده آنها نیز گردیده است.

توضیح داده شد شرکت‌هایی هستند که از توان تجهیزاتی و منابع انسانی قوی برخوردار بوده و توانشان بسیار بیش از این می‌باشد. همچنین بدلیل تغییر رویه اکثر مناقصات به روش طرح و ساخت، نیاز پیمانکاران به رتبه‌های EPC و D&B احساس می‌شود که هنوز در سیستم ساجات مانند آیین‌نامه‌های پیمانکاران و مشاوران، جاری و ساری نشده است.

● برای پرداخت بهنگام مطالبات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی چه پیشنهادهایی دارید؟ برای وصول مطالبات انباشته شده آنها چه راهکارهایی را توصیه می‌کنید و برای آینده تخصیص بودجه پروژه‌های عمرانی چه راه‌های برون رفتی را در نظر گرفته‌اید؟

در مورد پرداخت بهنگام مطالبات پیمانکاران پروژه‌های عمرانی یکی از پیشنهادهای عملی مناسب استفاده از روش گشایش اعتبار اسنادی ریالی داخلی در بانک‌ها توسط کارفرمایان دولتی است به نحوی که طبق توافقات مطرح در قرارداد، بانک عامل کارفرما ملزم به پرداخت بدون فوت وقت مبالغ صورت‌وضعیت‌های قطعی شده پیمانکاران از طرف کارفرما در مقاطع زمانی تأیید شده (بوسیله مشاور/ دستگاه نظارت) بوده و چنانچه به هر دلیل پرداخت مبالغ صورت‌وضعیت‌های قطعی شده پیمانکار با تأخیر مواجه گردد، بابت زمانهای تأخیر بر مبنای نرخ‌های پیش‌بینی شده در قرارداد نسبت به اعمال جرایم تأخیر و پرداخت آن توسط بانک عامل به پیمانکار اقدام بعمل آید.

در مورد مطالبات معوقه فعلی پیمانکاران ساختمانی نیز لازم است موارد زیر رعایت شود:

- اجرای دقیق و روان تمهیدات اتخاذ شده (با احتراز جدی مجریان قانون از ایجاد موانع کاذب و تذکره‌های بازدارنده و سد کننده در خصوص مصوبات قانونی مذکور)
- پرداخت بدهی دولت به پیمانکاران از طریق تخصیص طیف اوراق مشارکت دولتی
- ارائه سهام با قابلیت نقدشوندگی سریع شرکت‌های معتبر دولتی حاضر در بورس اوراق بهادار

نمایندگان بخش خصوصی، نسبت به مرتفع نمودن مشکلات مطرحه اقدام بعمل آید. با ادامه این روند و نظارت و کنترل بر اجرای آن در نهایت آیین‌نامه مناقصات، به بخشنامه‌ای اجرایی، کاربردی و عاری از هرگونه ابهامات و مشکلات تبدیل خواهد شد.

● در مورد مشکلات به وجود آمده در سیستم رتبه‌بندی چه نظری دارید؟ و برای بهینه‌سازی آن چه پیشنهادات و توصیه‌هایی دارید؟

تغییر مکانیزم رتبه‌بندی از سیستم قبلی یعنی PMN به سیستم جدید ساجات تحولی بسیار خوب در نحوه اتوماسیون جمع آوری مدارک متقاضیان بوده و میتواند باعث تسریع در رسیدگی به پرونده‌های متقاضیان گردد. ولی حجم بسیار بالای اطلاعات خواسته شده که بعضاً غیرضروری نیز هستند موجب خیلی طولانی شدن فرآیند رتبه‌بندی شده و شرکت‌های دایر در حال کار را دچار مشکل مینماید که بایستی اطلاعات درخواستی با زبینی و بهینه‌سازی شود. از طرف دیگر در یک رشته واحد بین شرکت‌های بزرگ و خیلی بزرگ با شرکت‌های متوسط چندان تفاوتی منظور نشده است. به طور مثال طبق آیین‌نامه تشخیص صلاحیت پیمانکاران بین پیمانکاری که در یک رشته چندین پروژه شاخص داشته با پیمانکاری که در همان رشته فقط یک کار شاخص داشته هیچ تفاوتی وجود ندارد. مثلاً پیمانکاری که فقط یک سد خاکی احداث نموده با پیمانکاری که انواع مختلف سد (RCC یا CFRD) در داخل یا خارج کشور اجرا نموده در یک تراز بوده و هر دو توانایی دریافت رتبه ۱ را خواهند داشت. لذا پیشنهاد می‌شود برای ایجاد رقابت بین شرکت‌ها با توجه به سوابق آنان رتبه‌های ارشد یا ستاره‌دار در هر رشته منظور گردد.

همچنین ظرفیتهای ریالی فعلی نیز بدلیل افزایش رقم قراردادها (ناشی از نرخ بالای تورم) تکافوی نیازهای پیمانکاران نخواهد بود بر فرض مثال یک شرکت دارای رتبه یک تنها با داشتن فقط یک پروژه ۹۰۰ میلیارد ریالی تکمیل ظرفیت شده آنان تکمیل بوده و مجاز به شرکت در مناقصه نمی‌باشد در صورتیکه همانطور که

وجود قوانین و مقررات منطقی و عادلانه‌ای است که متضمن رعایت کامل و دقیق حقوق هر یک از طرفین همکاری بوده باشد، و در حال حاضر قوانین جاری بویژه شرایط عمومی پیمان فاقد چنین ویژگی‌هایی هستند لذا نخستین گام ضروری جهت ایجاد تعامل اثربخش میان بخش کارفرمایی و بخش پیمانکاری، انجام بازنگری اساسی در مفاد شرایط عمومی پیمان فعلی با رویکرد اعمال دقیق و متوازن حقوق و تعهدات متقابل طرفین پیمان (با استفاده از تجربیات کشورهای پیشرفته و بهره‌گیری از الگوهای مانند فیدیک) می‌باشد. علی‌هذا علیرغم اینکه انجام بازنگری مزبور در دست اجرا بوده و با امان نظر به اینکه سایر اقدامات لازم جهت ایجاد شرایط عادلانه و مساوی برای بخش پیمانکاری از ابعاد گسترده‌ای برخوردار می‌باشد، لذا پیشنهاد می‌شود که کمیته تخصصی ویژه‌ای بمنظور انجام مطالعه میدانی و ارائه راهکارهای عملی مناسب جهت ایجاد تعامل اثربخش میان بخش پیمانکاری و بخش کارفرمایی تعیین، و پس از نهائی شدن راهکارهای مطرحه و تأیید طرفین وفق برنامه زمانی مشخصی نسبت به اجرایی نمودن راهکارهای مذکور مبادرت بعمل آید.

● حرفه‌مندان امور پیمانکاری پروژه‌های عمرانی برای حفظ و بقای خود چه اقداماتی را باید انجام دهند؟

اگر کسی در حرفه پیمانکاری صنعت ساختمان عاشق این کار نباشد نمی‌تواند کاری از پیش ببرد. ادامه کار در صنعت احداث نه تنها منجر به اشتغال‌زایی بلکه باعث آبادانی کشور هم می‌شود. بررسی‌های موسسه تحقیق و توسعه نشان می‌دهد که عمر شرکت‌های خصوصی در ایران عمدتاً به یک نسل محدود می‌گردد و تعداد معدودی از شرکت‌های ایرانی از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابند. که این امر مانعی اساسی در مسیر حرکت کشور بسوی توسعه پایدار می‌باشد. به لحاظ اهمیت راهبردی این امر مؤسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث با برگزاری کنفرانس‌های مختلف ضرورت ظرفیت‌سازی، توانمندی و ماندگاری شرکت‌های پروژه‌محور و راه‌های تحقق آن را مورد تأکید قرار داده و حل مشکل مذکور را بعنوان یکی از دغدغه‌های اساسی مؤسسه همواره در دستور کار خود دارد.

در ضمن برای حفظ و بقای این صنف در شرایط خیلی سخت کنونی بایستی از خرد جمعی استفاده نمود. بدین معنی که در جلسات مشترک تشکیل شده از نخبگان بخش خصوصی، انجمن‌ها و نهادای ذیربط دولتی و حکومتی، مسائل و مشکلات موجود را که عموماً شناسایی شده اند مورد بررسی و تجزیه و تحلیل کامل قرار داده و با توجه به امکانات موجود کشور راهکاری مناسب را انتخاب و بدون فوت وقت، با اراده جمعی و طی برنامه عملیاتی مناسب راهکارهای انتخاب شده را اجرایی نمایند.

آقای مهندس علیاری بار دیگر از فرصتی که در اختیار ماها نامه پیام آبادگران قرار دادید از شما تشکر و قدردانی می‌نماییم.

■ انجام تهاتر مطالبات شرکتهای ساختمانی (از کارفرمایان دولتی) با بدهی‌های شرکتهای مذکور به بخش‌های دیگری از سازمانهای تحت پوشش دولت

■ پرداخت بدهی کارفرمایان دولتی به پیمانکاران ساختمانی از محل سهام دولت و شرکتهای دولتی قابل واگذاری، یا منابع حاصل از آنها و یا فروش و واگذاری اموال و دارایی‌های دولتی

● آیا شاخص‌های تعدیل اعلام شده واقعی هستند؟ در صورتی که پاسخ شما منفی است چه راهیابی را برای واقعی شدن آن پیشنهاد می‌نمائید؟ وضعیت قراردادهای در دست اجرا را چگونه می‌دانید؟

مسلماً شاخص‌های تعدیل اعلام شده واقعی نیستند. بدلیل اینکه نرخ تورم اعلامی توسط بانک مرکزی بر اساس سبد کالای خانوار به مراتب کمتر از نرخ تورم واقعی می‌باشد و از آنجا که شاخصهای تعدیل اعلامی از سوی معاونت محترم برنامه‌ریزی ریاست جمهوری تحت تاثیر نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی و بعضاً کمتر از آن می‌باشد لذا به هیچوجه پاسخگوی نیازهای پیمانکاران جهت پیشبرد پروژه‌ها نخواهد بود. ضمن آنکه برای پروژه‌هایی که دارای خریدهای خارجی هستند، بدلیل تغییرات نرخ تسعیر ارز عمق مشکلات بیشتر و جبران آن دشوارتر خواهد بود. تنها راه واقعی شدن تعدیل این است که معاونت محترم برنامه‌ریزی برای هر گروه کاری (مثلاً گروه راه و باند یا گروه سدسازی و ...) سبدهای کالاها معمول مورد مصرف در آن گروه را مشخص نموده و بر اساس قیمت واقعی موجود در بازار در دوره‌های سه ماهه شاخص‌ها را مشخص و سریعاً اعلام نماید. البته مشکل وقتی شدیدتر می‌شود که همین شاخص غیر واقعی بعد از یک سال از طریق معاونت برنامه‌ریزی به دستگاههای اجرایی ابلاغ گردد و این بدان معنی است که پیمانکار باید پول بیشتری را امروز هزینه کند و کمتر از ۵۰ درصد آن را بعد از یکسال (آن هم اگر بودجه‌ای در دست دستگاههای اجرایی موجود باشد) دریافت نماید.

● برای تعامل اثربخش میان بخش پیمانکاری با بخش کارفرمایی چه توصیه‌هایی دارید؟

از آنجا که امر عمران و آبادانی کشور جز با تعامل و همکاری هر چه بیشتر بخش کارفرمایی دولتی و بخش پیمانکاری خصوصی غیرقابل حصول می‌باشد و لازمه تعامل و همکاری سازنده نیز

رئیس هیات مدیره شرکت ساب عنوان کرد

پیشرفت شرکتها

تسلط بر نرم افزارهای جدید برای طلبید

کمیسیون انتشارات انجمن شرکتهای ساختمانی از مدت‌های قبل اقدام به معرفی شرکتهای عضو و مسائل و مشکلات مبتلابه آنها در ماهنامه پیام آبادگران نموده تا گامی در جهت همبستگی و آشنایی بیشتر اعضا با یکدیگر و طرح و انعکاس معضلات مشترک آنها بردارد، به همین منظور سراغ شرکت ساب رفتیم تا با مهندس غلامرضا قاضی‌زاده رئیس هیات مدیره این شرکت که در دو دوره نیز عضو

هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی بوده‌اند، به گفتگو بنشینیم. وی متولد سال ۱۳۲۴ گناباد و فوق لیسانس راه و ساختمان از دانشگاه تبریز است که از سال ۱۳۴۷ تا کنون - مخصوصاً در ۱۱ سال اخیر - ضمن اجرای بسیاری از پروژه‌های عمرانی و زیرساختهای توسعه‌ای در زمینه نرم‌افزارهای پیمانکاری هم فعالیت و کار کرده است. چرا که معتقد است در دنیای کنونی برای عملی کردن فکریهای خوب باید از نرم افزارهای لازم استفاده کرد. علاوه بر ایشان مهندس محمود باب‌المراد مدیرعامل شرکت سازه ساز، مهندس کاووس نگینی مدیرعامل شرکت توسعه آفرین، و دکتر غلامرضا علی‌زاده سردبیر ماهنامه پیام آبادگران نیز در این گفتگو شرکت داشته‌اند که نظر خوانندگان محترم ماهنامه را به مشروح این مصاحبه جلب می‌نماییم.

خود در حال حاضر یکی از پیشروان صنعت ساختمان در ایران می‌باشد.

این شرکت اجرای پروژه‌های بزرگ ملی مانند پروژه آبرسانی تبریز از زیربنه‌رود، کارخانجات فولاد آلیاژی یزد، مجتمع صنعتی و معدنی سنگ آهن چادرملو، نیروگاه برقایی سد کرخه، تونلهای انحراف سد سیمره، بخشی از پالایشگاه گاز پارس جنوبی، استحصال زمین مجتمع پتروشیمی عسلویه، سد دامغان و معابر و جاده‌های سایت فاز یک پتروشیمی عسلویه را به پایان رسانده و در حال حاضر اجرای پروژه‌های بزرگ دیگر نظیر تونل آبرسانی سمنان از چشمه روزیه را عهده‌دار می‌باشد. از شهریور ماه ۱۳۸۱ شرکت ساختمانی لاج پانل بعنوان سهامدار جایگزین شرکت ساختمانی آلفاسام گردیده است.

■ بعد از توضیحات اولیه مهندس قاضی‌زاده، دکتر علی‌زاده، سردبیر ماهنامه پیام آبادگران با بیان اینکه امروزه سازمانها را به دو گروه هوشمند و غیره هوشمند تقسیم می‌کنند، افزود: اطلاعات پایه به اطلاعات تبدیل می‌شود که بعد از فراوری تبدیل به دانش سازمانی می‌شود. در

■ مهندس قاضی‌زاده رئیس هیات مدیره شرکت ساب و عضو اسبق هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی درباره شرکت ساب گفت: در سال ۱۳۶۹ کنسرسیوم ساب با مشارکت سه شرکت ساختمانی سازه‌ساز، آلفاسام و بام راه تشکیل گردید. سه شرکت فوق‌الذکر دارای رتبه‌بندی از سازمان برنامه و بودجه در رشته‌های مختلف بوده و هر یک از سال ۱۳۵۰ شمسی به بعد پروژه‌های متعددی را در سراسر کشور اجرا و به پایان رسانیده‌اند. با توجه به اهداف دولت محترم جمهوری اسلامی ایران مبنی بر واگذاری و اجرای کارهای بزرگ به دست پیمانکاران و سازندگان ایرانی، اعضای کنسرسیوم، مصمم به همکاری طولانی مدت با یکدیگر در زمینه‌های مختلف عملیات پیمانکاری شدند و لذا اقدام به تاسیس شرکت ساختمانی ساب (سهامی خاص) نمودند.

وی درباره نقش شرکت ساب در سازندگی کشور گفت: شرکت ساختمانی ساب با استفاده از مدیریت مجرب، مشاوران حاذق، اعمال تجدید نظرهای مستمر در شیوه‌های اجرا، به کارگیری آخرین روشهای کامپیوتری تدوین شده در زمینه ارزیابی دائمی وضعیت پروژه‌ها و با اتکا به نیروی بزرگ ماشینی و تجهیزاتی

در اینجا لازم می‌دانم نظر خوانندگان محترم ماهنامه شما را به پیام پاسستور که در ارتباط با گزاره فوق می‌باشد جلب نمایم. وی می‌گوید: من برای کشورم چه کرده‌ام؟ در هر حرفه‌ای که هستید نه اجازه دهید که به بدبینی‌های بی‌حاصل آلوده شوید و نه بگذارید که بعضی لحظات تاسف بار که برای هر ملتی پیش می‌آید، شما را به یأس و ناامیدی بکشاند، در آرامش حاکم بر آزمایشگاهها و کتابخانه‌هایتان زندگی کنید، نخست از خود بپرسید برای یادگیری و خودآموزی چه کرده‌ام؟ سپس همچنان که به پیش می‌روید بپرسید من برای کشورم چه کرده‌ام؟ این پرسش را آنقدر ادامه دهید تا به این احساس شادی‌بخش و هیجان‌انگیز برسید که شاید سهم کوچکی در پیشرفت و اعتلای

بشریت داشته‌اید اما هر پاداشی که زندگی به تلاش‌هایمان بدهد یا ندهد، هنگامی که به پایان تلاش‌هایمان نزدیک می‌شویم هر کدامان باید حق آنرا داشته باشیم که با صدای بلند بگوئیم: من هر چه در توان داشته‌ام برای کشورم انجام داده‌ام. هر آن کس خدمت جانان به جان کرد

به گیتی نام خود را جاودان کرد آقای داگلاس مالوچ نیز همین امر را به بیان دیگری گفته است: «اگر نمی‌توانی بلوطی بر فراز تپه‌ای باشی بوته‌ای در دامنه‌ای باش، ولی بهترین بوته‌ای باش که در کناره راه می‌روید. اگر نمی‌توانی درخت باشی، بوته باش. اگر نمی‌توانی بوته‌ای باشی، علف کوچکی باش و چشم‌انداز کنار شاهراهی را شادمانه تر کن. اگر نمی‌توانی نهنگ باشی، فقط

نهایت این دانش سازمانی با پردازشهای بعدی به بینش سازمانی می‌انجامد. و سازمانهای مجهز به آن را هوشمند می‌نامند. از آقای مهندس قاضی‌زاده، درخواست شد درباره ماموریتها، نگرشها و استراتژی شرکت ساب توضیح دهند که ایشان پاسخ گفت: ما نمی‌خواهیم راه برویم می‌خواهیم پرواز کنیم. و این پرواز با تسط بر نرم‌افزارهای جدید امکان‌پذیر می‌شود. آقای استیو جابز برای دعوت به همکاری اسکولی که از مدیران بزرگ پپسی کولا بود، به وی پیغام داد: آیا می‌خواهی باقی عمرت را آب و شکر به دنیا بفروشی یا می‌خواهی تاریخ دنیا را متحول کنی؟ که با همین جمله انقلابی در ذهن اسکولی ایجاد شد به طوری که کار خود را رها کرده و نزد استیو جابز

رفت. استراتژی سیستم ما نیز ناشی از همین دیدگاه است. آقای هلموت که در دهه ۱۹۸۰ صدراعظم بود اعتقاد داشت: به جای روانه کردن مردم در خیابانها و بیابانها برای کسب اطلاعات و مبادلات در شهرها و مراکز جمعیت باید اطلاعات را به منازل و محل کار مردم ببریم تا آواره و سرگردان نشوند و اطلاعات و مبادلات را نه در خیابانها، ادارات، مغازه‌ها و بنگاه‌ها و غیره بلکه در کامپیوترها و در Laptop منازلشان دریافت کنند و با کمک بانکها عملیات داد و ستد را نیز در منزل و محل کار انجام دهند. با پیاده کردن همین اعتقاد بود که امروزه در آلمان بهره‌وری‌ها افزایش یافته و ثروت جامعه را بالا برده است. در دنیای امروز دانشجویان جایگزین کارگران می‌شوند.

آقای هلموت که در دهه ۱۹۸۰ صدراعظم بود اعتقاد داشت:
به جای روانه کردن مردم در خیابانها و بیابانها برای کسب اطلاعات و مبادلات در شهرها و مراکز جمعیت باید اطلاعات را به منازل و محل کار مردم ببریم تا آواره و سرگردان نشوند و اطلاعات و مبادلات را نه در خیابانها، ادارات، مغازه‌ها و بنگاه‌ها و غیره بلکه در کامپیوترها و در Laptop منازلشان دریافت کنند و با کمک بانکها عملیات داد و ستد را نیز در منزل و محل کار انجام دهند. با پیاده کردن همین اعتقاد بود که امروزه در آلمان بهره‌وری‌ها افزایش یافته و ثروت جامعه را بالا برده است. در دنیای امروز دانشجویان جایگزین کارگران می‌شوند

وجود ندارد. حضرت محمد(ص) ندانستن را خطا و کم دانستن را گناه می‌داند چون کار بر اساس اطلاعات ناقص و من درآوردی باعث خراب شدن کارها می‌شود. متاسفانه ما از هر چمن گلی را می‌چینیم و سعی در اداره شرکتهایی داریم که در دنیای امروز با نرم‌فزارهای پیشرفته و دانش روز قابل اداره هستند. حتی در اغلب شرکتهای عضو انجمن شرکتهای ساختمانی، به ۱۸ میلیارد صفحه اطلاعات اینترنتی که می‌توان از آن برای پیشبرد امور استفاده کرد کم‌توجهی می‌شود.

■ در تأیید سخنان وی مهندس باب‌المراد که مدیرعامل شرکت سازه ساز، متولد سال ۱۳۴۴ آبادان و دارای مدرک فوق لیسانس معدن از دانشگاه امیرکبیر است بیان کرد:

مشکل عمده‌ای که باعث می‌شود شرکتهای ایرانی رشد نیابد عدم تاکید روی کار دانش‌بنیان است. متاسفانه از دانش استفاده نمی‌شود و مدیران ارشد شرکتهای با دیدگاه دانش‌محور آشنایی کافی ندارند. شرکتهای از نقش آموزش نیروی انسانی و مدیران در شکوفایی شرکت غافل می‌شوند. با این وجود ما معتقدیم می‌توان با آموزش در درون شرکت و تسری آن به شرکتهای دوست و همکار از دانش و مدیریت چند شرکت در قالب یک هلدینگ استفاده و برای انجام مگا پروژه‌ها هم‌افزایی کرد. در این هلدینگ باید ماشین‌آلات، مصالح، مدیریت، روشها، مدیریت منابع مالی، و نیروی انسانی را مد نظر داشت. یارگیری در شرکتهای که هم‌افزایی می‌کنند اهمیت دارد و باید با تنوع در تخصص‌ها مکمل هم باشند.

در ادامه سخنان وی، مهندس قاضی‌زاده با اشاره به مثال انگلستان دست که هر کدام شکلی متفاوت از دیگری دارد و همین امر تواناییهای مختلفی به دست انسان می‌دهد، بر تفاوت بودن تخصص در شرکتهای تاکید کرد و گفت: هر مجموعه‌ای با قدرت کوچک‌ترین مهره خود کار می‌کند. مثلاً بولدوزر که روی زنجیرها می‌چرخد و زنجیرها از تیلتهای ۱۵ سانتی تشکیل شده که حتی اگر یکی از آنها ضعیف باشد زنجیر از کار می‌افتد.

یک ماهی کوچک باش ولی بازیگوش‌ترین ماهی دریاچه! همه ما را که ناخدا نمی‌کنند، ملوان هم می‌توان بود. در این دنیا برای همه ما کاری هست، کارهای بزرگ و کارهای کمی کوچکتر. و آنچه وظیفه ماست، چندان دور از دسترس نیست. اگر نمی‌توانی شاهراه باشی، کوره راه باش. اگر نمی‌توانی خورشید باشی، ستاره باش. با بردن و باختن اندازه‌ها نمی‌گیرند، هر آنچه که هستی بهترین باش!

ما ماموریتی داریم. و برای این منظور واحدی را به نام «فضا سازان عصر اطلاعات» به وجود آورده‌ایم و کوشیدیم با راه‌اندازی هلدینگی آن را در همه صنایع پیاده کنیم. این مجموعه در نظر دارد با بهره‌گیری از هم‌افزایی و تعامل دانایی‌ها و توانایی‌های کلیه موسسات و شرکتهای با استفاده از دانش و فناوری‌های نوین و توسعه منابع انسانی خود سازمانی پی افکند که توان اجرای مگا پروژه‌ها را در سطح منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای داشته باشد و جایگاه شاخص و روشنی را در اجرای فعالیتهای عمرانی و توسعه‌ای ملی پیدا کند و ارزشهای نوینی را در انجام کار گروهی پی افکند.

مهندس قاضی‌زاده درباره رویکرد نرم‌فزاری این شرکت گفت: چندی قبل مهندس زنگنه خطاب به هیات مدیره انجمن شرکتهای ساختمانی اظهار خوشحالی کرد از این که پیمانکاران ما به این نتیجه رسیده‌اند که نمی‌توان با ابزارهای سخت‌افزاری، کارهای مهم را انجام داد. ما نیز به این نتیجه رسیده‌ایم که در دنیای کنونی باید نرم‌فزارها را در خدمت توسعه گرفت چرا که تولید و استفاده از نرم‌فزارها برای پیشرفت انسانهای امروزی ضروری است. در کشورهای پیشرفته سرعت کار با استفاده از نرم‌فزار بالا رفته و نرم‌فزارهای زیادی به این منظور طراحی شده‌اند اما متاسفانه ما حتی در تقلید از آنها ناموفق عمل کرده‌ایم.

■ مهندس قاضی‌زاده درباره مشکلات پیمانکاران شرکتهای ساختمانی عنوان کرد: بدون آموزش موفقیتی

شاید از این رو است که مدیران ارکسترهای موفق جهان، وقتی متوجه ضعف یکی از مهرها می‌شود درصدد آموزش یا جایگزینی آن برمی‌آیند.

بهترین مدیریت مانند هدایت یک ارکستر بزرگ است که در میان نوازندگان هماهنگی ایجاد می‌کند. اگر از ۷ میلیارد جمعیت دنیا درباره مدیریت پرسند هر کدام تعریفی ارائه می‌دهد که تقریباً هر کدام به نحوی درست است ولی همه کارشناسان مدیریت معتقدند با وجود تعریفهای مختلف وظیفه مدیر به تعبیر لوترگیولیک برنامه‌ریزی، سازماندهی، گزینش نیروی کار، رهبری، هماهنگی و گزارش‌دهی و بودجه‌ریزی است که جای هیچ کدام از آنها را نمی‌توان با دیگری عوض کرد و با بزرگ شدن سازمان دامنه همه این وظایف گسترده‌تر می‌شود. به بیانی دیگر مدیریت هنری است که همه افراد حدى از آن را دارند. اما هنر به تنهایی کافی نیست و باید علم لازم را هم به دست آورد یعنی مدیر خوب آمیزه‌ای از علم و هنر مدیریت را به همراه دارد. مدیران بیشتر وقت خود را به برنامه‌ریزی و سازماندهی کارکنان می‌گذرانند و البته تا حدی از وقت را نیز به نظارت بر کار اختصاص می‌دهند.

مهندس‌نگینی:

با مطرح کردن «بازار بهره‌وری ماشین‌آلات» سعی داریم بگوییم: با توجه به تحریمها باید از همین تعداد ماشینهای سنگین که در کشور موجود است با حداکثر بهره‌وری استفاده شود. این دسترسی ساده قدرت رقابتی برای پیمانکار ایجاد می‌کند. در فضای این سایت که از سال ۱۳۸۲ راه‌اندازی شده است هر پیمانکار غرفه آنلاینی دارد و می‌تواند ظرف چند دقیقه به اطلاعات مورد نظر دسترسی می‌یابد. این بازار با دو گروه پیمانکاران و فعالان عرصه ماشین‌آلات ارتباط دارد و آنها را به هم مرتبط می‌کند.

■ **دکتر علی زاده با تائید سخنان وی درباره تاریخ تحول مدیریت در جهان گفت:** در ابتدا کلیه مدیریتها دست نظامی‌ها بوده است. بعد از انقلاب صنعتی نصب و راه‌اندازی ماشین‌آلات مهم شد و موتورکارها (مهندسه‌ها) جایگزین نظامی‌ها شدند. بعد از مدتی کارگاههای کوچک تبدیل به کارخانه‌های بزرگ با نیروی کار زیاد شدند و هماهنگی و یکپارچه کردن این نیروها به دانش جدیدی از جنس علوم انسانی و اجتماعی نیاز داشت و باعث شد دانش‌آموختگان مدیریت عهده‌دار کار شوند. پیشرفت صنعت باعث

ایجاد رقابت میان واحدهای صنعتی شد. در رقابت نیز مهندسی ارزش، کنترل هزینه‌ها و بالا بردن کیفیت کالا و رضایتمندی مشتری و سرعت در تحویل کالا مطرح شد و همین مسئله باعث شد به جای مدیران، دانش‌آموختگان مالی و حسابداری

کنترل امور را به دست گیرند. البته در کشورهای فراصنعتی حقوق‌دانان به ویژه متخصصان حقوق بین‌الملل و قراردادهای جایگزین متخصصان مالی و حسابداران شده‌اند.

بعد از این توضیح کوتاه، مهندس قاضی‌زاده عنوان کرد:

برای تغییر و بهبود شرایط اقتصادی باید دیدگاه خود را عوض کنیم و به جای اعتقاد به پول درآوردن به تولید پول روی آوریم. چون در کشور ما خشکسالی غالب بود، مردم هر چیزی تولید می‌کردند پول آن را پنهان می‌کردند. از افراد شاغل نیز سوال می‌شد چقدر پول در می‌آوری یا چقدر پول به تو می‌دهند؟ متأسفانه اغلب ما انجام وظیفه می‌کنیم و توجه نداریم تا چه میزان پولساز بوده‌ایم. نه تنها قادر به تولید پول نبوده‌ایم بلکه در استفاده از منابع طبیعی راه افراط پیموده‌ایم. واقعیت این است که در کشور ما طی سالیان زیاد حامله‌های انرژی ارزان ارائه شده‌اند و اغلب ما نمی‌دانیم استفاده بی‌رویه از این انرژیها در بلند مدت چه مسائلی برای کشور ایجاد می‌کند. چنانکه آقای مهندس حامی معتقد بود که آب بزرگترین دوست و در عین حال بزرگترین دشمن بشر است. اگر آن را مهار کنید می‌توانید از آن برای تولید نیرو استفاده کنید و گرنه تمام زندگیتان را آب می‌برد. در کار مهندسی نیز باید سرعت کار بالا و هزینه پایین باشد و گرنه اتلاف وقت و سرمایه، فرد را تبدیل به سازنده نمی‌کند. تا ارزش افزوده ایجاد نشود به جایی نمی‌رسیم. بهره‌وری ثمره ترکیب کارایی و اثربخشی است. بنابراین در کنار کارایی باید اثربخشی ناشی از آن هم ایجاد شود تا به بهره‌وری برسیم. در ادامه مهندس قاضی‌زاده ریشه مشکلات موجود در قانون مناقصات و نحوه برگزاری آن را در ایران ناشی از توجه غیر ضروری به افراد به جای توجه به عملکرد آنها دانست. و

مهندس باب‌المراد نیز عنوان کرد: مشکل مربوط به شرکتهایی است که قیمت‌های بسیار پایین می‌دهند. البته معاونت راهبردی بخشنامه‌ای داده تا شرکتهایی که قیمت‌های خیلی بالا یا خیلی پایین داده‌اند از رده خارج شوند اما متأسفانه این بخشنامه

دست رفته با هزینه بیشتری به اتمام برسند. مهندس باب‌المراد نیز افزود: به نظر می‌رسد کارفرما موقع تعریف بودجه مطالعه کافی نمی‌کند و اغلب سعی دارد بیشتر از پولی که دارد کار انجام دهد. با پرداخت دیر هنگام مطالبات این پیمانکار است که در بادی امر ضرر می‌کند اما راکد ماندن سرمایه و از بین رفتن توجیه اقتصادی پروژه ضرر اصلی را متوجه کشور و کارفرمای بخش دولتی می‌نماید. به هر حال با توجه به مشکلات تامین منابع مالی که دولت با آن مواجه است، شرکت ما به عنوان یکی از شرکتهای بخش خصوصی مطالعاتی درباره امکان تامین مالی پروژه‌ها توسط خود شرکتها انجام داده است و برای رفع معضل کمبود منابع مالی و تامین آبی سعی دارد در هلدینگ خود از طریق واحد FM که به مدیریت پول نیز توجه دارد حمایت موسسات مالی را برای سرمایه‌گذاری جلب نماید.

مهندس قاضی‌زاده آموختن و تمرین مستمر کار گروهی و اشاعه فرهنگ آن را لازمه تعامل اثربخش میان بخش پیمانکاری با بخش کارفرمایی دانست و گفت: شعار آلمان پیشرفته این بود که کار تیمی افتخار ماست. اما هنوز در شرکتهای ما توجه زیادی به تجمیع توانمندیها و انسجام عملی آن نمی‌شود. امیدوارم حرفه‌مندان پیمانکار پروژه‌های عمرانی ضمن توجه به این مسئله، برای حفظ و بقای خود از محاصل دانش کشورهای پیشرفته استفاده کنند و درصدد اختراع دوباره چرخ‌چاه برنیايند. آموزش و فکر کردن قبل از اقدام راه حل مناسبی برای بهبود وضعیت شرکتهای ماست چنانکه روسها معتقدند باید هفت بار متر کرد و یکبار قیچی زد.

کاربردی نشده و کارفرماها به آن بی‌توجه‌اند. هنوز در مناقصات، کارها به پیمانکارانی که قیمت‌های پایین و نرخهای غیرمتعارف می‌دهند واگذار می‌شود و باعث می‌گردد پروژه در وسط کار مشکل یابد.

وی درباره مسائل و مشکلات مالیات بر ارزش افزوده که شرکتهای پیمانکاری با آن دست به گریبان هستند نیز گفت: با توجه به این که پیمانکارها پول خود را با تاخیر می‌گیرند و این تاخیر عمدتاً از طرف دولت به عنوان کارفرمای عمده است، لازم است جلساتی با مسئولان مالیاتی کشور گذاشته و این مشکل مطرح شود.

■ مهندس قاضی‌زاده در مورد مشکلات به وجود آمده

در سیستم رتبه‌بندی گفت: در رتبه‌بندی شرکتهای باید توجه کرد نیروی انسانی شاغل در آن چه توانایی‌هایی دارند و این توانایی‌ها تا چه حد می‌تواند در خدمت توسعه شرکت قرار گیرد. چرا باید مهندس نرم‌افزار که یکی از ارکان اصلی در برنامه‌ریزی شرکتهای نوین است در رتبه‌بندی مورد توجه قرار ندارد و امتیازی ندارد. عموماً در کشورهای پیشرفته مدیر شرکتهای پیمانکاری مهندس نیست بلکه مدیریت خوانده است چون قرار نیست وی شخصا به ساختن سازه‌ای اقدام کند و

باید توانایی هماهنگ کردن نیروهای انسانی و ابزار مکانیکی را برای پیشبرد کار داشته باشد. توانایی‌های افراد مهم تر از لقب یا عنوان آنها است و مدرک فقط می‌تواند به افراد مختلف طرز صحیح مطالعه و بررسی در رشته تخصصی خود را بیاموزد. مهندس باب‌المراد نیز مشکل عمده را در این زمینه کم توجهی به مدیریت دانست و افزود: متأسفانه با سیستم موجود، سوابق مدیریتی و پروژه‌های شرکت نمی‌تواند به اندازه کافی رتبه‌بندی را تحت تاثیر قرار دهد. باید در ایران نیز بخش عمده رتبه‌بندی به مدیریت اختصاص یابد و شاخصهایی را در رتبه‌بندی بگنجانند که توان مدیریت آن شرکت را نشان دهد.

مهندس قاضی‌زاده درباره مطالبات انباشته شده پیمانکاران پروژه‌های عمرانی عنوان کرد: در کشور ما توجهی به «ارزش زمان پول» نمی‌شود. پرداخت دیر هنگام مطالبات پیمانکاران باعث می‌شود پروژه‌هایی که با هزینه کمتری قابل اتمام بودند به دلیل تغییر ارزش پول و زمان از

مهندس قاضی‌زاده:

پرداخت دیر هنگام مطالبات پیمانکاران باعث می‌شود پروژه‌هایی که با هزینه کمتری قابل اتمام بودند به دلیل تغییر ارزش پول و زمان از دست رفته با هزینه بیشتری به اتمام برسند.

مهندس باب‌المراد:

به نظر می‌رسد کارفرما موقع تعریف بودجه مطالعه کافی نمی‌کند و اغلب سعی دارد بیشتر از پولی که دارد کار انجام دهد. با پرداخت دیر هنگام مطالبات این پیمانکار است که در بادی امر ضرر می‌کند اما راکد ماندن سرمایه و از بین رفتن توجیه اقتصادی پروژه ضرر اصلی را متوجه کشور و کارفرمای بخش دولتی می‌نماید

■ **مهندس کاووس نگینی مدیرعامل بانک اطلاعاتی ۶M** این شرکت نیز با بیان این که باید به سمتی قدم برداریم که پیمانکاران ساختمانی از مزایای عصر اطلاعات و نرم افزار استفاده کنند، افزود: بدیهی است که این شرکتها مانند دیگر موسسات و شرکتها برای حرکت به سمت تعالی از یکسری نرم افزارها استفاده می کنند. این نرم افزارها در ابتدا دی. پی. اس بودند. بعد از آن نرم افزارهای ام. ای. اس پدیدار شدند که جامع تر بودند. در دهه بعد ای. آر. پی ها آمدند که برنامه ریزی منابع ساختمانی را مد نظر داشتند. نسخه دوم آنها نیز با این رویکرد وارد بازار شد که شرکت نه تنها باید در درون بلکه در بیرون هم از تجارت الکترونیک استفاده کند. مانیز با همین رویکرد در زمینه فرهنگ سازی و حرکت تخصصی به سمت تجارت الکترونیکی برنامه ریزی کردیم و از آنجا که ماشین آلات و دانش فنی مهم ترین منابع بقا و توسعه شرکتها است، بانک اطلاعات ماشین آلات یا بازار الکترونیکی ماشین آلات را راه اندازی کردیم که دسترسی همه پیمانکاران را به ماشین آلات سنگین امکان پذیر کرد.

وی افزود: هر ساله حدود ۳۰ درصد بودجه عمومی کشور صرف پروژه عمرانی و ۳۰ درصد بودجه پروژه های عمرانی صرف هزینه های جاری ماشین آلات سنگین راه سازی و سد سازی می شود. ما با مطرح کردن «بازار بهره وری ماشین آلات» سعی داریم بگوییم: با توجه به تحریمها باید از همین تعداد ماشینهای سنگین که در کشور موجود است با حداکثر بهره وری استفاده شود. این دسترسی ساده قدرت رقابتی برای پیمانکار ایجاد می کند. در فضای این سایت که از سال ۱۳۸۲ راه اندازی شده است هر پیمانکار غرفه آنلاینی دارد و می تواند ظرف چند دقیقه به اطلاعات مورد نظر دسترسی می یابد. این بازار با دو گروه پیمانکاران و فعالان عرصه ماشین آلات ارتباط دارد و آنها را به هم مرتبط می کند. با چنین فضایی پیمانکار قدرت انتخاب، مقایسه، فروش و اجاره را در حداقل زمان خواهد داشت.

مهندس کاووس نگینی مدیرعامل بانک اطلاعاتی ۶M با بیان این که برای آگاه کردن پیمانکاران از پتانسیلهای صنعت نرم افزار و لزوم ایجاد بانکهای ماشین آلات روشهای مختلفی وجود دارد که از جمله آنها روشهای چهره به چهره ای مانند برگزاری همایشها است. استفاده از نشریه و فناوری اطلاعاتی نیز در گامهای بعدی قرار دارد. متاسفانه با این که ۱۸ درصد از سرمایه ملی صرف ماشین آلات می شود هیچ نشریه تخصصی یا خبرگزاری در این زمینه وجود ندارد و صنف ماشین آلات در مضیقه است.

■ **مهندس قاضی زاده در تائید سخنان وی افزود:** در هیچ کجای دنیا پیمانکاران ماشین نمی خردند چرا که نگهداری ماشین برای پیمانکاران هزینه دارد. بعد از هر پروژه ماشین آلات باقی مانده در دسترساز می شوند چون این ماشین آلات به درد پروژه های دیگر نمی خورند و برای بازاریابی مناسب آنها باید از بانکهای اطلاعاتی استفاده شود. اصل اول در اقتصاد «عرضه و تقاضا» است که بانکهای اطلاعاتی با ایجاد بستر مناسب این اصل را تسهیل می کند.

■ **مهندس غلامرضا قاضی زاده رئیس هیئت مدیره هولدینگ ۶M در پایان گفت:** از فرهیختگان، فکرافزاران بزرگ، پیمانکاران، مشاوران و کارآفرینانی که در راستای این اهداف به ما امید بخشیدند تشکر و قدردانی می کنیم و تلاشها و حمایتهای آنها را ارج می نهیم. چون احتمال دارد نام برخی از عزیزان از قلم بیافتد به این علت از ذکر نام خودداری می نمایم ولی حمایتها و هدایتهای این فرزندان هم آموختنی و هم ستودنی است. برخی از این بزرگان چهره در نقاب خاک کشیده اند و به جوار حق رسیده اند برای آنها نیز آرامش و آسایش ابدی از خداوند منان مسئلت می کنیم. یادشان گرامی و روانشان شادمان باد.

اعضاء هیات رئیسه
رسته آب
انجمن شرکت های ساختمانی

رئیس:

مهندس منوچهر نوروزی

اعضاء:

مهندس علیرضا ناصر معدلی

مهندس ایرج عمرانی

مهندس عباس دهنبی

مهندس بهزاد حضرتی

مدیر اجرایی:

مهندس فریدون خزاعی

نشانی:

تهران، خیابان طالقانی، نرسیده
به میدان فلسطین، خیابان برادران
مظفر (صبای جنوبی) پلاک ۸۶،
ساختمان انجمن شرکت های ساختمانی

تلفکس: ۶۶۹۵۵۲۲۴

ایمیل:

rastehaab@gmail.com

فرم اشتراک مجله پیام آبادگران

انجمن مهندسی ساختمان

نام و نام خانوادگی:

شرکت:

سمت:

نشانی و تلفن تماس:

جهت آبونمان مجله با واریز مبلغ ۱۵۰۰۰۰ ریال برای اشتراک یک ساله به حساب جاری ۴۲۹۱۰ بانک تجارت شعبه حافظ جنوبی کد ۱۱۰ به نام انجمن شرکتهای ساختمانی به انضمام برگ اشتراک به نشانی: تهران، خیابان طالقانی، جنب سینما فلسطین، خیابان شهید برادران مظفر (صبای جنوبی)، شماره ۸۸، انجمن شرکتهای ساختمانی ارسال و یا از طریق فاکس ۶۶۴۶۴۰۸۴ اقدام نمایید.

جهت کسب اطلاعات بیشتر می توانید با شماره تلفن های: ۶۶۹۷۱۴۰۰ - ۶۶۴۶۴۲۶۱ امور مشترکین مجله پیام آبادگران تماس حاصل فرمایید.

ضمانتنامه بانکی راهگشای ماده ۵۶

در تامین منابع مالی پروژه‌های عمرانی

روز چهارشنبه ۵ بهمن، مدیرعامل و نمایندگان آب منطقه‌ای بوشهر میهمان رسته آب انجمن شرکتهای ساختمانی بودند. در این دیدار آقایان مهندس جعفری و مهندس بیت‌الله داسی به عنوان نمایندگان مهندسی مشاور آب و توسعه پایدار و آقایان مهندس بهمن دادمان، مهندس فریدون خزاعی، مهندس دهنبی و آقای تکلی به عنوان نمایندگان انجمن شرکتهای ساختمانی حاضر بودند و خواستار ارائه توضیحاتی درباره امکان فعالیت پیمانکاران و مشاوران در استان بوشهر شدند که مهندس رجایی، مدیرعامل آب منطقه‌ای بوشهر، مهندس کرم‌پور معاونت طرح و توسعه و مهندس محمد جابر سرپرست دفتر فنی آب منطقه‌ای بوشهر به تشریح زمینه‌های همکاری پیمانکاران در استان بوشهر پرداختند.

ذینفعان در این موضوع قابل عمل باشد. اساساً دولت بایستی برای اجرای پروژه‌ها بر اساس بودجه عمرانی برای سال آینده از طریق ظرفیت‌های ماده ۵۶ اقدام نماید.

مهندس رجایی مدیرعامل آب منطقه‌ای بوشهر نیز عنوان کرد: در شرایطی سراغ انجمن شرکتهای ساختمانی آمده‌ایم که پیمانکاران از دست کارفرمایان فراری هستند، دولت در بدترین شرایط مالی قرار دارد و نمی‌توان منکر وجود تحریمها شد. در چنین شرایطی لزوم همکاری‌هایی از این دست ضروری به نظر می‌رسد و می‌تواند منشاء اثر فراوانی باشد. وی در ادامه به پروژه‌هایی که برای اجرا مدنظر دارند اشاره کرد و به ذکر موقعیت مکانی، اعتبار و مشخصات طرحهای سد دالکی، سد دشت پلنگ، سد باغون، سد باهوش اهرم اشاره کرد. وی گفت: پروژه سد دالکی با مبلغ ۱۱۵ هزار میلیارد تومان، خارج از فهرست بهاء برآورد شده است و تخصیص اعتبار می‌گردد.

در ابتدای جلسه آقای مهندس خزاعی، قائم مقام دبیر انجمن شرکتهای ساختمانی و مدیر اجرایی رسته آب به میهمانان جلسه خوش آمد گفته، حاضران را معرفی نمودند. سپس مهندس دادمان با بیان اینکه این دیدار می‌تواند منشأ خیر فراوانی باشد، عنوان کرد: بنده به همراه مهندس چوبدار بعنوان نمایندگان شورای هماهنگی تشکلهای در جلساتی که در محل معاونت برنامه‌ریزی با حضور آقای مهندس رحمتی برگزار می‌شود حاضر می‌شویم تا در خصوص ماده ۱۰۲ قانون بودجه سال ۱۳۹۱، سرمایه‌گذاری فاینانس، B.O.T, B.O.O، و روش‌های اجرایی این ماده برای سال ۱۳۹۲ بحث کنیم و موضوع را پیگیری نماییم. امیدواریم که بحث تخصیص‌ها به نتیجه برسد تا بازار سرمایه مالی و پولی به طریقی به هم وصل شوند. در عین حال با توجه به بازار سرمایه‌گذاری‌هایی که با اعتماد به دولت ایجاد شده‌اند شرایطی به وجود بیاید که شرکتهای مشاور و پیمانکار پایدار بمانند و متلاشی نشوند و انشا... همکاری ما

رجایی جواب داد: احتمال آن خیلی کم است چرا که ما اموال و املاک زیادی نداریم. البته ما رقم‌های ۲ میلیارد تومان را با تضمین خودمان حل کردیم و این هم امر مشکلاتی با دیوان محاسبات پیش می‌آورد.

مهندس دادمان تفاهم‌نامه انجمن شرکتهای ساختمانی با بانک دی را توضیح داد و گفت: بحث تضمین را مجدداً بررسی فرمائید شاید بتوانید ساز و کار تشویقی ایجاد نمایید.

در ادامه مهندس رجایی درباره روش استفاده از سرمایه صندوق توسعه ملی برای سد اهرم سوال کردند که مهندس دادمان عنوان کرد: اگر بعنوان BOT بگذارید انجام شدنی است و بایستی بخش خصوصی دنبال پیگیری و وصول آن از صندوق توسعه ملی باشد، ضمن اینکه از منابع این صندوق به بخش دولتی تسهیلات پرداخت نمی‌گردد.

مهندس رجایی پرسید: ما در مورد تضمین ماده ۵۶ چگونه از بانکها استعلام کنیم؟ که مهندس دادمان جواب داد: شما باید نزد بانکهایی که کار می‌کنید نقدینگی داشته باشید و علاوه بر این مجوز ماده ۲ آئین‌نامه اجرایی ماده ۵۶ را از بانک اخذ نمایید.

مهندس جعفری در پایان از مزایای طرح‌های ذکر شده سخن گفت و ضمن توضیح درباره علت علاقه به پیمانکاران بخش خصوصی در مقابل پیمانکاران نیمه دولتی و شبه خصوصی، ابراز امیدواری نمود که پروژه‌ها توسط اعضای انجمن شرکتهای ساختمانی انجام گیرد. مهندس دادمان با بیان این که موضوعات و درخواست مطرح شده در این جلسه برای اعضا و شرکتهای عضو اطلاع‌رسانی خواهد شد، اظهار امیدواری کرد بستر مناسبی برای همکاری سازنده به وجود آید.

پروژه‌های دیگر بخاطر حجم کم و شرایط دیگر از طریق بودجه‌های عمرانی و اعتبار سرمایه‌گذار تامین اعتبار خواهد شد. هدف از اجرای طرح سد باغون تامین آب شرب، آب نیروگاه و آب شهرستان جم است که خود سد ۶۵ میلیارد تومان برآورد شده و ۲۲ کیلومتر جاده و ایستگاه پمپاژ دارد که حدود ۴۰ میلیارد تومان است. اعتبار طرح سد باهوش اهرم ۲ میلیارد تومان است و به زودی در روزنامه برای مناقصه آگهی می‌شود. هدف از این طرح حفظ آبرسانی و آبیاری زهکشی ۶۸ هزار هکتار است. این کار از طریق فاینانس چینی انجام می‌شود و کارفرمای آن آب نیرو است.

در ادامه آقای مهندس جعفری از مهندسان مشاور آب و توسعه پایدار در مورد مشخصات طرح سد دالکی توضیحاتی داد و اعلام کرد اطلاعات تکمیلی برای مناقصه تا یکماه آینده آماده می‌شود و ما امیدواریم که از طریق انجمن این کار را جلو ببریم.

در پاسخ وی مهندس دادمان، رئیس کمیسیون اقتصادی و بانکهای انجمن ضمن توضیح نحوه استفاده از ظرفیت‌های ماده ۵۶ به عدم امکان استفاده از فاینانس ریالی برای اعتبار پروژه اشاره نمود و گفت: ما علاقه‌مند هستیم که این زمینه کاری مهیا شود و از تجربیاتی که راهگشاست استفاده نموده، مسائل بسیار بزرگتری را در کشور از پیش با برداریم تا این روش قدیمی تخصیص بودجه را حل کنیم. ماده ۵۶ هم با توجه به آئین‌نامه آن مشکلاتی دارد که از جمله آن تضمین است. لازم است تضمین معاونت برنامه‌ریزی در بودجه‌های سنواتی دیده شود. در بحث ضمانت‌نامه نیز اگر قابلیت نقد شوندگی داشته باشد از جمله تنزیل (Discount) ریالی قبل از سررسید عملاً قابل اجرا می‌شود. وی افزود: پیشنهادات ما برای تامین مالی و راهکارهای آن عبارت است از:

۱- ماده ۵۶: چنانچه تامین‌کننده مالی نیاز به وثیقه داشته باشد سرمایه‌پذیر بتواند این وثائق را نزد بانک بگذارد، در آن صورت قابلیت اجرایی می‌یابد. ضمانت‌نامه بانکی، وثیقه سپاری املاک خود طرح و ... راهگشای ماده ۵۶ می‌باشد.

۲- فروش اوراق مشارکت: امکان فروش اوراق مشارکت برای پروژه‌هایی در ایران وجود دارد. من‌الجملة تالار فرعی بورس

۳- صندوق توسعه ملی: استفاده از صندوق توسعه ملی برای پروژه‌های کشاورزی قابل استفاده‌تر است و بخش خصوصی می‌تواند از منابع مالی این صندوق استفاده کند.

مهندس دهنبی عضو هیات رئیسه رسته آب پرسید تضمین سپاری از طرف شما چقدر امکان دارد؟ که مهندس

نقش توسعه پایدار در حفاظت

از محیط زیست جهان به شدن اقتصاد

مریم چهرآزاد^۱

آچکیده: فجایع زیست محیطی یک قرن اخیر؛ نمایانگر آن است که گرچه دسترسی انسان‌ها به تکنولوژی پیشرفته، زندگی را آسان کرده، اما استفاده‌ی نابه‌جا و بی‌رویه از آن، عوارض مرگباری را در پی داشته است. افزایش روز افزون مصرف انرژی در تمامی سطوح زندگی و محدودیت های منابع انرژی و مصرف بی‌رویه آن توسط جوامع، علاوه بر آلودگی محیط زیست و هدر دادن سرمایه‌های ملی، آینده‌ی بشر را نیز با مخاطره مواجه نموده است. انرژی نقش محوری در توسعه پایدار و از چالش‌های عمده در اقتصادهای جهانی روبه رشد محسوب می‌شود. رفاه حاصل از رشد اقتصادی سبب افزایش تقاضا برای انرژی شده است. توسعه و رشد اقتصادی، محیط زیست را با تهدیدهای جدی مواجه می‌کند؛ چراکه این تنها جنگ و خشونت نیست که صلح را تهدید می‌کند، بلکه توسعه‌ی ناپایدار بدون نگرش به مسایل زیست محیطی، تخریب و نابودی محیط زیست نیز می‌تواند صلح و امنیت را در جهان با خطر مواجه نماید.

هرگونه عیب و خسارتی باشد و احیای مستمر منابع طبیعی و دسترسی به آن را برای نسل‌های حال و آینده، تضمین گردد.

وضعیت محیط زیست و وابستگی اقتصادی کشورها در سطح جهانی:

جهانی شدن اقتصاد و جهانی شدن محیط زیست، وابستگی متقابل پیچیده‌ای را در عرصه‌های اقتصاد و محیط زیست ایجاد کرده است. جهانی شدن منابع، سرمایه و کار، موجب گستردگی روابط متقابلی میان سطوح ملی و فراملی گردیده است. همین امر باعث آسیب پذیرتر شدن روابط متقابل دولت‌ها می‌شود.^۸ وجود دولت‌های کارآمد برای فراهم آوردن کالاها و خدماتی که به بازار اجازه رشد و شکوفایی دهد و مردم را به سوی زندگی سالم‌تر و سعادت‌مندتر سوق دهد، حیاتی تلقی می‌شود. بدون وجود چنین دولتی، توسعه پایدار چه در زمینه‌های اقتصادی و چه در زمینه‌های اجتماعی غیرممکن است. برای بهبود رفاه مردم، قابلیت‌های دولت (یعنی توانایی انجام و تشویق کارایی فعالیت‌های سالم جمعی) باید افزایش یابد؛ که یکی از وظایف بنیادین و مهم دولت‌های کشورهای در حال توسعه تحت شرایط جهانی شدن اقتصاد حفاظت از محیط زیست می‌باشد. هر چند مقررات دولتی به تنهایی نمی‌توانند از آلودگی و تخریب زیست محیطی جلوگیری کنند اما ایجاد ابزارها و راهکارهای نوآورانه و انعطاف‌پذیر جهت ترغیب آلوده‌کنندگان محیط زیست برای رسیدن به اصل تولید پاک در فعالیت‌هایشان راه‌گشا خواهد بود. کشورهای در حال توسعه در زمینه محیط زیست می‌توانند از گسترش اطلاعات به منظور تشویق شهروندان جهت ابتکار و پیشگامی استفاده کنند که این کار باید با اصلاح ساختار دولت، تزریق نیروهای کارآمد و جدید در قابلیت‌های دولتی، ایجاد انگیزه در مدیران دولتی و نظارت بر اعمال خودسرانه آنها صورت گیرد. باید این روند جدی گرفته شود چرا که جهانی شدن اقتصاد تهدیدی برای دولت‌های ضعیف و بدون برنامه است، در

اصول توسعه پایدار در سازگاری فعالیت‌های بخش صنعت انرژی:

کشورها ناگزیرند فعالیت‌های بخش انرژی خود را با توسعه‌ی پایدار سازگار نمایند. هدف اصلی توسعه پایدار به وجود آوردن فضایی است که کشورها در راستای کاهش تخریب محیط زیست خود چه در داخل و چه خارج از محدوده‌ی مرزیشان به تعهدات داخلی و بین‌المللی خود متعهد باشند. صنعتی شدن کشورها و توسعه‌ی روبه رشد آنها اگر چه دستاوردهای فراوانی داشته، اما این گونه توسعه، خطرات و پیامدهای ناگواری را نیز در پی داشته است؛ به طوری که حق انسان‌ها بر توسعه در تعارض با حق آنها بر محیط زیست قرار گرفته است. این امر باعث شده تا اندیشمندان در پی راه‌چاره‌ای بیافتند تا در عین این که توسعه و رشد کشورها دچار وقفه نشوند، محیط زیست نیز از آسیب و تخریب مصون بماند. نتیجه‌ی این تلاش‌ها منجر به تعریفی نوین از توسعه شد که در تعارض با محیط زیست قرار نگیرد، در نتیجه بحث «توسعه پایدار» مطرح شد. شاید رایج‌ترین تعریف از «توسعه پایدار» تعریفی است که «کمیسیون جهانی محیط زیست»^۲ معروف به کمیسیون «برانت لند»^۳ در سال ۱۹۸۷ تحت عنوان «آینده‌ی مشترک ما»^۴ ارائه کرده است: «توسعه پایدار توسعه‌ای است که نیازهای حال را بدون به خطر انداختن توانایی نسل‌های آینده برای برآوردن نیازهایشان مهیا سازد و این که توسعه پایدار رابطه متقابل انسان‌ها و طبیعت در سراسر جهان است».^۵ در توسعه پایدار، انسان محور اصلی توسعه است.^۶ در این نوع توسعه، رفاه انبای بشر از راه تلفیق توسعه اجتماعی، اقتصادی و حفاظت و حمایت از محیط زیست تضمین می‌گردد. حق بر توسعه پایدار و حق بر محیط زیست سالم کاملاً به هم وابسته و دارای ارتباط ناگسستنی هستند.^۷ از این رو توسعه اجتماعی و اقتصادی می‌بایست به گونه‌ای برنامه‌ریزی و انجام شود که از نظر زیست محیطی، فاقد

پایدار، ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح‌های توسعه می‌باشد. با وجود پیشرفت ارزیابی اثرات زیست محیطی در دنیا، بسیاری از کشورها از جمله جمهوری اسلامی ایران به دلیل ساختار اداری و ظرفیت علمی نیاز به حمایت، تقویت و گسترش این دانش دارد و می‌بایست به این نکته توجه نمود که ارزیابی اثرات زیست محیطی، یک حرکت تشریفاتی نبوده، بلکه برنامه‌ای مدیریتی و لازم الاجرا جهت اصلاح روش‌های ساخت و فرآیند بهره‌برداری از طرح‌های توسعه‌ای می‌باشد و در این مسیر چنان چه بتوان به فن آوری و کارایی لازم و هم‌چنین اجرای دقیق نتایج مطالعات و ضوابط و استانداردهای محیط زیست دست یافت؛ دست‌آوردی ارزشمند در سطح منطقه‌ای و جهانی پدید خواهد آمد. وضعیت محیط زیست^{۱۲} (کیفیت محیط زیست و سطح تخریب و آلودگی)^{۱۳} برآیندی از تعامل و تاثیرگذاری منافع و اقدامات بازیگران این عرصه اعم از دولت‌ها، بنگاه‌ها و عاملین اقتصادی، سازمان‌های غیر دولتی، احزاب طرفدار محیط زیست و توده‌های مردم در سطوح داخلی و خارجی می‌باشد. همکاری در شناسایی منابع طبیعی پاک و گسترش استفاده از آن‌ها به ویژه در کشورهای در حال توسعه، همچنین برنامه‌ریزی در سطوح ملی برای بخش انرژی در چهارچوب سیاست‌های اقتصادی و زیست محیطی جهت دستیابی به توسعه پایدار، استفاده از تکنولوژی‌های موثر در بخش انرژی در زمینه منابع انرژی پاک و تجدید شونده، هماهنگی منطقه‌ای در زمینه استفاده از این انرژی‌ها، ترویج بازدهی مصرف انرژی و تعیین حداکثر میزان تولید گازهای گلخانه‌ای، گسترش آموزش و آگاهی‌های محلی، ملی و منطقه‌ای در زمینه بازدهی بیشتر منابع انرژی و استفاده از انرژی‌های منطبق با محیط زیست، ضروری می‌باشد. مشکلات ناشی از استفاده ناپایدار و سودجویانه از منابع زمین، آب، هوا و غیره، چشم‌انداز بسیار خطرناک و تهدیدکننده‌ای را در این جوامع ترسیم می‌کند. جنگل زدایی، بیابان زایی، انتشار گازهای گلخانه‌ای و در نتیجه آلودگی شدید هوا، آلودگی دریاها و آبهای شیرین (رودخانه‌ها، آبهای زیرزمینی) کاهش و انقراض گونه‌های گیاهی و جانوری، دفن نامناسب و غیراصولی مواد آلوده و سمی، استفاده بسیار زیاد از مواد آلی و سمی پایدار مانند کودهای شیمیایی یا سموم

حالی که برای دولت‌های کارآمد و منضبط راهی برای تقویت پایه‌های توسعه و رفاه اقتصادی و نهایت حفظ حیات جامعه آنها می‌باشد. همان‌گونه که بانک جهانی تاکید می‌کند: "در فرآیند جهانی شدن اقتصاد نه تنها نقش و اهمیت دولت کاهش نیافته، بلکه این دولت است که باید کالاهای عمومی را تامین و قوانین و مقررات ضروری برای حفاظت از محیط زیست را فراهم و از شکل‌گیری گسترده ی آلودگی جلوگیری و زمینه‌های تحقیق و توسعه برای دست‌یابی به تکنولوژی‌های دوست‌دار محیط زیست، تولید پاک اقتصاد سبز^۹ و توسعه پایدار^{۱۰} را از طریق اصلاحات نهادی، مبارزه با فساد، کارآمد کردن دستگاه دولت و مداخله بهینه در اقتصاد فراهم ساخته و پشتیبانی نماید. شایان ذکر است که حادث‌ترین مسایل زیست محیطی پیش روی کشورهای در حال توسعه منشأ داخلی دارد تا جهانی، و وجود یک دولت کارآمد با تفکر حل مسائل فوق ضروری است. کشورهای در حال توسعه این واقعیت را پذیرفته‌اند که تخریب محیط زیست در داخل کشورها منبع توجیه‌کننده‌ای برای شکل‌گیری نگرانی مشروع بین‌المللی، نگرانی مشترک بشریت و در نتیجه درگیر بودن سایر دولت‌ها است. بخشی از این فرآیند به دلیل نقشی است که بازیگران غیردولتی و فراملی از طریق به معرض نمایش گذاشتن عملکرد دولت‌های بی‌توجه به محیط زیست در برابر قضاوت نمایندگان سایر دولت‌ها در چارچوب جلسات بین‌المللی ایفا می‌کنند. جهانی شدن اقتصاد هم‌چنین، دولت‌های کشورهای در حال توسعه را در برابر این واقعیت قرار داده است که توسعه اقتصادی و تخریب محیط زیست دو روی یک سکه اند و نمی‌توان آن‌ها را از هم جدا ساخت. آشکار شدن این واقعیت یک مانع و یک فرصت برای دولت‌های کشورهای در حال توسعه است؛ که به چند مورد آن اجمالا اشاره می‌شود که وظیفه‌ای بسیار دشوار برای این دسته از دولت‌ها خواهد بود.

- همبستگی جامعه برای جلوگیری از سوء استفاده از محیط زیست چه از طریق فعالیت‌های قانونی و چه غیرقانونی شرکت‌ها و بنگاه‌های داخلی و یا خارجی
- درک اهمیت آموزش
- پژوهش زیست محیطی و تقویت آن
- ایجاد زمینه‌های همکاری گسترده در سطوح داخلی و خارجی میان همه طرف‌های درگیر به منظور مدیریت و کنترل تخریب‌های سریع و فرامرزی و غیر قابل برگشت زیست محیطی در فرآیند جهانی شدن اقتصاد
- تقویت سازمان‌های غیر دولتی زیست محیطی محلی
- وضع و اجرای مقررات و استانداردهای زیست محیطی در سطح گسترده و با توان اجرایی معطوف
- ایستادگی در برابر نفوذهای سیاسی و فسادهای دولتی^{۱۱}

لزوم ارزیابی اثرات زیست محیطی در راستای رسیدن به توسعه پایدار:

یکی از ابزارهای مهم و اساسی برای دستیابی به اهداف توسعه

دفع آفات نباتی، فرسایش خاک و در نتیجه کاهش کیفیت خاک و غیره برخی از مهم‌ترین معضلات زیست محیطی در کشورهای در حال توسعه به شمار می‌روند.^{۱۴}

جایگاه حفاظت از محیط زیست در قوانین توسعه ایران:

مطالعه دقیق مجموعه قوانین و مقررات حفاظت محیط زیست در ایران مبین آن است که از حدود یک دهه پیش به این سو و همزمان با افزایش سرعت روند جهانی شدن اقتصاد، قوانین و مقررات، معیارهای زیست محیطی در ایران توسعه یافته‌اند. افزایش توجه به حفاظت از محیط زیست در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان را به خوبی می‌توان در برنامه‌های دوم، سوم و چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ملاحظه کرد. در فصل دوازدهم قانون برنامه سوم تحت عنوان سیاست‌های زیست محیطی (مواد ۱۰۴ و ۱۰۵) اجرای برخی برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌ها به منظور حفاظت از محیط زیست و بهره‌گیری پایدار از منابع طبیعی کشور الزامی شده است. در فصل پنجم برنامه چهارم توسعه با عنوان حفظ محیط زیست (مواد ۵۸ تا ۷۱) به موضوع حفاظت محیط زیست پرداخته شده است. برنامه چهارم به وظایف دولت در حفاظت از محیط زیست، جامع‌تر و گسترده‌تر پرداخته است، که متأسفانه در اجرای قوانین به دلایل گوناگون موفق نبوده‌ایم. تأثیرات جهانی شدن اقتصاد بر اقتصاد داخلی کشورها تا حد زیادی به وسیله خود دولت‌های ملی جهت دار می‌شوند. موضوع حفاظت محیط زیست به طور خاص در اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران پیش‌بینی شده است، همچنین در اصول دیگر قانون اساسی نیز ابعاد مختلفی از مسائل زیست محیطی منعکس شده است. فصل سوم قانون اساسی (حقوق ملت)، و فصل چهارم (اقتصاد و امور مالی اختصاص)، به طور ضمنی ابعادی از محیط زیست را مد نظر قرار می‌دهد. حقوقی چون حق حیات^{۱۳}، حق بهداشت^{۱۴} از جمله مواردی است که با محیط زیست پیوند دارد و در اصل پنجاهم قانون اساسی به صراحت مورد اشاره قرار گرفته است. این اصل متذکر می‌شود حفاظت از محیط زیست که نسل امروز و نسل‌های بعدی که باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشد، وظیفه‌ای عمومی تلقی می‌گردد. لذا فعالیت‌های اقتصادی که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران

آن ملازمه پیدا کند، ممنوع است. اصل پنجاه موضوع حفاظت را تنها وظیفه مؤسسات دولتی نمی‌داند بلکه بر همگان تکلیف می‌کند که حفاظت از محیط زیست به معنای نبودن "حق همگان بر محیط زیست" نیست، بلکه از نظر فلسفه حقوق در برابر هر حقی، تکلیفی قابل وضع است؛ یعنی همه افراد جامعه اعم از حقیقی و حقوقی، مکلف به حفظ محیط زیست هستند. جمله دوم اصل پنجاه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران گویای وجود اصل مهم توسعه پایدار است. این اصل حاصل جمع مقتضیات رشد و پیشرفت اقتصادی، و حفظ ضروریات زیست محیطی است. تحقق توسعه پایدار به ویژه در بخش‌هایی از فعالیت‌های اقتصادی که فرآیند صنعتی شدن را به عنوان الگوی مقابله با عقب ماندگی و مهم‌ترین هدف و سیاست توسعه می‌دانند، بسیار دشوار است.^{۱۵}

ارزیابی اثرات زیست محیطی در قوانین ایران:

ایجاد موجی از تشکیل انجمن‌ها، تشکل‌ها و سازمانی‌های غیر دولتی زیست محیطی در سال‌های اخیر، در سطوح محلی و ملی در ایران به چشم می‌خورد که رقم آن‌ها به چند صد موسسه یا انجمن یا سازمان می‌رسد. با این حال جنبش‌های زیست محیطی از حمایت‌های مردمی برخوردار نبوده و به دلایل متعدد تحت حمایت سازمان‌های دولتی قرار دارد.^{۱۶} علاوه بر تشکل‌ها یا سازمان‌های غیردولتی، شرکت‌های مشاور، مجری طرح، و پیمانکار زیست محیطی نیز در داخل کشور تاسیس شده‌اند که فعالیت‌های آن تجاری-صنعتی و خدماتی می‌باشد. نهادهای غیردولتی مذکور چه در بخش بازار و چه در بخش اجتماعی به اشکال گوناگون می‌توانند جهت‌گیری‌ها و تصمیم‌سازی دولت در زمینه محیط زیست را متأثر سازند، اما حوزه عمل و تأثیرگذاری سازمان‌های غیر دولتی در ایران محدود می‌باشد و به نظر نمی‌رسد این سازمان‌ها توانایی کافی در تأمین بودجه و یا فضای لازم رسیدن به اهداف و قوانین را ندارند و یا حتی آشکار ساختن مسائل زیست محیطی در پروژه‌های بزرگ اقتصادی را داشته باشند. از آنجایی که ارزیابی زیست محیطی یکی از مناسب‌ترین معیارهای توسعه پایدار و مدیریت محیطی زیست در کشورمان به شمار می‌رود، لذا می‌بایست در قالب الزامات قانونی قرار گرفته و مورد اجرا گذاشته شود. برای نمونه می‌توان به مقررات و ضوابط مربوط به تعیین محل استقرار کارخانجات و صنایعی که در حال تأسیس، توسعه، یا تغییر محل هستند، برای نخستین بار در ایران در سال ۱۳۵۴، آیین‌نامه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۹ کمیسیون‌های مجلس اشاره کرد که صدور پروانه تأسیس هر نوع کارخانه و کارگاه جدید و توسعه و تغییر کارخانجات و کارگاه‌های موجود، موکول به رعایت مقررات و ضوابط حفاظت و بهسازی محیط زیست شد. البته در آن زمان عملاً فقط یک مبحث ارزیابی زیست محیطی یعنی استقرار ملاک عمل قرار گرفته و رعایت می‌شد و دامنه آن، بررسی و رعایت مقررات و ضوابط زیست محیطی با ارزیابی موضوع صرفاً از جهت تعیین محل استقرار کارخانجات و کارگاه‌ها و یا نهایتاً توسعه و تغییر

ریزی بر طبق استانداردهای جهانی و نیز دستیابی به تکنولوژی های روز دنیا این امکان را فراهم می کند که با صرف هزینه های کمتر، اقتصادی پویا؛ منطبق با اصول توسعه پایدار داشته باشیم. سنجش موقعیت و مدیریت زمان در انجام اقدامات عملی جهت استفاده ی بهینه از نیروی های انسانی و قابلیت های زیربنایی کشورها، می تواند منجر به تنظیم یک برنامه ریزی دقیق و منسجم گردد تا در کاهش هزینه های توسعه و جلوگیری از تکرار الگوهای غلط گذشته موثر واقع گردد.

بحران اقتصادی امروز جهان از مهمترین دغدغه های کشورهای اعم از توسعه یافته و یا در حال توسعه می باشد؛ لذا رعایت اصول و قوانین بین المللی، ایجاد نهاد های نظارتی بر روند کار دولت ها، و نیز وضع ضمانت اجراهای موثر، می تواند آینده ای روشن را در برابر خطرات تهدید کننده نسل های بشری را رقم بزند.

محل کارخانجات بود، به نحوی که احداث صنایع در محل، کمترین پیامدهای زیست محیطی را داشته باشد، را شامل می گشت. ارزیابی اثرات زیست محیطی در ایران برای اولین بار در ۱۳۷۳/۹/۲۰ در بند الف تبصره ۸۲ قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به طور مشخص صورت قانونی به خود گرفت. طبق این مصوبه مجریان طرح های کارخانجات پتروشیمی، پالایشگاه ها، نیروگاه ها، صنایع فولاد، سدها و دیگر سازه های آبی، شهرک های صنعتی و فرودگاه ها موظف گردیدند، به همراه گزارش امکان سنجی و مکان یابی، نسبت به تهیه گزارش ارزیابی اثرات زیست محیطی اقدام نمایند. تصویب الزامی شدن ارزیابی اثرات زیست محیطی برای طرح های مذکور طبق تبصره ۸۲ قانون برنامه دوم توسعه و تصویب آیین نامه (الگوی) ارزیابی زیست محیطی توسعه شورای عالی حفاظت محیط زیست در سال ۱۳۷۶، فرآیند ارزیابی از اعتبار و اهمیت بیشتری برخوردار گردید و جزئیات تفصیلی آن، شکل قانونی جدی تری به خود گرفت. قانون برنامه سوم توسعه (ماده ۱۰۵)، کلیه طرح ها و پروژه های بزرگ تولید و خدماتی در پیش از اجرا و در دو مرحله انجام مطالعات امکان سنجی و مکان یابی، براساس ضوابط پیشنهادی شورای عالی حفاظت محیط زیست و مصوب هیئت وزیران، موظف به ارزیابی زیست محیطی گردانیده و رعایت نتایج ارزیابی توسط آنان الزامی شد است.^{۱۷}

نتیجه گیری:^{۱۸}

لازمه رسیدن به یک سیستم پایدار زیست محیطی در حوزه صنعت و اقتصاد، نیازمند برنامه ریزی بلند مدت در سطح محلی، منطقه ای و بین المللی می باشد. سنجیدن شرایط زیست محیطی کشور از نظر جغرافیایی و تطبیق نیازمندی ها حفاظت از محیط زیست در روند سرمایه گذاری خصوصا حوزه ی انرژی (که مهم ترین عامل در توسعه اقتصاد محسوب می شود)، با استانداردهای زیست محیطی روز دنیا، لازمه ی این برنامه ریزی می باشد. برنامه

۱- متولد سال ۱۳۶۴، کارشناس حقوق از دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران (۱۳۸۷)، کارشناس ارشد حقوق بین الملل از دانشگاه تهران (۱۳۹۱).

۲- World Commission On Environment and Development (WCED)

۳- Brandt Land

۴ Our common Future

- ۵- آقائی، داوود، «راهبردهای توسعه پایدار در سازمان ملل متحد»، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، شماره پنجاه و نهم، بهار ۱۳۸۱، ۱۷-۱۳۸۱.
- ۶- اصل ۱ اعلامیه ریو: «انسان ها محور اصلی توسعه پایدار هستند. ایشان شایسته ی یک زندگی سالم و پربار در سازگاری با طبیعت هستند».
- ۷- اصل ۱۲۵ اعلامیه ریو: «صلح، توسعه و حفاظت از محیط زیست به هم وابسته و جدانشدنی هستند».

۸- Miller, Marian, the Third World in Global Environmental Politics, (London: Lynne Rienner Publishers, ۱۹۹۵), pp ۱۰-۱۱.

۹- green economy

۱۰- sustainable development

- ۱۱- غلامپور، علی، «تاثیرات جهانی شدن اقتصاد بر نقش دولت در اقتصاد سیاسی محیط زیست در کشورهای در حال توسعه»، فصلنامه سیاست، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره سی و هفت، شماره چهارم، زمستان ۱۳۸۶، ص ۱۲۶.
- ۱۲- دبیری، فرهاد، کیانی، مزده، «بررسی قوانین و مقررات پیشگیرانه از جمله ارزیابی اثرات زیست محیطی در کشور ایران و چند کشور صنعتی»، فصلنامه علوم و تکنولوژی، دوره نهم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۸۶، ص ۹۷.

۱۳-state of the environment .

- ۱۴- غلامپور، علی، «تاثیرات جهانی شدن اقتصاد بر نقش دولت در اقتصاد سیاسی محیط زیست در کشورهای در حال توسعه»، فصلنامه سیاست، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، همان، ص ۱۲۶.

۱۵- اصل ۲۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

۱۶- اصل ۲۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

۱۷- حبیبی، محمدحسن، «حق برخورداری از محیط زیست سالم»، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ص ۱۶۰.

۱۸- موسسه فرهنگی هنری قالب سبز، شناسنامه سبز: نخستین شناسنامه فعالیت های زیست محیطی در ایران، تهران، ۱۳۸۲، ص ۴۲ و ۹۱.

کمیسیون انتشارات

تفاوت بین رشد کردن و پیر شدن

در اولین جلسه دانشگاه استاد ما خودش را معرفی نمود و از ما خواست که کسی را بباییم که تا به حال با او آشنا نشده ایم، برای نگاه کردن به اطراف ایستادم، در آن هنگام دستی به آرامی شانهم را لمس نمود، برگشتم و خانم مسن کوچک اندامی را دیدم که با خوشرویی و لبخند به من نگاه می کرد. او گفت: «سلام عزیزم، نام من رز است، هشتاد و چهار سال دارم، آیا می توانم تو را در آغوش بگیرم؟» پاسخ دادم: «البته که می توانید»، او مرا در آغوش خود فشرد. پرسیدم: «چطور شما در این سن به دانشگاه آمده اید؟!» به شوخی پاسخ داد: «من اینجا هستم تا یک شوهر پولدار پیدا کنم، از دواج کرده یک جفت بچه بیاورم، سپس بازنشسته شده و مسافرت نمایم»

پرسیدم: «ه، جدا چه چیزی باعث شده؟» کنجکاو بودم که بفهمم چه انگیزه‌ای باعث شده او این مبارزه را انتخاب نماید. به من گفت: «همیشه رویای داشتن تحصیلات دانشگاهی را داشتم و حالا، این فرصت را دارم.» پس از کلاس به اتفاق تا ساختمان اتحادیه دانشجویی قدم زدیم و در یک کافه گلاسه سهیم شدیم، ما به طور اتفاقی دوست شده بودیم، برای سه ماه هر روز با هم کلاس را ترک می کردیم، او در طول یکسال شهره کالج شد و به راحتی هر کجا که می رفت، دوست پیدا می کرد، او عاشق این بود که به این لباس درآید و از توجهاتی که سایر دانشجویان به او می نمودند، لذت می برد، او اینگونه زندگی می کرد تا دوران دانشگاه پایان یافت.

در مراسم پایان تحصیلی ما رز دعوت کردیم تا برای ما سخنرانی نماید، من هرگز چیزی را که او گفت فراموش نمی کنم: او گفت: «ما بازی را متوقف نمی کنیم چون که پیر نشده ایم، ما پیر می شویم زیرا که از بازی دست می کشیم، تنها یک راه برای جوان ماندن، شاد بودن و دست یابی به موفقیت وجود دارد، شما باید بخندید و هر روز از کارتان رضایت پیدا کنید. ما عادت کردیم که رویایی داشته باشیم، وقتی روباهایمان را از دست می دهیم، می میریم.»

زمینه بیدایش مفهوم ماستمالی کردن

پیدایش مثل ماستمالی کردن به دوران پهلوی اول می رسد و شادروان محمد مسعود آن را مربوط به عروسی فرزند شاه می داند. هنگام عروسی محمدرضا شاه پهلوی و فوزیه چون مقرر بود میهمانان مصری و همراهان عروس به وسیله راه آهن جنوب تهران، وارد شوند از طرف دربار و شهربانی دستور اکید صادر شده بود که دیوارهای تمام دهات طول راه و خانه های دهقانی مجاور خط آهن را سفید کنند. در یکی از دهات چون گچ در دسترس نبود بخشدار دستور می دهد که با کشک و ماست که در آن ده فراوان بود دیوارها را موقتاً سفید نمایند، و به این منظور متجاوز از یکهزار و دویست ریال از کدخدای ده گرفتند و با خرید مقدار زیادی ماست کلیه دیوارها را ماستمالی کردند.» به طوری که ملاحظه شد قدمت ریشه تاریخی این اصطلاح و مثل از هفتاد سال نمی گذرد، زیرا عروسی مزبور در سال ۱۳۱۷ شمسی برگزار گردید و مدت‌ها موضوع اصلی شوخیهای محافل و مجالس بود و در عصر حاضر نیز در موارد لازم و مقتضی بازار رایجی دارد.

چکیده از کتاب این کارو نکن، این کارو بکن.

- تا پایان کار، از موفقیت در آن با کسی صحبت نکنیم.
- برای حضور در جلسات حتی یک دقیقه هم تاخیر نکنیم.
- با کارمندانمان مهربان ولی قاطع باشیم.
- کسی را که به ما امیدوار است ناامید نکنیم.

خلاق هر چه لایق!

ضربالمثل «خلاق هر چه لایق» یکی از بهترینهاست زیرا که فراتر از زمان و مکان است. در مورد همه کس صدق میکند به فرهنگ و قوم خاصی هم تعلق ندارد. هر چقدر زمان به جلوتر میرود صحت و صلابت آن بیشتر نمود پیدا می کند.

خنده

- خنده خواص درمانی بسیاری دارد که برخی از آنها را می‌توان به شرح زیر برشمرد:
- خنده انبساط عروقی ایجاد می‌کند که در سلامتی موثر است.
 - خنده تعادل ظریف هورمونی ایجاد می‌کند.
 - خنده باعث افزایش هورمون کورتیزول شده و ایمنی بدن را در برابر بیماریها زیاد می‌کند.
 - خنده هورمون سروتونین را نیز افزایش داده احساس سرخوشی ایجاد می‌نماید.
 - خنده محبوبیت و جذابیت ایجاد می‌کند.
 - خنده شادی می‌آورد، همان طور که شادی خنده می‌آورد.
 - خنده قدرت یادگیری را افزایش می‌دهد. نقش خنده در کلاس‌های درسی و آموزشی فوق العاده است.
 - خنده نوعی تخلیه روانی بوده تنشها و احساسات سرکوب شده را رها می‌سازد.
 - رخنه در پیشگیری از سکته قلبی و سکته مغزی بسیار موثر است.
 - خنده نشانه بارز اعتماد به نفس، سلامت روان و احساس امنیت است.
 - آفتاب چون ظاهر شود، بر همه کس یکسان تابد... اما بعضی را بسازد و بعضی را بسوزد، و این به اختیار آفتاب نیست. اما ما را اختیاری هست!
 - هدف بزرگ زندگی دانش نیست، عمل است.

جملاتی که مدیران دوست ندارند بشنوند

به این مساله پی ببرد بسیار برای ما گران تمام خواهد شد. احتمال لو رفتن این دروغ زمانی بیشتر می‌شود که مادر فیس بوک، توئیتر یا دیگر رسانه‌های اجتماعی خود پست جدیدی بگذاریم و مدیران آن را ببینند. یا یک دوست دهن لق آن را اطلاع‌رسانی کند.

۶- خیلی کم یا خیلی زیاد: کارمندان اصولاً خیلی به خود زحمت نمی‌دهند تا بپرسند کی و چگونه مدیر می‌خواهد آنها را ببیند و ممکن است با اطلاعات ضروری که مدیر نیاز به شنیدنشان دارد، بی‌خیال در جای خود بنشینند یا با مسایل خیلی ساده و پیش پا افتاده باعث عصبانیت‌اش شوند.

۷- شکوه و شکایت کردن: وقتی از کارمندان خواسته می‌شود تا بیشتر کار کنند، بیشتر آنها از این مساله شکایت می‌کنند. اما از آنجا که مشکلات شرکت برای همه یک پیامد دارد، این شکایت‌ها در واقع باعث رنجش و عصبانیت مدیران می‌شود. زیرا آنها خودشان به اندازه کافی خسته و ناراحت هستند. ما باید زمان خود را برای یافتن راهکارها صرف کنیم. همیشه به یاد داشته باشیم برای هر موقعیت شغلی دست کم ۵ نفر آماده به خدمت هستند. شاید مدیر ما حوصله تحمل شکایت‌های ما نداشته باشد!

۸- من تقاضای افزایش حقوق دارم: این وظیفه مدیر ما نیست تا نیازهای مالی ما را برطرف، صورت حسابهای ما را پرداخت کند یا هزینه سفرمان را بپردازد. ما با توجه به کاری که انجام می‌دهیم حقوق دریافت می‌کنیم. اگر تقاضای افزایش حقوق داریم، این را با کارهای خود نشان دهیم و به جای درخواست یکطرفه، رو در رو با مدیرمان صحبت کنیم.

۹- من استعفا می‌دهم اگر...: هیچگاه مدیر خود را تهدید به استعفا نکنیم زیرا ممکن است احترام خود را پیش مدیر و حتی کار خود را از دست بدهیم.

۱- تقصیر من نبود: حتی اگر واقعا مشکل پیش آمده تقصیر ما نبوده است، این جمله را به زبان نیاوریم زیرا ما را همچون یک کودک نشان می‌دهد. بزرگ ترها همیشه مسوولیت کارهای خود را به عهده می‌گیرند و برای حل مشکلات به دنبال راه چاره هستند. مدیران همیشه دوست دارند کارمندان بخشی از راهکار باشند، به ویژه زمانی که که خودشان مشکلی را به وجود آورده‌اند.

۲- این وظیفه من نیست: کار ما فقط محدود به مواردی نیست که در قرارداد ذکر شده است. وقتی مدیری از ما می‌خواهد تا کاری را انجام دهیم، انجام آن وظیفه ماست. اگر جلوی مدیر خود از قبول آن کار سرباز بزنیم، به نظر او کودک، غیر متعهد و بدون حس همکاری خواهیم بود.

۳- مشکل ارتباطی بوده است: از آنجا که بیشتر مشاغل این روزها در رقابت تنگاتنگ با هم هستند، شرکت‌ها اصولاً برای افرادی که ارتباطات ضعیفی دارند، زیاد هزینه نمی‌کنند. مدیرهای مختلف نیازهای اطلاعاتی مختلفی نیز دارند، بنابراین ببینید مدیر شما جزو کدام دسته است و به همان ترتیب رفتار کنید. داشتن ارتباطات خوب برای موفقیت یک شرکت، یک مدیر و حتی شغل کارمند بسیار ضروری است.

۴- نمی‌توانم آقا/خانم X را تحمل کنم: مدیرها بدشان می‌آید تا وقت ارزشمند خود را به جای تمرکز روی کارهای مهم، روی مشاغل کارمندان و اختلاف‌های آنها صرف کنند و اصولاً دوست ندارند وقتی دو نفر نمی‌توانند به طور حرفه‌ای مشکلات خود را حل کنند، آن را به بخش منابع انسانی بکشانند. آنها تمایل دارند تا کارمندان احساس مسوولیت داشته باشند و همچون آدم‌های بزرگ با هم رفتار کنند.

۵- من حال خوب نیست: اگر واقعا بیمار شده‌ایم و نمی‌توانیم کار کنیم، مشکلی نیست اما اگر به دروغ خود را به بیماری زده‌ایم، اگر مدیرمان

چون گرس سر از خواب مستی برآید

دلاومت بجزرت کسب جمالت

اشاره:

انجمن شرکتهای راهسازی ایران در سایت خویش صفحه‌ای را با عنوان «خبر خوش» دارد که در آن اخبار خوشحال کننده و امیدبخش را درج می نماید. این اقدام شایسته و بایسته را به همکاران انتشارات آن انجمن دست‌م‌ریزاد می گوئیم و چون جامعه مهندسان پیمانکار و مشاور پروژه‌های عمرانی به اخبار امیدوار کننده و شادی بخش نیز بسیار نیازمند می باشند؛ درج اینگونه اخبار ضمن اطلاع‌رسانی، مدیران را بیش از پیش برای پی گیری امور مجریان پیمانکاری و مشاوره‌ای پروژه‌ها و طرح‌های عمرانی تشویق، ترغیب و دلالت می کند. بدین منظور با تشکر از دبیر محترم انجمن شرکتهای راهسازی، عین نامه همراه با خبر خوش درج شده در سایت آن انجمن جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران ارائه می گردد.

سند نهایی

شماره :
تاریخ : ۱۳۹۱ / ۱۱ / ۱۵

خبر خوش

ساعت ۷ صبح روز یکشنبه مورخ ۹۱/۱۱/۱۵، باتفاق آقای مهندس زنگنه خزانه دار محترم انجمن، خدمت جناب آقای مهندس لطفی زاده معاونت محترم برنامه ریزی و اقتصاد حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی به منظور بحث و بررسی مسائل و مشکلات راه سازی کشور بودیم. ایشان بیان کردند:

"در حضور مقام معظم رهبری و تعدادی از مسئولین محترم، مطرح شده است که شب عید باید به رفاه مردم کمک کرد."

در این جلسه، جناب آقای مهندس نیک زاد، مطالبات پیمانکاران را هم مطرح کردند که مقام معظم رهبری دستور دادند:

"کلیه بدهی پیمانکاران هم باید تا شب عید پرداخت شود"

"تا مدیران، کارمندان و کارگران آنها، شب عید در تنگنا نباشند"

و در نهایت مقرر شده از محل صندوق توسعه ارزی این دو موضوع حل و فصل شود.

لذا ضمن تشکر از نیت خیرخواهانه مقام معظم رهبری، امید است تا در فرصت باقیمانده به سال نو، کلیه مطالبات پیمانکاران طرح های عمرانی پرداخت شود و معضلات این قشر خادم و خدمتگزار به سازندگی کشور سامان پذیرد.

امید است مسئولین محترم در راستای فرمایش مقام معظم رهبری، همکاری های لازم را در جهت تحقق بیانات ایشان بعمل آورند تا با امید به توفیقات الهی، مشکل خدمتگزاران واقعی جامعه را حل نمایند.

انجمن شرکتهای راه سازی ایران

دبیر - علی آزاد
ع آزاد

شرکت ساختمانی و تأسیساتی سایول

شماره ثبت: ۳۹۹۳۱

تاریخ: ۹۱/۱۰/۱۳

شماره: ۹۱/۰۶/۴۸۵۴

پیوست: دارد

تاریخ: ۹۱/۱۰/۱۳ شماره: ۹۱/۰۶/۴۸۵۴ پیوست: دارد

دبیر محترم انجمن شرکت‌های ساختمانی
موضوع: احضار مدیرعامل شرکت‌ها به عنوان متهم در دعاوی کوچک
و بزرگ کارگاهی و درخواست وثیقه ملکی

با احترام

پیرو گزارش شفاهی اینجانب در جلسه هیأت محترم مدیره مورخ ۹۱/۱۰/۰۹ آن انجمن و همان‌گونه که استحضار دارند وفق قوانین موجود در کلیه دعاوی کارگاهی علیه هر یک از عوامل شرکت و حتی پیمانکاران جزء، برگ احضاریه به نام مدیرعامل و به عنوان متهم ابتدا به آدرس کارگاه و سپس به آدرس محل مسکونی وی ارسال می‌شود (کپی‌های پیوست) و چنانچه وکیل شرکت نیز به دادگاه مراجعه کند همراه بودن مدیرعامل نیز ضروری است. به علاوه بنا به نظر بازپرس و قبل از طی شدن مراحل براساس نظریه اولیه بازرسی اداره کار قرار صادر می‌شود و عمدتاً درخواست وثیقه ملکی می‌نمایند و قبول جواز کسب یا تعهد کارمند دولت نیز اکثراً مورد قبول بازپرسان نمی‌باشد.

لازم به ذکر است که موارد فوق با وکیل این شرکت هماهنگ شده و راهکار دیگری (جز تغییر قوانین) ارائه نگردیده لذا چنانچه ملاحظه می‌شود با وجود استقرار کارگاه‌ها در نقاط مختلف کشور از یکسو و نداشتن املاک متعدد آزاد برای وثیقه‌گذاری از سوی دیگر و همچنین نپذیرفتن بیمه مسئولیت‌مدنی جامع و کامل کارگاه که متعهد به جبران کلیه خسارات می‌باشد، این مهم مشکلات عدیده‌ای را برای مدیران عامل شرکت‌ها ایجاد نموده است لذا بدینوسیله درخواست دارد در صورت امکان و به منظور حل این مشکل از طرف آن انجمن محترم اقداماتی به شرح زیر انجام پذیرد:

- ۱- پذیرفتن نماینده شرکت جهت پاسخگویی
- ۲- پذیرفتن بیمه‌نامه‌های مسئولیت‌مدنی شرکت در قبال کارکنان و اشخاص ثالث هر کارگاه به جای وثیقه
- ۳- ارسال احضاریه‌ها به محل قانونی شرکت به جای محل مسکونی مدیرعامل
- ۴- برخورد مناسب در زمان رسیدگی به موضوع پرونده قبل از اثبات جرم
- ۵- خارج نمودن حوادث کارگاهی از حوزه جرم عمومی با رسیدگی اولیه بازرس اداره کار
- ۶- هرگونه اقدام دیگر در جهت حل مشکلات فوق

با تجدید احترام

شرکت سایول

هدایت‌اله نورانی‌پور - مدیرعامل

تهران - میدان ولیعصر - ابتدای بلوار کشاورز - خیابان شهید برادران مظفر (صای شمالی) - پلاک ۱۳۳
کد پستی: ۱۴۱۶۷-۹۳۱۸۹ صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۳۶۷۹ تهران

فکس: ۸۸۸۹۰۱۰۴
http://www.sayol.ir

تلفن: ۸۸۹۰۵۴۳۳
info@sayol.ir

توجه: خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران برای اطلاع بیشتر از شاخص‌های قطعی می‌توانند به سایت معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و سایت انجمن شرکت‌های ساختمانی مراجعه فرمایند.

بسمه تعالی

ریاست جمهوری

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور

شماره:	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ:	

موضوع: شاخص‌های قطعی دوره‌های سه ماه اول و دوم سال ۱۳۹۱

به استناد ماده (۶) آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی موضوع ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه - مصوب سال ۱۳۵۲ هیأت وزیران و در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۲۳۳۹/ت/۳۳۴۹۷هـ.مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت وزیران به پیوست شاخص‌های قطعی دوره‌های سه ماهه اول و دوم سال ۱۳۹۱ از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا) که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، در یک پیوست و ۲۰ صفحه ابلاغ می‌شود، تا برای پیمان‌های مشمول تعدیل آحادبها - حسب مورد - با رعایت نکات زیر به مورد اجرا گذاشته شود:

۱- شاخص‌های مندرج در پیوست (۳) مورد استفاده برای محاسبه تعدیل پیمان‌هایی که:

- ۱-۱- براساس فهرست‌های پایه سال ۱۳۸۲ و پس از آن منعقد شده یا می‌شوند.
- ۲-۱- براساس فهرست‌های پایه سال ۱۳۸۱ با شاخص مبنای دوره سه ماه تسلیم پیشنهاد پیمانکار در سال ۱۳۸۲ منعقد شده‌اند.
- ۳-۱- براساس فهرست‌های غیرپایه و شاخص مبنای سه ماهه اول سال ۱۳۸۲ و پس از آن منعقد شده یا می‌شوند.
- ۲- در شاخص‌های پیوست (۳) تغییرات دستمزد نیروی انسانی، کرایه ماشین‌آلات، هزینه حمل و نقل و نرخ تمام مصالح (به جز نرخ قیر در کارهای آسفالتی رشته راه، باند فرودگاه و زیرسازی راه‌آهن) در دوره‌های سه ماه مربوط منظور شده است و هیچ‌گونه تفاوت بهای مصالح به آنها تعلق نمی‌گیرد.
- ۳- تفاوت بهای قیر در کارهای آسفالتی پیمان‌هایی که براساس فهرست‌بهای پایه راه، باند فرودگاه و زیرسازی راه‌آهن منعقد شده و با شاخص‌های رشته فوق تعدیل می‌شوند، براساس بخشنامه شماره ۱۰۰/۷۱۳۵ مورخ ۱۳۸۸/۱/۳۱ با عنوان «دستورالعمل نحوه محاسبه تفاوت‌بهای قیر» و جدول ذیل محاسبه می‌شود؛ تا زمان ابلاغ شاخص‌های تعدیل و قیمت قیر مربوط به ماه‌های آتی، تفاوت بهای قیر براساس ۹۵٪ مبلغ فاکتور قیر ارایه شده توسط پیمانکار از بورس فرآورده‌های نفتی به صورت علی‌الحساب محاسبه و پرداخت می‌شود.

ریاست جمهوری

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور

شماره:	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ:	

موضوع: شاخص‌های قطعی دوره‌های سه ماه اول و دوم سال ۱۳۹۱

در هر دوره تسویه حساب با پیمانکار براساس قیمت‌های قطعی ابلاغ شده ماهانه قیر توسط این معاونت خواهد بود.

جدول شماره ۱

شرح	۹۱/۱	۹۱/۲	۹۱/۳	۹۱/۴	۹۱/۵	۹۱/۶
قیر ۶۰/۷۰	۷۶۵۰	۷۴۰۰	۶۸۰۰	۶۸۰۰	۶۸۰۰	۶۹۵۰
قیر ۸۵/۱۰۰	۷۶۰۰	۷۳۵۰	۶۷۰۰	۶۷۰۰	۶۷۰۰	۶۹۰۰
قیر ام‌سی ۲۵۰	۹۷۰۰	۹۴۰۰	۸۹۵۰	۸۸۰۰	۸۹۰۰	۹۱۰۰
قیر امولسیون زودشکن	۵۰۰۰	۵۰۵۰	۴۷۵۰	۴۲۰۰	۴۲۰۰	۴۲۰۰
قیر امولسیون دیرشکن	۶۰۰۰	۶۰۵۰	۵۶۵۰	۵۶۵۰	۵۶۵۰	۵۶۵۰

قیمت‌ها به ریال بر کیلوگرم است

در پیمان‌هایی که شاخص مبنای پیمان آنها، سه ماهه چهارم سال ۱۳۸۶ باشد و پیمانکار منتخب براساس قیمت افزایش یافته قیر پس از افتتاح بورس فرآورده‌های نفتی پیشنهاد مالی را ارائه کرده باشد، بهای قیر در سه ماهه شاخص مبنای پیمان (B) در بخشنامه شماره ۱۰۰/۷۱۳۵ مورخ ۱۳۸۸/۱/۳۱ برابر با بهای قیر منظور شده در تجزیه بهای پیشنهادی پیمانکار براساس بخشنامه شماره ۱۰۲/۵۴۵۳-۵۴/۴۹۵۱ مورخ ۱۳۷۷/۹/۹ در نظر گرفته می‌شود.

۴- همان‌گونه که در بند (۷) بخشنامه شماره ۱۰۰/۳۵۱۷ مورخ ۱۳۸۶/۱/۱۹ اعلام شده است، شاخص‌های مندرج در پیوست ۱ برای دوره‌های سه ماه سال ۱۳۸۴ و پس از آن، ابلاغ نمی‌شود.

۵- باتوجه به مطالب مندرج در بند (۷) بخشنامه شماره ۱۰۰/۹۹۴۰۶ مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۹، شاخص‌های مندرج در پیوست (۲) برای دوره‌های سه ماهه سال ۱۳۸۸ و پس از آن، ابلاغ نخواهد شد. چنانچه برخی از دستگاه‌های اجرایی پیمان‌هایی را در دست اجرا دارند که بر طبق مفاد پیمان باید از شاخص‌های تعدیل پیوست (۲) در سال ۱۳۸۸ و پس از آن استفاده کنند، لازم است در هر مورد

ریاست جمهوری

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور

شماره:	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مشاوران و پیمانکاران
تاریخ:	

موضوع: شاخص‌های قطعی دوره‌های سه ماه اول و دوم سال ۱۳۹۱

اطلاعات کامل قراردادی و دلایل توجیهی متقن عدم پایان یافتن کار را همراه با برنامه زمانی و تاریخ خاتمه کار به دبیرخانه شورای عالی فنی ارسال دارند، تا چنانچه پرداخت تعدیل به این‌گونه پیمان‌ها مورد تصویب شورای عالی فنی قرار گیرد، شاخص‌های مربوط در پیوست (۲) برای کار مربوط ابلاغ شود.

۶- برای تعدیل هزینه تجهیز و برچیدن کارگاه در پیمان‌های منعقد و همچنین پیمان‌هایی که پس از تاریخ این بخشنامه منعقد خواهد شد، میانگین شاخص رشته‌ای فهرست‌بهای واحد پایه منضم به پیمان و فهرست‌بهای واحد پایه ابنیه، ملاک عمل خواهد بود.
در پیمان‌هایی که بیش از یک فهرست پایه مبنای تهیه برآورد باشد، شاخص رشته‌ای فهرستی که بالاترین برآورد را داراست، مورد استفاده در رابطه بالا خواهد بود.

پهروز مرادی

آتشکده ۸۰۰ ساله در کانون تحولات فلات مرکزی ایران

اشاره:

در یکی از کشورها تندیس یکی از شخصیت‌های تاریخی آن که تمایلات شدید فاشیستی داشت در بالای کوه مشرف به شهر خودنمایی می‌کرد، پرسیدم: چرا تندیس مردی را که گرایش‌ها و تمایلات فاشیستی داشته، نگهداری می‌شود؟ در پاسخ شنیدم که این بخشی از تاریخ کشور است و ما نمی‌توانیم تاریخ خود را از حافظه اجتماعی و بین‌المللی پاک نماییم. لذا باید نسل‌های فعلی و آینده بدانند که این کشور چه روند و فرایند و فراز و فرودهایی داشته است. از این مقدمه می‌خواهم نتیجه بگیرم که دستاوردهای تمدنی، فرهنگی و اندیشگی بر کشوری حافظه تاریخی آن را می‌سازد و هر قدر این آثار و سازه‌های تمدنی و فرهنگی بیشتر باشد نشان‌دهنده ریشه‌دار بودن فرهنگ و تمدن آن کشور است لذا برای پاسداشت آثار تمدنی و بهره‌گیری از آن برای جاذبه‌های توریستی به ویژه توریسم تاریخی و فرهنگی بر مدیران ارشد فرهنگی فرض است که در حفظ و نگهداری این قبیل سازه‌ها و سامانه‌های تمدنی بیش از پیش کوشا باشند. با هم به گزارشی از آتشکده ۱۸۰۰ ساله ری به نقل از روزنامه ایران مورخ ۹۱/۱۱/۲۵ نظر خوانندگان گرامی ماهنامه پیام آبادگران را جلب می‌نمائیم.

قوس هلالی با مقطع بیضی است، در راستای محور اصلی تالار، راهروی کم عرض تونل مانندی سراسر طول تالار را از زیر طی می‌کند که از منتهی الیه غربی، راهروی هم عرض دیگری بر آن عمود می‌شود و ورودی اصلی راهروی زیرین در جبهه شرقی، زیر ایوان اصلی است. نوع معماری و بافت این طاقها به گونه‌ای است که فشار سقف‌ها روی دو بازو وارد می‌شود و عمر بنا را افزایش می‌دهد. بنای چهار طاقی آتشکده دارای چهار دالان سرپوشیده بود که آتش را برای حفاظت از آب، خاک و باد از این دالان‌ها عبور می‌دادند. بر اساس اکتشافات انجام شده توسط باستان‌شناسان تنها یکی از این دالان‌ها پدیدار شده است. همچنین به گفته بسیاری از مورخان، بلندی تپه میل از سطح دشت اطراف ۱۸ متر است و حدود ۲۵ متر پهنا و ۲۰ متر طول دارد و پیرامون این تپه بلند تپه‌های کم ارتفاع کوچکتر پراکنده شده که این تپه مشرف بر آنها قرار گرفته است. این مجموعه منطقه‌ای به وسعت ۸۰۰ در ۹۰۰ متر را

آتشکده ری با بیش از یک هزار و ۸۰۰ سال قدمت به‌عنوان قدیمی‌ترین آتشکده دوره ساسانیان محسوب می‌شود. پایه‌های برجای مانده یک بنای چهار طاقی این آتشکده در ۱۲ کیلومتری جنوب شرقی ری و در ۲ کیلومتری جنوب روستای قلعه نو بخش کهریزک این شهرستان بر فراز تپه‌ای بلند (تپه میل) به ارتفاع ۱۸ متر قرار دارد. به گفته مورخان، آتشکده در دین زرتشت حکم معابد در مذاهب دیگر را دارد و زرتشتیان در شهرهای مهم خود آتشکده‌ای می‌ساختند و در آنجا آتش را روشن نگه می‌داشتند. بخشی از بنای آتشکده ری خراب شده و تنها قسمتی از بنای چهارطاقی و زیبایی این آتشکده به صورت دو میل باقی مانده و از این رو بقایای به جای مانده از آتشکده ری را که بر تپه‌ای واقع شده، تپه‌میل می‌خوانند. بنای آتشکده از سنگ و آجر با ملات ساروج است که در ساختمان آن از خشت نیز استفاده شده و این بنا تشکیل شده از یک اتاق چهارگوشه که سقف آن طاقی ضربی است. آنچه از پوشش بنا در زمان حاضر بر جا مانده، یک جفت

این دوره را در آتشکده ری و آثار به دست آمده از چال ترخان ری که هم اکنون در موزه ایران باستان نگهداری می شود، مشاهده کرد.

برای نخستین بار در سال ۱۹۰۹ میلادی یک هیأت فرانسوی فعالیت خود را به منظور کاوش در محوطه باستانی تپه میل آغاز کرد، سپس هیأتی ایرانی طی سال‌های ۱۳۳۱ تا ۱۳۳۴ کار حفاری و مرمت قسمت‌هایی از این بنا را به عهده گرفت و آخرین دوره مطالعات باستان‌شناسی در این محل در سال ۱۳۷۸ انجام شد.

از تپه میل به عنوان اثری بر جای مانده از یک آتشکده دوره ساسانی یاد شده که در فهرست آثار ملی ایران نیز ثبت شده است.

شهرستان ری به عنوان مهم‌ترین کانون تحولات تاریخی و فرهنگی فلات مرکزی ایران با پیشینه‌ای بالغ بر هشت هزار سال یکی از قطب‌های مهم باستان‌شناسی در تاریخ، فرهنگ و تمدن سرزمین ایران است و تاکنون ۲۰۰ اثر تاریخی در این شهرستان شناسایی شده که از بین این تعداد ۳۴ اثر به ثبت ملی رسیده است.

شامل می‌شود.

بر بالای تپه، بنای اصلی آتشکده در راستای شرقی غربی برپا شده و طرح کلی بنا، تالار ستون داری بوده با دو ردیف ستون چهارگوشه سه تایی که عملاً به ۳ بخش تقسیم شده که یک بخش مرکزی عریض‌تر و دو بخش جانبی کم عرض است.

براساس نظریات مورخان، ساسانیان تصویر آتشکده را نیز در پشت مسکوکات خود نقش می‌کردند.

آیین در آتشکده به گونه‌ای نبوده است که حجم زیادی آتش را روشن کنند که از دور قابل رویت باشد بلکه آتش را در داخل ظرفی به نام آتشدان قرار می‌دادند.

این آتشدان از سوی موبد موبدان از طبقه پایین حمل می‌شد و در طبقه بالا در محل طاقدیس‌ها قرار می‌گرفت و افراد برای بالا رفتن از طبقه دوم به طبقه بالا باید از یک دالان باریک که طول آن حدود ۲۰ متر است، عبور می‌کردند.

سقف این دالان کوتاه ساخته شده تا ماموران حمل آتش به طبقه سوم و محل استقرار طاقدیس‌ها مجبور شوند هنگام عبور از این دالان سر خود را خم کنند و در برابر آتش سر تعظیم فرود آورند.

در کتاب مروج الذهب مسعودی، ساخت آتشکده ری را به فریدون نسبت می‌دهد و راویان روایت کرده اند که مسلمانان در فتح ری چون با مردم آنجا صلح کردند، آتشکده را باقی گذاردند و وجود قسمتی از طاق‌های این آتشکده در عصر حاضر گواهی بر این است که آتشکده ری در زمان صدر اسلام خراب نشده است.

همچنین این تپه در سال‌های اخیر حفاری شده و در قسمت دیگر تپه بناهایی از دل خاک بیرون آمده که در آنها گچبری‌های زیادی یافت شده و می‌توان نمونه گچبری‌های

ورود شورای عالی فنی شهرداری تهران به پیشگیری از حوادث گودبرداری

می‌کنند و پس از اینکه به استخدام مالک درآمدند، تمامی ابعاد اجرایی پروژه را بر عهده می‌گیرند. حسینی خاطر نشان کرد: این شرکت‌ها بخش عمده ریسک ساخت‌وساز را بر عهده می‌گیرند و متناسب این مسوولیت، قوانین مربوطه هم تدوین می‌شود. معاون فنی و عمرانی شهردار تهران با بیان اینکه هم‌اکنون در تهران هیچ خودرویی نباید بدون بیمه شخص ثالث تردد کند و در غیر این صورت مرتکب تخلف شده و متناسب آن مجازات می‌شود. اما در حوزه ساختمان هیچ قوانین بازدارنده‌ای وجود ندارد. وی معتقد است که در حوزه ایمنی ساخت‌وساز پارامترهایی وجود دارد که البته پیچیده نیست و می‌توان آن را در ساختمان‌سازی پیاده کرد و از حوادث ناشی از گودبرداری جلوگیری کرد. حسینی با تاکید بر اینکه موضوع حوادث ناشی از گودبرداری ارتباطی به حوزه معاونت فنی و عمرانی شهرداری ندارد، در عین حال گفت: اخیراً در جلسه شورای عالی فنی شهرداری این موضوع به عنوان پیش از دستور مطرح و به بحث گذاشته شد. وی با بیان اینکه معاونت شهرسازی و معماری شهرداری و سازمان نظام مهندسی ساختمان متولی اصلی حوزه ساخت‌وساز هستند، اظهار کرد: شورای عالی فنی با همکاری این دو دستگاه متولی پیشنهادهایی را برای ارتقاء ایمنی ساختمان‌سازی تدوین و به شهردار تهران ارائه خواهد کرد تا نوع نگاه بخش خصوصی به ساخت‌وساز اصلاح شود.

معاون فنی و عمرانی شهردار تهران با بیان اینکه حوادث ناشی از گودبرداری متاثر از نگاه غیرکارشناسی و غیرتخصصی به ساخت‌وساز در کشور است، گفت: شورای عالی فنی شهرداری با همکاری سازمان نظام مهندسی ساختمان پیشنهادهایی برای ارتقاء ایمنی ساخت‌وساز در پایتخت تدوین خواهد کرد. سید مازیار حسینی در گفت‌وگو با خبرنگاری ایسنا ضمن بیان اینکه کار عمرانی ماهیتاً با خطر همراه است، اظهار کرد: وجود برنامه مشخص برای HSE موجب می‌شود که پیش‌بینی‌های لازم برای کاهش خطرات تا حد امکان فراهم شود. وی افزود: حدود ۱۱ کیلومتر کار زیرزمینی در جریان پروژه تونل نیاپش با کمترین خطرات و مشکلاتی انجام شد و این در حالیست که ماهیت پروژه‌های عمرانی توأم با خطرات و حوادث است. حسینی با اشاره به حوادث ناشی از گودبرداری غیراصولی در ساخت‌وسازهای شهر، گفت: یک قیاس ساده نشان می‌دهد که حوادث ناشی از گودبرداری در ساخت‌وسازها به‌رغم ابعاد کوچک پروژه، بسیار بیشتر از حوادث این‌چنینی در پروژه‌های بزرگ عمرانی شهر است. معاون شهردار تهران به عنوان یک کارشناس عمرانی اعتقاد دارد که این قبیل مشکلات ناشی از نگاه غیرکارشناسی و غیرتخصصی به ساخت‌وساز در کشور است. وی در این باره توضیح داد: در اغلب کشورهای پیشرفته که ساخت‌وساز به روش علمی و تخصصی انجام می‌شود، ساختمان را هر کسی نمی‌سازد، بلکه شرکت‌هایی با مسوولیت حقوقی به عنوان تولیدکننده در این عرصه فعالیت

ساخت بزرگ‌ترین نیروگاه بادی جهان در ژاپن

راکتور هسته‌ای این کشور پس از زلزله ۲۰۱۱ است. این پروژه همچنین بخشی از برنامه فوکوشیما برای خودکفایی کامل این شهر در زمینه انرژی تا سال ۲۰۴۰ است. بر اساس این برنامه فوکوشیما تا سال ۲۰۴۰ باید انرژی مورد نیاز خود را فقط از منابع تجدید پذیر تامین کند. این شهر همچنین در آستانه ساخت بزرگ‌ترین پارک انرژی خورشیدی در ژاپن است. در حال حاضر ۱۴۰ توربین بادی در مزرعه بادی Greater Gabbard در سواحل سافولک انگلیس - بزرگ‌ترین نیروگاه بادی جهان - ۵۰۴ مگاوات برق تولید می‌کند. اما نیروگاه بادی ژاپنی قرار است از این میزان فراتر رفته و یک گیگا وات‌برق تولید کند.

تجربیات تلخ ژاپنی‌ها در نشست مواد رادیواکتیو از نیروگاه‌های اتمی، این کشور را بر آن داشته تا به انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک روی بیاورد و بزرگ‌ترین نیروگاه بادی ساحلی جهان را احداث کند. به گزارش خبرنگاری مهر، کلنگ ساخت این نیروگاه بادی جولای امسال به زمین زده می‌شود و تا سال ۲۰۲۰ ساخت آن به اتمام خواهد رسید. این نیروگاه با ۱۴۳ توربین بادی در زمینی به مساحت ۱۶ کیلومتر در ساحل فوکوشیما ساخته می‌شود؛ همان شهری که راکتور هسته‌ای دایچی در آن واقع است و زلزله و سونامی مارس ۲۰۱۱ به آن آسیب جدی وارد کرد. این نیروگاه بادی که وقتی تکمیل شود یک گیگاوات برق تولید خواهد کرد، بخشی از برنامه ملی ژاپن برای افزایش منابع انرژی‌های تجدید پذیر پس از خاموش کردن ۵۴

طراحی دروازه برای ورودی‌های پایتخت

شهر سخن می‌گویند. مدیر کل حریم شهر تهران در ادامه اظهار کرد: تهیه طرح برای دروازه‌های ورودی تهران توسط سازمان زیبا سازی انجام می‌شود که این طرح‌ها به محض تصویب قابلیت اجرایی خواهد داشت. متقی با تاکید بر اینکه در طراحی این دروازه‌ها هویت و فرهنگ ایرانی - اسلامی در اولویت قرار دارد، گفت: رعایت معیارهای اسلامی - ایرانی در طراحی این دروازه‌ها پیش‌بینی شده تا بیانگر هویت قدیم و اصالت شهر تهران باشد و ورودیهای تهران به تدریج با بناهای منطبق با معیارهای اسلامی - ایرانی و بومی ساماندهی می‌شوند. به گفته وی، هر یک از این دروازه‌ها با توجه به شاخصه‌های معماری اسلامی - ایرانی و منطبق با شرایط بومی و منطقه‌ای طراحی شده‌اند که امیدوارم این روند تا پایان سال انجام شود.

مدیر کل حریم شهرداری تهران با بیان اینکه طراحی دروازه‌های ورودی تهران با اولویت اهمیت هویت و فرهنگ ایرانی و اسلامی انجام شده است گفت: هر یک از این دروازه‌ها با توجه به شاخصه‌های معماری اسلامی ایرانی و منطبق با شرایط بومی و منطقه‌ای طراحی شده‌اند که این طرح‌ها به محض تصویب قابلیت اجرا خواهد داشت. صباح‌الدین متقی به خبرگزاری مهر اعلام کرد: طرح دروازه‌های ورودی تهران آماده شده است و هدف از تهیه این طرح‌ها آن است تا گویای هویت شهر تهران باشد. وی افزود: با وجود آنکه تهران پایتخت کشور است و دارای زیبایی‌های مختلف با اصالت و هویت ویژه‌ای است، اما متأسفانه توسط ما شهروندان مظلوم نگه داشته شده و با آنکه هیچ کس حاضر نیست این شهر را ترک کند، اما همواره در مورد بدی‌ها و زشتی‌های این

ممنوعیت ساخت «طبقه اضافه» در تهران

کاربری و تعداد طبقاتی را که سامانه، برحسب موقعیت محل و منطقه، برای پلاک درخواستی، تعیین می‌کند ندارند. مجید پاکساز در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» تاکید کرد: هر آنچه را سایت استعلام طرح تفصیلی بابت تراکم مجاز و قرارگیری ملک در یکی از ۴ پهنه مسکونی، فعالیت، مختلط و سبزه، به مالکان زمین اعلام می‌کند، قابل اجرا خواهد بود و به درخواستی فراتر از متن استعلام در شهرداری پاسخ داده نخواهد شد. پاکساز در عین حال تصریح کرد: در سه حالت، امکان بررسی درخواست افزایش تراکم وجود دارد: حالت اول، برای پلاک‌هایی است که سایت استعلام طرح تفصیلی، تراکم مجاز آن را به بررسی در کمیسیون ماده ۵ منوط کرده است. حالت دوم نیز به پلاک‌هایی اختصاص دارد که در زمین‌های ذخیره - زمین‌هایی از شهر که شهرداری تهران برای آن برنامه‌هایی از جمله نوسازی شهری را مدنظر دارد - قرار گرفته‌اند. حالت سوم به زمین‌های متراژ بزرگ و پلاک‌های خاص که مالکان آنها طرح توجیهی برای ازدیاد طبقه دارند، مربوط می‌شود که البته طرح توجیهی آنها باید در شهرداری و کمیسیون ماده ۵ به تایید برسد.

شهرداری تهران با حذف دخالت دست - نیروی انسانی - از پروسه صدور پروانه ساختمانی، ضریب امنیتی اجرای طرح تفصیلی تهران را ارتقا داده و امکان دوزدن «سقف تراکم» در ۴ پهنه شهر را برای انبوه‌سازان مسدود کرده است. در طرح تفصیلی تهران، برای هر قطعه زمین از پلاک‌های شهری، عدد ثابتی به عنوان تعداد طبقات قابل احداث - تراکم مجاز - تعیین شده طوری که میانگین تراکم در کل شهر ۷ طبقه و حداکثر ارتفاع ممکن در نقاطی خاص از شهر، ۱۲ طبقه تعریف شده است. اما سرمایه‌گذاران ساختمانی در ماه‌های اخیر در مواجهه با این محدودیت و تهدیدی که با «عمل سقف تراکم»، متوجه سود ساختمان‌سازی‌شان می‌شود، به دنبال اخذ مجوزهایی از کنال‌های غیررسمی برای ازدیاد تراکم مجاز بودند. در این باره، مدیر کل شهرسازی و طرح‌های شهری شهرداری تهران اعلام کرد: در شهرداری و دفاتر خدمات الکترونیک، صدور پروانه ساختمانی کاملاً به صورت الکترونیکی از طریق سیستمی که اطلاعات و مقررات طرح تفصیلی به صورت خودکار در آن اعمال می‌شود، انجام می‌گیرد و عوامل راهبر این سیستم هیچ امکانی برای دخالت در نوع

اختراع وسایل و ابزارهای مهندسی

گفتاری کوتاه از اختراعات مهندسی در ایران

هدف از پژوهش در باره تاریخ اختراعات و زادگاه آنها واقعاً آن نیست جلوه داده و اهمیت سهم ملت‌ها و سرزمین‌های دیگر در تمدن انسانی نادیده گرفته شود. بررسی تاریخ اختراعات مانند هر بررسی تاریخی دیگر برگزیده انسان و به پیشینه تمدن‌ها نور می‌افشاند و موجب می‌گردد که بشر گذشته خود را خوب بشناسد و از این گذشته در تعیین شیوه‌های زنده خود و آینده‌اش درس بگیرد.

مهندسان و متفکران ایرانی انجام و در تاریخ ثبت شده است. ایران در طول تاریخ تمدن، چه به صورت تاریخ مدون، و یا غیرمدون، همواره چون منبعی به تمدن جهانی نور داده و این نورافشانی در طی زمانهای متوالی نیز انجام گردیده است. افزون بر آن، این سرزمین همیشه به صورت گذرگاهی برای گسترش عقاید و اختراعات از سرزمینی به سرزمینهای دیگر بوده است. تاریخ اختراعات در ایران تنها شامل نوآوری‌های مادی مانند ساختن ابزارهای جدید، ابداعات در ساختمان سازی و... نیست. اختراعات و اکتشافات در ایران از دورانهای باستانی دارای زیربنای بسیار ژرف و گسترده‌ای بوده است که از دیدگاه‌های فلسفی و مذهبی مردمان قدیم این سرزمین به جهان و کائنات ریشه می‌گرفته است. آمیخته بودن و متحد بودن مفاهیم فلسفی، دینی، علمی، هنری و فنی در ذهن متفکران و مهندسان ایرانی نه تنها الهام‌بخش آنان در تازه‌جوئی‌ها و نوآوری‌ها بوده، بلکه به اختراعات مادی آنها کیفیت خاصی می‌بخشیده است. در فصلهای این کتاب گوشه‌ای از نقشی که ایرانیان در زمینه‌های گوناگون و در پیشبرد و اعتلاء تمدن جهانی داشته‌اند آمده است. در این بخش آن قسمت از سهمی که نمایانگر روح نوآوری‌ها و تازه‌جوئی‌های این مردم در طول تاریخ می‌باشد به طور بسیار مجمع و به گونه جمع‌بندانه آورده شده است.

پیدایی تمدن جهان

مطالعات باستان‌شناسی نشان داده که سرزمین ایران از نخستین صفحاتی بوده است که تمدن بشری در آن آغاز گشته و تاریخ این پیدایی به صدهزار سال پیش می‌رسد. از این تمدنهای اولیه جهانی در ایران ابزارهایی چون چاقو، اره، تبر، مته، مجسمه و سایر لوازم زندگی به دست آمده که مربوط به دوره سنگ است و قدیم‌ترین آنها یک تبر سنگی است (موزه ایران باستان تهران) که تاریخ آن را مربوط به صدهزار سال پیش دانسته‌اند.

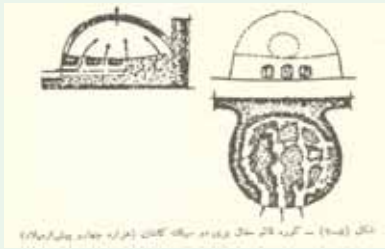
نوآوری در زمینه دانش‌های عملی و مهندسی

با آنکه آثار بسیاری از سهم عمده‌ای که ایرانیان باستان در پدید

تحقیق در باره تاریخچه اختراعات، بطور اخص، دارای ارزش دیگری نیز هست و آن عبارت از الهامی است که مهندسان و متفکران فنون از مطالعه سیر تکاملی تمدن خواهند گرفت. بررسی‌های مربوط به تاریخ اختراعات و اکتشافات در مشرق زمین افزون بر نکات یادشده دارای ارزش دیگری نیز هست. «تکنولوژی» که امروز سرنوشت تمدن مادی جهان را به دست گرفته از شیوه اندیشه خاصی که آن را «فکر غربی» می‌نامیم ریشه می‌گیرد. چنانکه در پیشتر گفته شده است این شیوه تفکر شاید تنها و بهترین طریق پیشبرد تمدن نباشد و از آنجا که تمدن غربی بنا به مدارک تاریخی بدون شبهه از مشرق زمین (ایران و مصر، میانرودان و چین و هند) مایه و بنیاد گرفته است پس بایسته است که برای کشف امکانات دیگر گسترش تمدن (که احتمالاً نکات منفی تمدن امروزی را دربر نداشته باشد) به زادگاه اولیه پیدایی تمدن برگشته و به کمک بررسی‌های تاریخی از جمله مطالعاتی مربوط به تاریخچه اختراعات فنی و اکتشافات به برداشته‌های اصیل و امکانات تازه‌تری دست یازیده شود.

بررسی دقیق و عادلانه تاریخ اختراعات و اکتشافات و دست‌یابی ریشه‌های عقاید و زادگاه‌های ابداعات اصولاً کار دشواری است و هر اندازه شمار مدارک واقعی در این مورد کمتر و ناپیوسته‌تر باشد، دشواری این مطالعه بیشتر خواهد گشت. در برخی از موارد به علت پخش مکانی اختراعات و همزمانی تقریبی آنها تصمیم به اینکه خاستگاه واقعی پیدایی عقیده و یا پدیده‌ای چه بوده بسیار دشوار می‌شود و نظرات غیرعادلانه و یکسوزگرانه برخی از مورخان به دشواری کار می‌افزاید. خوشبختانه به کمک مطالعات مداوم باستان‌شناسی هر روز مدارک و اطلاعات تازه‌ای از تمدنهای باستانی به دست می‌آید که به تدریج گوشه‌های تاریک و برخی از معضلات را روشن می‌کند.

طبق مدارک موجود، و مورد قبول بیشتر پژوهشگران، ایران زمین زادگاه و محل پیدایی بسیاری از نوآوری‌ها و اختراعات بوده و همچنین تعداد زیادی از اکتشافات فنی و علمی توسط

شکل (۱۵۴) - کوره، قنات حلال و دره، سربله، کاشان (بخار) بنیادهای پهلوی (۱۳۰۷)

کوره‌های سفال و آجرپزی

ایران زمین از نظر صنعت سفال‌پزی قدیمی‌ترین پهنه در جهان به شمار می‌آید. نخستین مدارک از کوره‌های پخت سفال و آجر در نواحی مرکزی و جنوب غربی مرز فعلی ایران یافته شده است. این کوره‌ها از نوع کوره قائم بوده که اتاق آتش در زیر آن قرار داشته است. نخستین اشیاء سفالی نیز در ایران (در سیلک کاشان) به دست آمده که تاریخ آن مربوط به هزاره پنجم پیش از میلاد است.

چرخ کوزه‌گری

چرخ کوزه‌گری برای اولین بار در ۳۵۰۰ پیش از میلاد در شوش و سیلک و تپه حصار پدیدار می‌گردد. چرخ کوزه‌گری نمایشگر نخستین ابزاری است که در آن حرکت دورانی پیوسته به دست بشر مجسم گردیده است.

شکل (۱۵۵) - مهر بنست آمده از شوش ۳۵۰۰ ق م که نمایشگر اولین کاربرد ویدیای فرم ساختاری خردانی است

ساختمانهای خربایی

ساختمان خربایی برای نخستین بار در هزاره سوم پیش از میلاد در سرزمین شوش به طور درست و کامل ساخته شده و به کار رفته است. مدرک موجود نشان‌دهنده یک فرم خربایی با اتصالات صحیح است و نیز نشان‌دهنده درک مکانیکی سازندگان چنین فرم کامل مهندسی در آن دوران بوده است. ابداع فرم خربایی توسط ایرانیان هزاره سوم پیش از میلاد را می‌توان یکی از گام‌های بزرگ در سیر تکاملی تاریخ تکنولوژی در زمینه ساختمان‌سازی دانست.

سقف مورب

مدارک باستان‌شناسی داستان از آن می‌گوید که قدیمی‌ترین آثار از سقف مورب در ایران یافت شده است. لوحه به دست آمده سقفی مورب را که با صحت و دقت نقش گردیده و مقیاس آن نیز تا حد زیادی به واقعیت نزدیک است نشان می‌دهد. موجب این سند می‌توان گفت که سبک معماری معروف به سبک یونانی بیش از آنکه در آن سرزمین معمول گردد در سرزمین ایران رایج بوده است.

آوردن علوم شیمی، ستاره‌شناسی و فیزیک داشته‌اند از بین رفته است؛ لیکن نفوذ عمیق علوم ایرانی در تمدنهای باستانی مانند بابل و آشور و مصر و یونان موجب گشته که میراث ایران در تشکیل علوم قدیم باقی بماند. در دوره‌های بعد نیز دانشمندان و متفکران ایرانی در پیشبرد شعب گوناگون دانش نقش عمده‌ای داشته‌اند و اختراعات و اندیشه‌های نو این متفکران بوده که تا اندازه‌ای زیربنای دانش و تکنولوژی امروزی را تشکیل داده است. روشهای حل مسائل در نجوم و ریاضیات، زمین‌شناسی و فیزیک، مهندسی و هندسه و ساختن وسایل، معرف سهم عمده ایرانیان در پیشبرد علوم و دانش مهندسی است.

مقیاس‌ها، ابزار و روشهای اندازه‌گیری

مقیاس‌ها و ابزارهای اندازه‌گیری در جهان باستان از محلی به محل دیگر متفاوت بود. در زمان داریوش اول هخامنشی مقیاسهای رسمی برای اندازه‌گیری کمیتهای وضع گردید این مقیاسها به صورت رسمی و یکنواخت در تمام سرزمین به کار رفت. در دوره اسلامی نیز برای نخستین بار مقررات خاصی برای اندازه‌ها و اندازه‌گیری وضع و اجرا گردید. در زمینه وسایل اندازه‌گیری و روشهای اندازه‌گیری از سوی دانشمندان ایرانی ابداعاتی به جهان عرضه شده است. از جمله رازی، بیرونی، خیام و خازنی ترازو را تکمیل نمودند و روشهایی جهت اندازه‌گیری وزن مخصوص اجسام عرضه داستند. کرجی مهندس بزرگ دیگر نیز ترازوها، زاویه‌یاب و ارتفاع‌یابهایی را ابداع نمود که آنها را می‌توان نخستین دستگاه‌های اندازه‌گیری زاویه، ارتفاع و اختلاف ارتفاع در جهان به شمار آورد. روشهای پیشنهادی کرجی و بیرونی نیز در این زمینه کاملاً اساسی‌اند.

مطالعه زمان و حرکت

نخستین نشانه‌هایی که از روش علمی حل مسائل فنی و اقتصادی در تاریخ جهان باقی است و امروزه زیربنای بسیاری از بررسی‌ها را تشکیل می‌دهد مطالعه زمان و حرکت در زمان کوروش پادشاهی هخامنشی است. این مطالعات جهت تعیین فواصل ایستگاه‌های بین راه‌ها انجام شد.

فلزکاری

شکل (۱۵۶) - لوحه بنست آمده از شوش قدیم که فلزکاران را در حال معین با ابزارهای ذوب فلزات نشان میدهد.

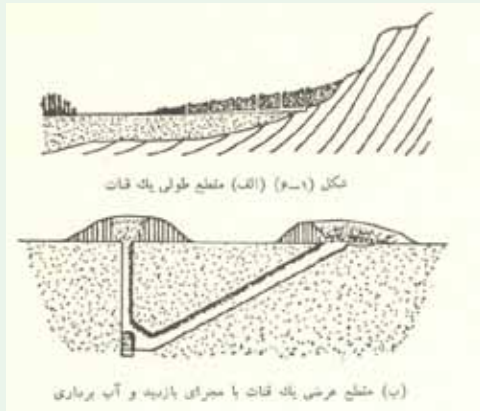
برابر مدارک موجود ناحیه شرق، شمال و شمال غربی ایران را می‌توان زادگاه پیدایی صنعت فلزکاری در جهان دانست. در این نواحی بوده است که برای نخستین بار فلز استخراج و با آب کردن از سنگ معدن پالوده شد و برای ساختن ابزارها به کار رفت. صنعت فلزکاری از این نواحی در طی مراحل زمانی به سرزمینهای اروپایی اشاعه یافت. مناطقی مانند شوش نیز از نظر تاریخ اولیه فلزکاری از دیرباز شهرت داشته و آثاری از صنعت ذوب فلزات در آن ناحیه مربوط به دورانهای پیشین به دست آورده شده است.

ساختمان برداشته شده است.

قنات (کاريز)

کاريز را ایرانیان در هزاره اول پیش از میلاد می‌ساخته و از آن بهره‌برداري می‌کرده‌اند. روشهای گزینش محل کاريز، ساختن آن و اصولاً راه حل آبیایی و آبرسانی به وسیله کاريز از ایران منشاء گرفته و از آنجا به سرزمینهای دیگر اشاعه یافته است.

روشهای تصفیه آب

سندی که اخیراً از چغازنبیل شوش به دست آمده دستگاه تصفیه‌ای را ارائه می‌دهد که در چند هزار سال پیش از میلاد به کار می‌رفته است. افزون بر آن، تعبیه مجاری هرزآب رو در ساختمانهای باستانی ایرانی مثل کاخهای تخت جمشید بسیار معمول بوده است.

پل‌ها و پل‌های بندی

ساختن پلهایی که در عین حال عمل بالا بردن سطح آب و ایجاد مخزن را انجام دهند (پلهای سدگونه)، از زمانهای گذشته در ایران پیشینه داشته و آثاری نیز مربوط به دوره هخامنشیان و دوره‌های بعد در این سرزمین به جای مانده است. ایجاد پل سدی به عنوان یک اثر فنی چند منظوره یکی از ابداعاتی است که مقتضیات اقلیمی ایران در شکل دادن به آن تأثیر عمده‌ای داشته است. ابداع دیگر در جهت پل‌سازی ساختن پلهای شناور با مقیاس بزرگ است که نمونه‌ای از آن در زمان خشایارشا با موفقیت انجام گردیده بوده است.

دستگاه‌های خودکار

ایرانیان و دیگر دانشمندان اسلامی در ابداع و ساختن دستگاه‌های خودکار (اتوماتیک) پیشگام بوده‌اند. الجزری مهندس اسلامی و فرزندان موسی از جمله کسانی هستند که دستگاه‌های با کنترل خودکار را برای اولین بار ابداع کرده‌اند و ساخته‌اند.

ساختمانهای متحرک

چنانکه در تاریخ معماری آمده است تخت طاقدیس، آتشکده بزرگ اشکانیان و ساسانیان دارای سقفی بوده که بر روی نقشهای الوانی ایجاد شده بود و این سقف متحرک و دوران‌کننده بوده است. با توجه به مقیاس بزرگ چنین ساختمانی می‌توان آن را یکی از ابداعات و اختراعات اعجاب‌آور اولیه در زمینه ایجاد ساختمانهای متحرک دانست.

تاقها، گنبدها و قوسها

اشکال تاقی، گنبدی و قوسی از ناحیه میانرودان و جنوب غربی سرزمین کنونی ایران پیدا شده‌اند. این فرمهای ساختمانی که به دنبال نیازهای طبیعی و فنی و روانی به پوشش فضاها اختراع و پیدایی یافته بود در طی قرون بعد نیز نه تنها کلاً با فرمهای دیگر ساختمانی جایگزین گشت، بلکه کم‌کم در طی سده‌های بعد تکامل نیز یافت. سیر تکاملی فرمهای تاقی، گنبدی و قوسی در ایران همراه با ابداعات فراوان در فرمهای ساختمانی و روشهای اجرایی بوده است.

ساختن گنبد دوپوسته و سیر تکاملی آن یکی از نشانه‌های تازه‌جویی ایرانیان در جهت ساختن گنبدهایی بوده است که از لحاظ مکانیکی و کارائی فنی بالاتر از گنبدهای یک پوسته باشند. گنبد و قوس نوک تیز یکی دیگر از فرمهایی است که زادگاه آن را می‌توان این سرزمین دانست. تاقهای با مقطع سهمی و بیضی مشخصه دیگری از معماری ایرانی است که یکی از قله اوج سیر تکاملی آن در دوره ساسانیان بوده است. قدم اولیه دیگر در جهت ساختن فرم گنبدی کامل نیز در ایران برداشته شده و نمونه کاملی از آن یکی از گنبدهای مسجد جامع اصفهان است که از لحاظ ریاضی نزدیک به فرم کامل و دارای ضخامت متغیر می‌باشد.

سدهای قوسی

سدهای قوسی ابتدا در ایران ساخته شده‌اند و مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند. نخستین نمونه سد قوسی در ایران و در جهان، بندی است که در نزدیکی یزدخواست (یزدخواست) بین راه شیراز و اصفهان در زمان ساسانیان ساخته شده است. دو نمونه دیگر از سدهای قوسی اولیه در جهان یکی در نزدیکی قم (سد کبار) و دیگری در اصفهان ساخته شده بوده‌اند. این سدهای قوسی در عین حال نمایانگر زمینه‌ای غیر از پوشش فضاها در

سبک چهارتاقی

گنبدسازی به کمک سیستم گوشوار در دوره ساسانی ابتدا روی چهار دیواری انجام می‌گرفت. به تدریج چهار دیوار یا چهارتاقی که در چهار گوشه دارای چهار پایه مشترک بودند، جایگزین گشت. سبک معماری چهارتاقی که از نوآوری‌های دوره ساسانی است برای ساختن آتشکده‌ها و بعدها در دوره اسلامی در ساختمانهای مسجدها به کار رفت.

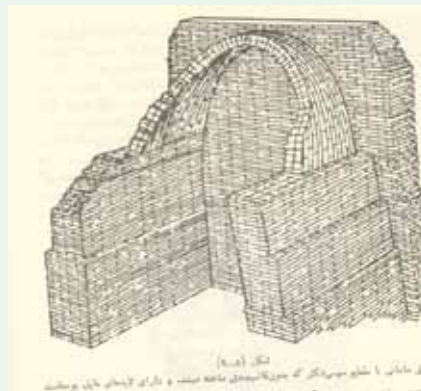
روش تاق‌زنی بدون قالب‌بندی

تاق‌زنی بدون قالب‌بندی با دهانه‌های بسیار کوچک (برای مجراهای فاضلاب و غیره) پیشتر در تمدن‌های ایلام، اور، و آشور انجام می‌شده است. در این روش تاق‌زنی، هر لایه قائم از تاق نسبت به صفحه قائم قدری تمایل داشته و روی لایه قبلی تکیه می‌کرده است. نوآوری ایرانیان در این مورد کاربرد این روش برای تاق‌زنی با مقیاس‌های بزرگ بوده است. تاق کسرا در تیسفون (پایتخت ساسانیان) که این روش در ساختمان آن به کار رفته با دهانه ۲۵ متر بزرگترین تاق با مصالح بنائی در جهان است که بدون قالب‌بندی ساخته شده است.

سبک آپادانا و ایوان

آپادانا (محوطه‌ای که در یک طرف باز و در سه طرف دیگر با ساختمان محصور است) از مشخصه‌های معماری دوره هخامنشی است. در آن دوره سقف آپادانا معمولاً مستوی بود و سقف با سیستم تیر و تیرچه پوشیده می‌شد. در دوره‌های اشکانی و ساسانی و دوران‌های بعد پوشش سقف با تاق انجام گرفت و نام ایران به آن اطلاق گردید. از فرمهای تکامل یافته ایوان سبک چهار ایوانی است که دارای چهار ایوان در چهار سو بوده است.

تاق‌های عرضی

ابداع تاق‌های عرضی برای آنکه از بار وارد بر روی دیوارهای دوطرف یک تاق کاسته شود در دوره اشکانیان انجام گرفته است.

چرخ گردونه

قدیمی‌ترین آثار چرخ ارابه در ناحیه میانرودان و جنوب شرقی سرزمین کنونی ایران یافت شده است. چرخهای نخستین توپر بوده و از سه تکه تشکیل می‌شده است. در آثاری که از شوش به دست آمده و متعلق به هزاره سوم پیش از میلاد است زوارها و کناره‌های مسی برای جلوگیری از سایش چوب به کار رفته و دوره چرخ نیز میخ‌کاری شده است. همچنین در شوش آثاری از مرحله بعدی تکامل چرخ، که عبارت از چرخ با پره (چرخ توخالی) است، یافت شده است. در نوع اخیر محور چرخ در داخل

سیستم گوشوار (شکنج)

ابداع سیستم گوشوار که به کمک آن می‌توان مقطع چهارگوش را به تدریج به صورت یک فرم گرد درآورد در دوران اشکانی در ایران انجام گرفت و در دوره ساسانیان تکمیل گردید. به کمک سیستم گوشوار، سازندگان توانستند گنبد با قاعده گرد را بر روی یک چهاردیواری یا چندضلعی قرار دهند. سیستم گوشوار در دوره‌های بعد فرمهای متنوع یافت که از جمله آن گوشوار قندیلی بود که در بناهای اسلامی کاربرد فراوان یافت.

چرخهای آبی

یکی از ابزارهای اولیه‌ای که در قدیم برای بالا بردن و جابجا کردن آب ساخته شده و به کار می‌رفت، چرخ آبی معروف به چرخ ایرانی بود. در ساختن چرخ ایرانی از چرخ دنده‌ای برای تبدیل حرکت از یک جهت به جهت دیگر استفاده می‌شد. افزون بر چرخ ایرانی که آب را به سطح بالاتری منتقل می‌کرد، انواع دیگر از چرخ آبی در ایران تکمیل شد و نوآوری‌هایی در مورد آنها در این سرزمین انجام گرفت. این چرخها با نیروی جریان آب به گردش درآمده و از نیروی حاصله از چرخش آنها استفاده‌های صنعتی به عمل آمد. آسیاب تنوره‌ای (آسیاب نوریس) را می‌توان وسیله‌ای در این زمره به شمار آورد.

ریسندگی و بافندگی

قدیمی‌ترین اثر از ابزارهای ریسندگی و بافندگی در ایران و در ناحیه بهشهر یافت شده که تاریخ آن به هزاره ششم پیش از میلاد می‌رسد. این ابزار شامل میله‌های بافندگی می‌باشد و مصالح ریسندگی آن دوره پشم گوسفند بوده است. علاوه بر پیدایی صنعت ریسندگی و بافندگی در ایران، این سرزمین در کلیه مراحل تکامل این صنعت پیشقدم بوده است. ابداعات زیادی در بافندگی و به ویژه در قالیبافی از ایران‌زمین ریشه گرفته است.

پیل الکتریکی

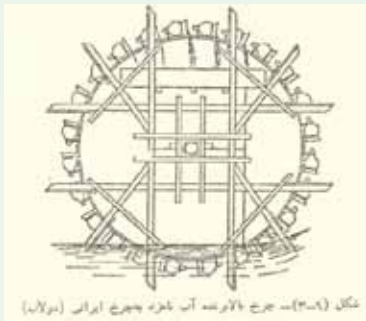
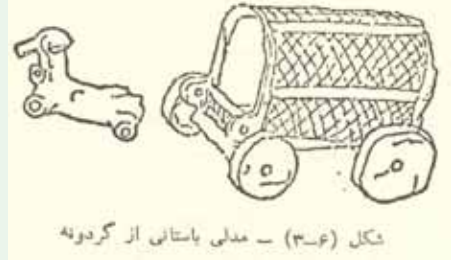
اختراع پیل الکتریکی به ایرانیان دوره اشکانی نسبت داده شده است. در آن زمان از قرار دادن میله‌های آهن و مس در محلولی چون آب نمک جریان الکتریکی به دست آورده و از این جریان در آبکاری اشیاء زینتی استفاده می‌کرده‌اند.

سکه‌ها و اسکناس‌های نخستین

ضرب سکه به عنوان وسیله داد و ستدهای بازرگانی برای نخستین بار در زمان داریوش اول پادشاه هخامنشی انجام شد و در جهان به نام سکه داریک معروف گشت. گفته شده است که اسکناس نیز برای نخستین بار در ایران (در تبریز) ابداع گردید. اختراع اخیر مربوط به دوره پس از اسلام ایران است.

چرخ حرکت دورانی می‌نموده و نسبت به آن ثابت نبوده است.

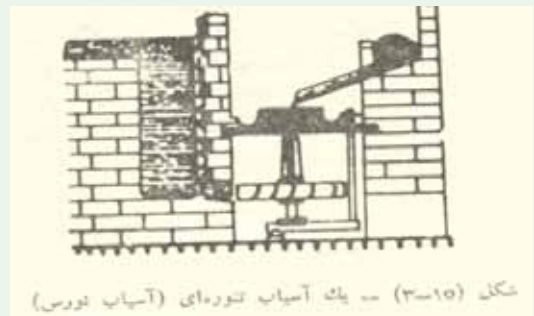

چرخ‌دنده و ابزارهای چرخ دنده‌ای

چرخ دنده برای نخستین بار در ایران پس از اسلام کاربرد می‌یابد. یکی از موارد کاربرد اولیه چرخ‌دنده استفاده از آن در چرخ بالا برنده آب (دولاب یا چرخ ایرانی) بوده است که به کمک دو چرخ چوبین دنده‌دار حرکت را از یک جهت به جهت دیگر با زاویه قائمه منتقل می‌کردند. نخستین وسیله اندازه‌گیری زمان تقویم چرخ دنده‌ای است که به دست ابوریحان بیرونی دانشمند بزرگ ایرانی طرح‌ریزی شده بود. این وسیله از گروهی چرخهای برنجی با قطره‌های مختلف که دندانه‌دار بوده و به یکدیگر اتصال داشته‌اند تشکیل می‌شده است.

استفاده از قوانین حرکت هوا و اختراع بادگردها و آسیابهای بادی

بادگردها و آسیابهایی که با نیروی باد می‌چرخند و دارای محور قائم هستند برای نخستین بار در سرزمین سیستان ساخته شد. در ساختن این نوع ابزارها از قوانین حرکت هوا استفاده شد و طرح این وسائل طوری انجام گرفت که با توجه به جهت وزش باد و وسائل موجود محلی بیشترین بهره‌وری از آن به عمل می‌آید. افزون بر کاربرد جریان باد و هوا در ساختن آسیابهای بادگرد از نیروی وزش باد برای جابجا کردن مواد (ماسه و شن) از محلی به محل دیگر استفاده به عمل می‌آمد. توجه به خواص جریان هوا و کاربرد آن در جهت ساختن آسیابهای بادی در سیستان را بر طبق مدارک موجود بایستی نخستین گام در راه پیدایی ماشینهای مولد انرژی با نیروی باد در تاریخ مهندسی جهان دانست.

نگرشی به هزینه چرخه عمر

ماشین آلات راهسازی و معدنی

پژوهش: مهندس رضا حسینزاده ثانی / تنظیم و تدوین: مهندس حسین انصافیور

مقاله زیر تدوینی است از پژوهش مفصل آقای مهندس رضاحسینزاده ثانی که دارای سال ها تجربه در امور نت ماشین آلات سنگین راهسازی و معدنی در پروژه های عمرانی بوده، کوشیده اند که نگرشی مهندسی و علمی را در نت این گونه ماشین آلات به کار بندند. با توجه به شرایط ویژه ای که اینک پروژه های عمرانی در کشور ما با آن مواجه است، پدید آوردن دیدگاهی مهندسی و علمی که بتواند نقش و عوامل اقتصادی به کارگیری ماشین آلات سنگین عمرانی، راهسازی و معدنی در پروژه های گوناگون روشن سازد دارای اهمیت بسیاری است که می تواند برای ادامه کار و فعالیت شرکت های کاربر اینگونه ماشین آلات مفید واقع گردد.

مقدمه

مدیران برای تصمیم گیری در خصوص زمان جایگزینی و دیگر تصمیم های خرید، از رده خارج کردن و... نیازمند دانستن عمر اقتصادی ماشین آلاتی هستند که برای انجام پروژه های خود از آنها استفاده می کنند. همچنین برای انتخاب از بین چند گزینه برای خرید اینگونه ماشین آلات، نیازمند دانستن آنند که کدام گزینه شان برای خرید، هزینه چرخه عمر کمتری دارد.

با توجه به تحریم های احتمالی کنونی و نیز عوامل مهم رقابتی کسب و کار در شرایط فعلی به ویژه اگر شرکتی بخواهد در پروژه های خارج از کشور وارد شود، یکی از مهمترین عاملهایی که باعث می شود در یک رقابت تنگاتنگ یک شرکت برنده شده، از آن مهم تر در شرایط فعلی بتواند به کار و فعالیت خود ادامه دهد؛ جلوگیری از نشستی های هزینه و بالا بردن بهره وری می باشد. در این راستا آنالیز هزینه ها نقش مهمی را بازی میکند. بنابراین باید گزینه ای انتخاب گردد که دارای کمترین هزینه بوده، در عین حال نیازمندی های مورد انتظار را برآورده سازد. هزینه چرخه عمر یکی از تکنیک های آنالیز هزینه می باشد که استفاده از آن جهت تصمیم گیری و انتخاب، برای مدیران بسیار سودمند خواهد بود.

روش هزینه یابی دوره عمر محصول دید گسترده تری را نسبت به سیستم های حسابداری سنتی در نظر می گیرد. بدین گونه که علاوه بر هزینه های سرمایه گذاری اولیه خرید، هزینه های عملیاتی و سایر هزینه هایی که در طول دوره عمر برآورد شده یک دستگاه (مثلا یک لودر یا بلدوزر) روی می دهد، را مد نظر قرار می دهد. اولین مرحله در ارزیابی هزینه دوره عمر دستگاه، درک ماهیت دوره عمر آن دستگاه و فعالیت هایی است که در تمامی مراحل آن انجام می شود. در بررسی قیمت یک دستگاه فقط بهای خرید آن در نظر گرفته نمی شود بلکه همه ی هزینه های سرمایه گذاری، بهره برداری (مانند نگهداری و تعمیرات، انرژی)، و سرانجام هزینه ی اسقاط بایستی در نظر گرفته شود که مجموعه ی این هزینه ها، هزینه ی چرخه عمر نام دارد. در هزینه ی دوران مالکیت دستگاه، هزینه های اصلی عبارتند از هزینه های نصب راه اندازی و آموزش، هزینه نگهداری و تعمیرات (قطععات مکانیکی و برقی مصرفی، نیروی انسانی)، هزینه انرژی مصرفی و هزینه نیروی انسانی. به این ترتیب است که محاسبه مجموع هزینه ها می تواند دستگاهی را اقتصادی و دستگاه دیگری را غیر اقتصادی نشان دهد. فابریکی و بلانچارد (۱۹۹۱) هزینه یابی دوره عمر دستگاه را

متوسط زمان تعمیر: متوسط زمانی که برای تعمیر یک قلم وسیله یا سیستم نیاز است.

خرابی: از بین رفتن توانایی یک سیستم برای انجام وظیفه اش نرخ خرابی: تعداد خرابی یک سیستم یا دستگاه در واحد زمان مقدار مرکب: ارزش آینده پولی که وام گرفته شده یا سرمایه گذاری شده با بهره مرکب

مدل هزینه: رویکردی برای محاسبه هزینه های مورد نظر بر اساس پارامترهای تکنیکی و برنامه ای رابطه تخمین هزینه: به معادله ای گفته می شود که هزینه را به عنوان متغیر وابسته و به یک یا چند متغیر مستقل ارتباط می دهد.

عمر مفید: طول مدت زمانی که یک قلم، وسیله یا فرآیند های سیستم در محدوده قابل قبول نرخ خرابی هستند.

تاریخچه ای کوتاه از به کارگیری روش هزینه چرخه عمر در سال ۱۹۶۵ عبارت تعیین هزینه چرخه عمر (LCC) با یک گزارش تحت عنوان "هزینه چرخه عمر در خرید تجهیزات" (AECTP۲۰۰, ۲۰۰۶) برای اولین بار مطرح گردید؛ این مطالعه توسط موسسه مدیریت لجستیک واشنگتن برای معاونت وزارت دفاع انجام شد. در برخی تعریف ها از آن بعنوان محاسبه هزینه ها از گهواره تا گور هم یاد می کنند که تحت استاندارد (MIL STD-۱۸۱۰F, ۲۰۰۰) تدوین شده است

بکارگیری این روش توسط وزارت دفاع آمریکا نشان داد که نزدیک به ۷۵ درصد هزینه های کل سیستم را هزینه هایی غیر از هزینه های خرید و ساخت اولیه تشکیل می دهد. این هزینه ها اغلب شامل هزینه های عملیاتی و نگهداری بودند که در آینده رخ خواهند داد. در سال ۱۹۷۰ کاربرد هزینه چرخه عمر تا ارزیابی و مقایسه مزایای نسبی راه های گوناگون تصمیم گیری پیش رفت. در این زمان بود که از آن به عنوان یک ابزار تصمیم گیری و تفکر مدیریتی استفاده شد.

مدل های هزینه چرخه عمر

مدل های متعددی در منابع مختلف برای هزینه چرخه عمر ارائه شده است؛ مدلی که به صورت استاندارد مورد استفاده ی جامع و وسیع قرار گرفته باشد وجود ندارد. شاید دلایل مختلفی باعث شده است که یک مدل استاندارد وجود نداشته باشد. دلایلی مانند طبیعت مساله، وجود مجموعه ای از اطلاعات مختلف، انواع مختلف تجهیزات، سلیقه های مختلف کاربران و غیره. هدف همه ی مدلها سعی در تخمین هزینه ی چرخه عمر دارائی ها و تجهیزات است.

شایان ذکر است که در برخی از موارد و مدل ها می توان از بخشی از آنها صرف نظر نمود و یا در برخی موارد که داده های دقیق و جزئی جود دارد، می توان ریز هزینه های بخش های مختلف را در مدل وارد کرد.

به صورت زیر تعریف کرده اند: (نقل از Brindle, ۲۰۰۵: ص ۱۱) هزینه یابی دوره عمر دستگاه شامل تمام هزینه هایی است که در طول عمر مشخص شده محصول، مربوط به محصول یا سیستم می شود. از این روش می توان در ارزیابی راه حل های مختلف مربوط به طراحی سیستمها، طرحهای تولیدی و سیستم های پشتیبانی استفاده کرد.

تعاریف واژه های هزینه چرخه عمر

برخی از عبارت ها که به صورت مستقیم یا غیر مستقیم با "تعیین هزینه چرخه عمر" مربوط است عبارتند از: در این مقاله منظور از دستگاه، یک تیپ از ماشین آلات راهسازی و معدنی مورد استفاده است

هزینه چرخه عمر: به مجموع هزینه های مربوط به در طول مدت عمر یک دستگاه یعنی همه ی هزینه های خرید و هزینه های دوران مالکیت گویند.

هزینه خرید یا تدارک: کل هزینه های سرمایه گذاری یا هزینه های خرید را گویند

هزینه دوران مالکیت: به مجموع هزینه ها به غیر از هزینه خرید در طول مدت عمر یک دستگاه گویند.

هزینه تکرار شونده: هزینه هایی را گویند که به صورت دوره ای در طول دوره ی عمر یک پروژه تکرار می شوند.

هزینه های غیر تکرار شونده: هزینه هایی هستند که به صورت دوره ای در طول دوره ی عمر یک پروژه تکرار نمی شوند.

قابلیت اطمینان: احتمالی است که محصولی مأموریتش را به صورت رضایت بخش برای دوره مشخص انجام دهد (در مدتی که تحت شرایط معینی استفاده می شود).

هزینه نت (نگهداری و تعمیرات): هزینه هایی مانند هزینه مواد و نیروی انسانی که نیاز است تا ماشین آلات در شرایط استفاده مناسب نگهداری شوند.

عمر اقتصادی: تعاریف متعددی از عمر اقتصادی ارائه شده است. مهمترین آنها که در این پروژه از آن استفاده شده است، عبارت است از: زمانی که مجموع هزینه های چرخه عمر کمینه (مینیمم) شود.

قابلیت تعمیر پذیری: احتمال اینکه یک قسمت خراب شده در طول مدت خرابی زمانی که عملیات تعمیرات در هر وسیله در شرایط خاص انجام می شود به وضعیت مطلوب خود باز گردد. زمان خرابی: زمانی که یک وسیله در شرایطی نباشد که انتظاراتی که از آن می رود را برآورده کند.

هزینه تولید: جمع کل هزینه های ثابت و متغیر برای تولید یک قلم یا سیستم مشخص

نگهداری و تعمیرات: به کلیه اقدامات برنامه ریزی شده و برنامه ریزی نشده برای نگه داشتن یک وسیله یا سیستم در شرایط مطلوب کاری

هزینه تعمیرات: هزینه ای که برای بازگرداندن یک وسیله یا سیستم یا تجهیز به شرایط عملیاتی مطلوب آن صرف می شود.

بیمه، TC هزینه مالیات، را نشان می دهند.

انواع هزینه های چرخه عمر

تحلیل هزینه عمر، هزینه های ایجاد، عملیاتی و انهدام راه حل های انتخاب شده را در طول مدت عمر دستگاه به منظور ایجاد یک قابلیت تصمیم گیری مناسب و صحیح در مورد راه های کاهش این هزینه ها، در نظر می گیرد. تحلیل هزینه عمر به عنوان مبنا و پایه ای برای توجه و مدیریت هزینه ها در طول عمر محصول مورد استفاده قرار می گیرد. این ابزار، پیش بینی و تعدیل بهتر و مناسب تر مدل هزینه یابی دوره عمر محصول را ممکن می سازد.

این که چه هزینه هایی می بایست در تحلیل های LCC جای گیرند بسته به هدف از هزینه یابی دارد. ارزیابی هزینه های آینده، که یکی از مشخصه های اساسی LCC است، می بایست با نظارت و بازبینی هزینه ها در طول دوره عمر محصول، انجام شود. نکته قابل توجه این است که در طول دوره عمر محصول تاکید LCC اساساً از ارزیابی هزینه به نظارت هزینه منتقل می شود. در بحث هزینه چرخه عمر بسته به مدل مورد مطالعه هزینه های مختلفی مطرح است، مهمترین دسته بندی از هزینه ها عبارت است از: هزینه های تکرار شونده و هزینه های غیر تکرار شونده. هر کدام از این دو دسته به زیر شاخه های تقسیم می شوند که هزینه های مرتبط با نگهداری و تعمیرات جزء هزینه های گروه اول یا تکرار شونده ها هستند.

هزینه های تکرار شونده از ۵ نوع زیر تشکیل می شوند:

- هزینه های مرتبط با نگهداری و تعمیرات (مواد، قطعات، توقف و ...)

- هزینه های مربوط به نیروی انسانی

- هزینه بهره برداری

- هزینه موجودی انبار

- هزینه پشتیبانی

هزینه های غیر تکرار شونده از ۱۰ گروه ذیل تشکیل می شوند:

- هزینه آموزش

- هزینه تحقیق و توسعه

- هزینه خرید

- هزینه ی بهبود قابلیت اطمینان/قابلیت تعمیرپذیری

- هزینه پشتیبانی

- هزینه بهبود کیفیت

- هزینه نصب

- هزینه نقل و انتقال

- هزینه تست تجهیز

- هزینه مدیریت چرخه عمر

دسته بندی های دیگری نیز برای هزینه های چرخه عمر وجود دارد. مثلاً در کتاب توسعه قابلیت اطمینان ماشین آلات، هزینه های چرخه عمر در نمودارهای زیر دسته بندی شده اند.

عموماً ایجاد مدل های هزینه برای تحلیل هزینه دوره عمر محصول در سه گروه زیر می توانند جای گیرند:

آ) مدل های مفهومی: این مدل ها شامل ارتباطات گروهی از مفروضات در یک چارچوب کمی هستند. این مدل ها عموماً بسیار انعطاف پذیر می باشند و می توانند خود را با سیستم های گسترده وفق دهند.

ب) مدل های تحلیلی: این مدل ها معمولاً بر پایه ارتباطات ریاضی طراحی شده برای تشریح ویژگی های خاصی از سیستم استوار هستند. تشریح این ویژگی های خاص از سیستم معمولاً بر اساس مفروضات و شرایطی است که رخداد آن ها مسلم و محقق خواهد بود.

پ) مدل های ذهنی: این مدل ها معمولاً برای وضعیت های خاصی کاربرد دارند که نمی تواند در مواقع دیگر مورد استفاده قرار گیرد. از جمله ویژگی های مدل های ذهنی، توانایی ارائه توضیحات لازم برای رویدادهایی است که در گذشته اتفاق افتاده یا بر اساس روابط موجود در مدل، انتظار می رود که در آینده اتفاق بیفتد. از معایب این گونه مدل ها ذهنی بودن آن هاست (غفاری، ۱۳۸۹).

برای تعیین هزینه چرخه عمر تاکنون انواع مدل های ذهنی، مفهومی و تحلیلی ارائه شده اند ولی همه آنها را می توان در دو گروه اصلی تقسیم بندی نمود: (۱) مدل های عمومی (۲) مدل های خاص و معین.

مدل های عمومی به تجهیزات خاصی بستگی ندارند، ولی مدل های خاص آنهایی هستند که برای سیستمها یا تجهیزات مشخصی تعریف شده اند. در یکی از مهمترین مدل های عمومی هزینه ها از دو قسمت اصلی تشکیل می شود: هزینه های تکرار شونده و هزینه های غیر تکرار شونده (Steen, ۲۰۰۵):

$$C_2 + LCC = C_1$$

که در آن C_1 هزینه های تکرار شونده و C_2 هزینه های غیر تکرار شونده را نشان می دهد.

در مدل های نوع دوم یا خاص برای تجهیزات و کاربردهای خاص مانند هواپیما، کشتی، تسلیحات نظامی ارائه و مورد استفاده قرار می گیرند. مدل هزینه های مورد نیاز برای تعیین عمر اقتصادی ماشین آلات عمرانی به صورت رابطه (۱) می باشد. توجه به این نکته ضروری است مدل های ارائه شده جهت محاسبه هزینه چرخه عمر بسته به پروژه و محدودیت آن می تواند متفاوت و حتی منحصر به فرد باشد.

$$LCC = VAC + TC + IOC + WC + LC + FC + MCC + R + C + GOC + OHC + CIC + TC \quad (1)$$

که در آن VAC هزینه اکتساب، TC هزینه لاستیک، IOC هزینه تعمیرات اساسی متوسط، WC هزینه دستمزدها، LC هزینه روغن ها، FC هزینه سوخت، MCC هزینه نگهداری و بازدید های دوره ای، RC هزینه تعمیرات، GOC هزینه تعمیرات اساسی، OHC هزینه های بالا سری، CIC هزینه

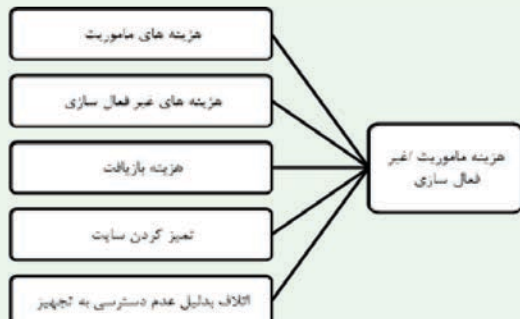

نشده ای برای تجهیز پیش می آید، لذا دسته بعدی هزینه های چرخه عمر، هزینه نگهداری و تعمیرات برنامه ریزی نشده است. این هزینه ها عبارتند از:

شکل ۵: انواع هزینه های نگهداری و تعمیرات برنامه ریزی نشده تجهیز

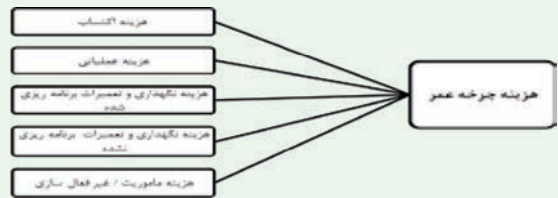
در نهایت برای آماده کردن تجهیز برای انجام ماموریت یا غیر فعال سازی آن هزینه هایی وجود دارد لذا دسته بعدی هزینه های چرخه عمر، هزینه ماموریت / غیر فعال سازی است. این هزینه ها عبارتند از:

شکل ۶: انواع هزینه های ماموریت / غیر فعال سازی تجهیز دسته بندی های متعدد دیگری نیز در کتاب ها و مقالات ارائه شده است. از جمله کتاب توسعه قابلیت اطمینان ماشین آلات، هزینه های اکتساب و نگهداری و تعمیرات تجهیزات را در قالب نمودار درختی که در شکل زیر ارائه شده است، دسته بندی نموده است.

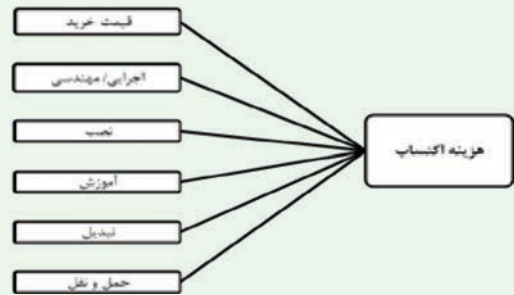

شکل ۷: انواع هزینه های اکتساب دستگاه به طور خلاصه اطلاعات خاص زیر برای تعیین هزینه چرخه عمر لازم است:

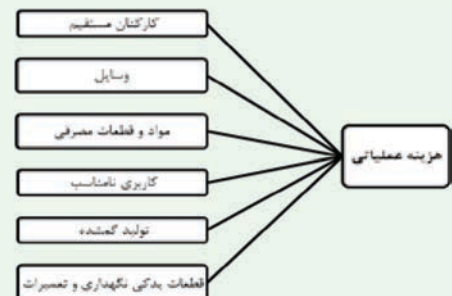
شکل ۱: انواع هزینه های چرخه عمر تجهیز

اولین دسته از هزینه های چرخه عمر، هزینه اکتساب است. این هزینه ها عبارتند از:

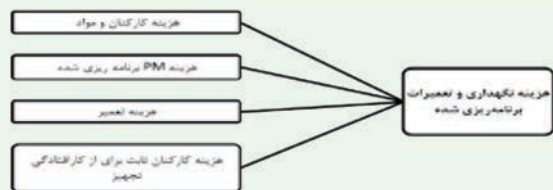
شکل ۲: انواع هزینه های اکتساب تجهیز

پس از اکتساب تجهیز باید آن را عملیاتی نمود لذا دسته بعدی هزینه های چرخه عمر، هزینه عملیاتی است. این هزینه ها عبارتند از:

شکل ۳: انواع هزینه های عملیاتی تجهیز

پس از عملیاتی نمودن تجهیز باید برای نگهداری آن برنامه ریزی شود لذا دسته بعدی هزینه های چرخه عمر، هزینه نگهداری و تعمیرات برنامه ریزی شده است. این هزینه ها عبارتند از:

شکل ۴: انواع هزینه های نگهداری و تعمیرات

برنامه ریزی شده تجهیز

پس از عملیاتی نمودن تجهیز باید خرابی های برنامه ریزی

۶. سایر هزینه های مربوط به دوران بهره برداری

مدل پیشنهادی جهت تعیین عمر اقتصادی ماشین آلات عمرانی

به منظور تعیین عمر اقتصادی ماشین آلات عمرانی، یک مدل مهندسی گام به گام طراحی شده که با تحلیل داده های گذشته به تصمیم گیری مدیران برای تعیین زمان بهینه جایگزینی دارایی ها کمک می کند.

مدل عمر اقتصادی مورد بحث به دلیل حساس نبودن این تئوری به هزینه های ثابت، دقت در پژوهش حاصل از عدم جمع آوری داده های بسیار، کاهش زمان و هزینه جمع آوری و مستند کردن داده ها، از تئوری کمینه سازی هزینه ها جهت محاسبات عمر اقتصادی استفاده می کند که نمودار زیر بیانگر مراحل اجرای آن است.

۱. عمر مفید تجهیز

۲. استهلاک و روش محاسبه آن

۳. میزان هزینه نت (نگهداری و تعمیرات) سالانه

۴. ارزش اسقاط

۵. هزینه تهیه و خرید

۶. هزینه لوازم یدکی

۷. هزینه های تحویل (حمل و نقل) و نصب

۸. مالیات

هزینه بهره برداری سالانه که شامل هزینه های زیر است:

۱. هزینه انرژی

۲. هزینه پشتیبانی

۳. هزینه کارگر

۴. هزینه مواد

۵. بیمه

نمودار گام های مدل تصمیم گیری جهت تعیین عمر اقتصادی ماشین آلات به روش آنالیز هزینه چرخه عمر

1- Life Cycle Cost	8- Economic Life
2- Procurement Cost	9- Life Cycle Costing (Lcc)
3- Ownership Cost	10- Cradle To Grave Or Womb To Tomb Costs.
4- Recurring Cost	11- Cost of Intermediate Overhauls
5- Non-recurring Cost	12- Cost of General Overhauls
6- Reliability	13- Recurring Cost
7- Maintenance Cost	14- Non-Recurring Cost

نگرش‌های جماعی به بازآفرینیه آیین‌های زیبای ایران

سپندارمذگان روز دلداری و دلربایی، شور و شیدایی و شعور و شکوفایی، روز عاشقان جهان فرخنده و خجسته باد

اشاره:

شاید گاهی بازگشت به خویشتن و عدم تمنای آنچه خویش داشت ز بیگانه مصداق و بازتاب این واقعیت باشد که در فرهنگ و تمدن ایرانی بسیاری از مناسبات یا کارکردهای مثبت اجتماعی وجود دارد که گرد و غبار زمان به خود گرفته است و از نظرها و خبرها دور افتاده است. امروز ما شاهد جشن وارداتی والتناین هستیم ضمن این که هر فعل و ترک فعلی که در چهارچوب مناسبات هنجاری، بتواند نشاط و شادابی را در جامعه و به ویژه در میان نوجوانان و جوانان گسترش دهد می‌بایستی مورد توجه و پذیرش قرار گیرد. ولی این دریافتهای زمانی که نوع برتر آن در سازه‌های تاریخی میهن عزیزمان وجود دارد، باید از نوع بومی آن، با توجه به ریشه‌دار بودن در منظومه فرهنگی ایرانی استفاده کرد؛ بنابراین یکی از این آیینهای زیبا، جشن سپندارمذگان یا جشن عشاق ایرانی است که با ۴ روز اختلاف (با والتناین) به جای بیست و پنجم در ۲۹ بهمن ماه برگزار می‌شده است. برای پاسداشت این جشن و بازآفرینی کارکردهای مثبت آن نظری اجمالی به آن می‌افکنیم.

اینک زمین را می‌ستاییم؛

زمینی که ما را در بر گرفته است.

ای آهوره‌مَزدا!

زنان را می‌ستاییم

زنانی را که از آن تو به شمار آیند

و از بهترین آشه برخوردارند، می‌ستاییم

کمتر کسی است که بداند در ایران باستان، نه چون رومیان از ۳ قرن پس از میلاد (که از ۲۰ قرن پیش از میلاد) روزی موسوم به روز عشق وجود داشته است. جالب است بدانید که این روز در تقویم جدید ایرانی دقیقاً مصادف است با ۲۹ بهمن، یعنی تنها ۴ روز پس از ولنتاین فرنگی! این روز سپندارمذگان یا اسفندارمذگان نام داشته است. فلسفه بزرگداشت این روز به عنوان «روز عشق» به این صورت بوده است که در ایران باستان هر ماه را ۳۰ روز حساب می‌کردند و علاوه بر اینکه ماه‌ها اسم داشتند، هر یک از روزهای ماه نیز نامی داشتند. روز پنجم سپندار مذ بوده است. سپندارمذ لقب ملی زمین یعنی گستراننده، مقدس و فروتن است. زمین نماد عشق است چون با فروتنی، تواضع و گذشت به همه عشق می‌ورزد. زشت و زیبا را به یک چشم می‌نگرد و همه را چون مادری در دامان پر مهر خود امان می‌دهد. به همین دلیل در فرهنگ باستان اسفندارمذگان را به عنوان نماد عشق می‌پنداشتند. امشاسپند سپندارمذ، نگهبان و ایزدبانوی زمین سرسبز و نشانی از باروری و زایش است. جشن سپندارمذگان یا اسفندگان، روز گرامیداشت زنان در ایران باستان بوده و این روز به نام «مردگیران» یا «مزدگیران» یا «مزدگیران» (=هدیه گرفتن از مردان) نیز در ادبیات فارسی به کار رفته است.

گردیزی در کتاب زین‌الخبار نیز درباره واژه «مردگیران» اشاره کرده است که از این جهت این جشن را مردگیران می‌گفتند که زنان به اختیار خویش و با آزادی، شوی و مرد زندگی خود را برمی‌گزیدند. سپندارمذگان جشن زمین و گرمی‌داشت عشق است که هر دو در کنار هم معنا پیدا می‌کردند. در این روز زنان به شوهران خود با محبت هدیه می‌دادند. مردان نیز زنان و دختران را بر تخت شاهی نشاندند، به آنها هدیه داده و از آنها اطاعت می‌کردند.

بخش خصوصی اصیل

و بخش خصوصی نقابدار

اشاره:

یکی از مشکلات فراروی بخش خصوصی واقعی، عدم تعریف قانونی حدود و ثغور فعالیتها و کارکردهای این بخش در قوانین تفضیلی است. در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران همانند سایر کشورها، اصول مطرح شده است و حوزه فعالیت و جغرافیای عملکرد نهادها به قوانین مصوب تفضیلی احاله گردیده است. ولی به نظر می‌رسد این اقدام تاکنون عملیاتی و اجرایی نشده است و به همی دلیل است که ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در طی نامه‌ای به ریاست محترم جمهور استناد به لایحه قانونی منع مداخله وزراء، نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۱۳۳۷/۱۰/۲۲ نموده است. این امر در جلسه‌ای که به منظور ایجاد هماهنگی برای کنفرانس توسعه ملی که توسط کنفدراسیون صنعت ایران در ۲۹ بهمن ماه سال جاری برگزار خواهد شد مطرح گردید و مقرر شد که طی مقالاتی جایگاه قانونی بخش خصوصی مشخص و معین گردد تا چارچوب وظایف و حدود و ثغور قانونی کار این بخش توسط مجلس شورای اسلامی تعیین گردد. بدین منظور مطالبی در روزنامه دنیای اقتصاد در این زمینه مطرح شده است که به صورت سلسله مقالات در ماهنامه پیام آبادگران نیز درج خواهد شد. در این زمینه به اولین مقاله که توسط آقای مهندس نصر... محمدحسین فلاح در روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۷ بهمن ماه سال جاری درج شده است نظر خوانندگان را جلب می‌نمائیم.

داد. شیوه رشد بخش خصوصی در نهادهای مسوول یا حتی غیرمسوول، اما دارای نفوذ و رای در کشور یک دست نبود. مسوولان کشور در عمل نشان داده‌اند که از دو زاویه متفاوت به این فرآیند نگاه می‌کنند. گروهی با چشم داشتن به تجربه کشورهای صنعتی و توصیه سازمان‌های معتبر بین‌المللی، گسترش رفاه عمومی را در گروه توسعه صنعتی با محوریت بخش خصوصی می‌دانند. ایشان بر این باورند که توسعه آن بخشی از اقتصاد که اراده مالکانه احاد افراد در آن موثر است، باید محور توجه باشد. توصیه ایشان بر این است که مداخله‌های لازم و کم و بیش دولت بیشتر در قالب سیاست‌گذاری و هدایت آن هم در جهت روان کردن امور و شتاب‌دهی به فرآیند توسعه و گسترش بخش خصوصی باشد. ابلاغ بند «ج» اصل ۴۴ قانون اساسی در تیر ماه ۱۳۸۵ از شواهد برجسته این نگاه است. به

پیش از پایان گرفتن جنگ و در دولت وقت، کوچک شدن دولت و خصوصی کردن صنایع مورد توجه قرار گرفت و میزان چسبندگی صنایع دولتی به دولت، با هدف آزاد کردن آنها و واگذاری به بخش خصوصی مورد بازنگری قرار گرفت؛ هر چند که به دلیل شرایط روز و اقتصاد جنگی حاکم، شاهد واگذاری صنایع در این دوران نبودیم. دستاورد این مطالعات به ره‌ایش پاره‌ای از اعمار اقتصادی از مرکزیت دولت و سپردن آنها به مالکان خصوصی پس از پایان جنگ شد. این گام‌های کوچک نیز بحث‌هایی را برانگیخت و ره‌روان این مسیر از نفس افتادند. جدای از حجم اندک واگذاری‌های آن دوران، نفس این اقدام گویای آن بود که مجموعه نظام جمهوری اسلامی به این باور رسیده است که برای شتاب بخشیدن به توسعه اقتصادی و رفاه متناسب آن، باید به بخش خصوصی در اقتصاد بهایی جدی

است. قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار در رفت‌وآمدهای بی‌حاصل اثربخشی خود را به دست نیاورده است. تاخیر یا عدم استمهال دیون بخش خصوصی به بانک‌ها که بخش بزرگی از آن ناشی از نپرداختن بدهی نهادهای دولتی به بنگاه‌ها است به تهدیدی جدی برای فعالیت بنگاه‌ها تبدیل شده است. بندهای قوانین بودجه برای تجویز این گام‌های منطقی در تقویت بخش خصوصی هم فاقد کارایی بوده است. این نگاه با حفظ مدیریت شرکت‌های بزرگ اقتصادی به شیوه‌های گوناگون، در کنترل دولت و نهادهای غیرخصوصی، چون آنچه در توزیع سهام عدالت رخ داد یا در ایجاد شرکت‌های توزیع آب و انرژی به نام بخش خصوصی و با مدیریت‌های تحت کنترل دیده می‌شود یا برخی واگذاری‌های انجام شده در بورس، نمونه‌هایی از این امساک ساختاریافته در گسترش بخش خصوصی مستقل است. در این برهه از تاریخ کشور خردمندانه‌ترین راه‌گزینه از تنگناهای تحریم و کاهش فشار بیشتر به اقتصاد کشور واگذاری گسترده‌تر امور بنگاه‌های تولیدی و تجاری و خدماتی به بخش خصوصی غیروابسته است تا بتوان در پناه گستردگی و تنوع بالای فعالان این بخش، سطح پایداری ملی را افزایش داد. ایجاد تسهیلات بیشتر برای اشخاص و بنگاه‌های مستقل می‌تواند تضمین‌کننده مقاومت ملی، آن هم با هزینه کمتر از وضع موجود باشد. در حالی که شیوه تامین منابع سرمایه‌های اشخاص و بنگاه‌های شبه‌خصوصی در پناه عدم شفافیت‌های مالی دولت‌ها و با ریسک‌های سیاسی همراه است، حمایت از سرمایه‌های آحاد مردم چنین ریسک‌هایی را از بین می‌برد. با رونق گرفتن کسب و کار و ایجاد اشتغال گسترده و افزایش سطح درآمد‌های مالیاتی بسیاری از بیماری‌های گریبانگیر اقتصاد کشور رو به درمان می‌گذارد. شفافیت حساب‌های ملی به گسترش فضای اعتماد و تقویت پیوندهای مردم و دولت انجامیده و مسوولان را برای پیشبرد اهداف ملی یاری می‌رساند.

نمونه‌های روشن به خصوص در تلاش گروه‌هایی از نمایندگان برای گنجاندن مواد و بندهای حمایتی از بخش خصوصی در قوانین را شاهد بوده‌ایم. اما بلافاصله با گنجاندن هر فرصت برای رشد این بخش، سازوکارهای اجرایی به نفع نهادهای شبه‌دولتی مصادره شده است. به نظر می‌آید که تعاریف سلبی یا اثباتی برای بخش خصوصی، آن گونه که در قوانین موجود دیده می‌شود، از یکپارچگی و استحکام حقوقی برخوردار نیست. فاصله زمانی تدوین و تصویب این قوانین و نگرش‌های متنوع سیاسی حاکم در دوره‌های مختلف که لاجرم به بهره‌برداری‌های مطلوب ذی‌نفعان، از آن قوانین منتهی شده باشد، می‌تواند از دلایل این عدم کفایت باشد.

جلوه‌هایی از تلاش بزرگان کشور برای ایجاد تحرک در اقتصاد ملی در ابلاغیه اصل ۴۴ قانون اساسی و در تصویب قوانین برنامه‌های توسعه پنج ساله یا مواد و بندها و تبصره‌های بودجه‌های سالانه و سخنرانی‌ها یافت می‌شود. برای آنکه این تلاش‌ها به نتیجه برسند، باید با وضوح بیشتر، تعاریف روشن و قانونمندی از بخش خصوصی به دست داد. این تعریف باید به گونه‌ای باشد که مانع از فعالیت‌های دیگر بخش‌های اقتصادی

یاد بیاوریم دورانی را که مجلس شورای اسلامی در قانون بودجه ورود کالاهای بخش‌های دولتی را محدود به برگزاری مناقصه و خرید از تولیدکنندگان و تجار خصوصی کرد. به روشنی می‌توان گفت که ضعف‌های اجرایی تحقق اهداف ابلاغیه اصل ۴۴ در واگذاری تصدی امور صنعتی به بخش خصوصی، پس از شش سال، خود معیاری برای اندازه‌گیری عملی وفاداری مسوولان کشور به توسعه صنعتی با محوریت این بخش تلقی می‌شود.

نگاه دیگری در این سال‌ها در امتداد نابوری به درستی و سلامت عملکرد بخش خصوصی کشور وجود داشته است. یعنی همان نگاهی که در سال‌های نخست انقلاب هم از دریچه‌های تنگ و با پیشداوری‌هایی تلخ به صاحبان سرمایه‌های خصوصی به ویژه در بخش صنعت وجود داشت و صنعتگران با آن آشنایی دارند. دارندگان این باور به صورت آشکار و پنهان با واگذاری صنایع دولتی ستیز می‌کنند و هر چند در بیان ممکن است کلماتی دلگرم‌کننده بگویند ولی باید ایشان را از گروهی که ممکن است در برابر از دست دادن امکانات و اقتدار مقاومت کنند، جدا دانست. صاحبان این نگرش بدبینانه، هراس از تمرکز ثروت در دست اشخاصی خارج از حیطه نفوذ مسوولان را برجسته می‌کنند. سخن از رشد بخش خصوصی بیان می‌شود، اما واگذاری‌ها را در عمل به شکلی انجام می‌دهند که نهادهای خصوصی سهمی با معنی در اقتصاد نداشته باشند.

در تعقیب این نگاه است که رشد و گسترش نهادهای وابسته به دولت و نهادهای عمومی حتی در پوشش بخش خصوصی، پی گرفته می‌شود. واگذاری پروژه‌های بزرگ بدون طی تشریفات یا انجام خریدهای عمده از مجاری بنگاه‌ها و نهادهای اقتصادی وابسته به نهادهای غیرخصوصی شاهدی بر وجود و قدرتمندی آن است.

جالب آنکه در دورانی که مسوولان دولت توجه بیشتری به بخش خصوصی داشتند، و آن زمان که از «مردمی کردن اقتصاد» به جای «خصوصی کردن» آشکارا سخن گفته نمی‌شد، مدیران واحدهای اقتصادی شبه دولتی یا عمومی که در نیم‌سایه‌های اقتصاد خصوصی فعال بودند، سعی داشتند خود را به سایه بخش خصوصی بکشانند. نقاب بخش خصوصی ایشان را از تورهای نظارتی و بازرسی بیرون نگاه می‌داشت. صاحبان این نوع نگرش هم به ضرورت کوچک کردن نقش دولت و رشد بخش خصوصی باور داشتند، اما به مالکان خصوصی سرمایه و مدیریت سرمایه‌داران فردی باور نداشتند.

اکنون ایران در فشارهای تحریمی سنگین و غیرعادلانه بی‌سابقه‌ای به سر می‌برد. در این شرایط هم تلاش‌های اقتصادی نهادهای عمومی برای خروج از چنبره تحریم، سنگر گرفتن در پناهگاه بخش خصوصی است. نهادهای وابسته به دولت و نهادهای عمومی هم به این پناهگاه رو آورده‌اند. با این وجود و حتی در این شرایط هم دارندگان آن زاویه دید چندان تمایلی برای واگذاری گسترده امور و تسهیلات تجاری به اشخاص صاحب سرمایه و مدیریت‌های مستقل ندارند. برگزاری جلسه‌های هماهنگی دولت و بخش خصوصی که نقشی رقیق در توسعه بخش خصوصی به آن واگذار شده با دشواری روبه‌رو

که در قانون اساسی به آنها اشاره شده است، نشود بلکه این تعریف یا مرزبندی باید به قانون‌گذاران و مدیران عالی کشور کمک کند تا با دقت بیشتری بتوانند برنامه‌ریزی کنند.

این تعاریف و کاربردهای قانونی آن باید با چنان دقتی همراه باشد تا آن رشته از کارها که لازم است به بخش خصوصی اصیل و بدون نقاب واگذار شود، بدون ابهام به همان بخش واگذاشته شود و مانع از گسترش یا رشد نهادهای اقتصادی وابسته به نهادهای دولتی شود. فراخوان روزنامه «دنیای اقتصاد» می‌تواند در این مسیر راهگشا باشد؛ در غیر این صورت، این خطر دور نیست که تسهیلات قانونی در واگذاری‌ها به بخش‌هایی خاص هدایت شود و در غیاب شفافیت موجود به نام بخش خصوصی و به کام نهادهای دولتی مدتی دیگر را سر کنیم.

به نظر نگارنده، مهم‌ترین ویژگی بخش خصوصی را باید در تمایلات اقتصادی و اجتماعی تک‌تک افراد جامعه جست‌وجو کرد. در بنگاه‌هایی که تمایلات اقتصادی افراد رعایت می‌شود، سازوکارها و فرآیند‌گزینه‌های مدیران، کارگزاران، بازرسان و زمینه‌های فعالیت به گونه‌ای تنظیم می‌شود که به این خواسته‌ها پاسخ داده شود. رفتارهای سازمانی این بنگاه‌ها کاملاً نسبت به هنگامی که اشخاصی به وکالت نهادهای دولتی و عمومی سرمایه را اداره می‌کنند، تفاوت خواهد کرد؛ هر چند که در ظاهر سرمایه به نام اشخاص حقیقی ثبت شده باشد. آثار کلان این دو شیوه رفتاری بر اقتصاد کلان هم متفاوت است.

در بخش خصوصی سرمایه و مالکیت و اراده و اختیار‌گزینه‌های مدیران و در کل مدیریت کسب و کار در اختیار اشخاص حقیقی است که سرمایه‌های مادی و انسانی خود را به کار گرفته‌اند و با نگرشی اقتصادی تصمیم می‌گیرند. گرایش‌های سیاسی دولت‌ها و کارگزاران آنها در به کارگیری یا کنار نهادن مدیران نقش نمی‌آفریند.

در بخش خصوصی، آثار همه تصمیمات اشتباه، از جمله در

گزینه‌ها یا کنار نهادن مدیران اجرایی مابه‌ازاهای مالی ایجاد می‌کند و تصمیم‌گیرندگان را به چالش‌های سنگین می‌کشاند. دخالت‌های نادرست در جابه‌جایی مدیران اجرایی بنگاه‌ها حتی می‌تواند به باختن میدان کسب و کار به حریفان بینجامد. رویدادی که توضیح آن در مجامع عمومی برای تصمیم‌گیران خطاکار به هیچ روی ساده نیست. جابه‌جایی نادرست مدیران می‌تواند با شکایت صاحبان حقیقی که خسارتی به منافعشان وارد آمده، به بی‌آبرویی و زندانی شدن اشخاص مسوول منتهی شود. در حالی که در نهادهای دولتی و عمومی این گونه تصمیم‌ها ریسک تلقی نمی‌شود. حتی در صورت افشا شدن و برآورد شدن نتایج مالی تصمیم‌های نادرست و زیانبار اقتصادی، خسارات وارده به سادگی انکار یا پرده‌پوشی می‌شود. در صورت اثبات نیز معمولاً با تغییری در سمت مسوول خطاکار سعی می‌شود با سوء استفاده از فراموشکاری جامعه از کنار تصمیمات اشتباه و زیانبار بگذرند.

در کشور ما، به دلیل گسترده بودن چتر انحصار بنگاه‌های دولتی و وابسته کشور، به کارگیری افرادی بدون شایستگی‌های اقتصادی و داشتن تخصص لازم نمودی آشکار و پرسش برانگیز ندارد و به سادگی پنهان می‌ماند و این خود به کاهش بهره‌وری بنگاه‌ها منتهی می‌شود. بنابراین برای پرهیز از این عارضه هم، همچنان خودداری از گسترش شبه‌خصوصی‌ها، یا «خصوصی‌های نقابدار» به نفع اقتصاد ملی خواهد بود و می‌تواند به نوبه خود فرآیند رقابتی کردن اقتصاد و منافع بسیار زیاد آن را برای مسوولان کشور به تدریج امکان‌پذیر کند.

می‌توان امید داشت که با بررسی جامع حقوقی و مدیریتی نظرات کارشناسان، به ویژه در بخش خصوصی و اقتصاددانان مستقل کشور تعاریفی روشن‌تر یافت که به کارگیری آنها در قوانین آتی کسب و کار، ضمانت اجرایی بیشتری برای بهبود فضای اقتصادی ایجاد کند.

نگرش اجمالی بر ادبیات اقتصادی و مالی

دکتر غلامرضا علیزاده

صکوک چیست؟

صکوک جمع کلمه عربی «صک» است و معرب واژه چک در زبان فارسی است. صکوک به اوراق بهادار اسلامی می‌گویند که با درگیر کردن یک دارایی مشخص فیزیکی و به میان آوردن قراردادهایی مانند اجاره، مضاربه، منطبق با قانون بانکداری اسلامی و بدون ریاست ضمن اینکه در عرف زبان عربی این واژه شامل حواله، انواع سفته، سند و هر آنچه را که تعهد یا اقراری از آن برداشت شود، دربر می‌گیرد.

صک الوکاله

این واژه به معنای وکالت نامه به کار می‌رود. انواع صکوک:

سازمان حسابداری و حسابرسی نهادهای مالی اسلامی ۱۴ نوع صکوک را معرفی کرده‌اند که عبارتند از:

۱. صکوک اجاره
۲. صکوک سلم
۳. صکوک استصناع
۴. صکوک مرابحه
۵. صکوک مشارکت
۶. صکوک مضاربه
۷. صکوک مزارعه
۸. صکوک مساقات
۹. صکوک مقارضه
۱۰. صکوک حق الامتیاز
۱۱. صکوک نماینده سرمایه‌گذاری

۱۲. صکوک مالکیت دارایی‌هایی که در آینده ساخته می‌شود.

۱۳. صکوک مالکیت منافع دارایی‌های موجود

۱۴. صکوک مالکیت منافع دارایی‌هایی که در آینده ساخته می‌شود.

در میان ۱۴ نوع صکوک (اوراق بهادار اسلامی) صکوک اجاره، مضاربه و استصناع از اهمیت بیشتری برخوردار است و مورد استفاده بیشتری نسبت به سایر آنها دارد.

تاریخچه صکوک:

دیده اولیه انتشار اوراق قرضه اسلامی در دهه ۱۹۸۰ شکل گرفت و بانکهای اسلامی به منظور تأمین نقدینگی به این شیوه روی آوردند. در سال ۱۹۸۳ بانک مرکزی مالزی به عنوان پیشگام اوراق بدون بهره به نام گواهی سرمایه‌گذاری دولتی را منتشر کرد.

این اوراق بهره از پیش تعیین شده نداشتند، بلکه نرخ بازدهی آنها توسط دولت و به تشخیص آن اعلام می‌شد. نرخ سود این اوراق از رابطه ثابتی برخوردار نبود و برای تعیین نرخ بهره آن معیارهای مختلفی چون شرایط کلان اقتصادی، نرخ تورم و نرخ بازدهی سایر اوراق بهادار مشابه مورد توجه قرار می‌گرفت. بدین ترتیب شبهه ربوی بودن سود برطرف شد و مسلمانان به خرید این اوراق اقدام کردند. در ایران نیز از مردادماه سال ۸۳ این شیوه با تصویب مجلس شورای اسلامی وارد بازار اوراق بهادار شد.

سرمایه‌گذاران در صکوک ماهیتاً حق دارند اطلاعات لازم در مورد سرمایه‌گذاریشان و ماهیت دارایی‌های مربوطه و دیگر ویژگی‌هایی که در سایر سرمایه‌گذاریها ارائه نمی‌شود آنها را در اختیار داشته باشند و براساس آن تصمیم‌گیری نمایند.

انواع صکوک براساس نهادهای صادرکننده آن

براساس صادرکننده صکوک به طول کلی دونوع صکوک وجود دارد:

۱. صکوک دولتی

۲. صکوک شرکتی

در این طبقه‌بندی صکوک‌هایی که توسط نهادهای دولتی منتشر می‌شود، صکوک دولتی نامیده می‌شود. و صکوک‌هایی که توسط شرکتهای مجاز و مندرج در قانون تجارت مبادرت به انتشار آن می‌کند به صکوک شرکتی معروف هستند.

با توجه به مطالب ارائه شده بیان شد که سه نوع از انواع چهارده گانه صکوک بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد لذا شرح مختصری از هر یک از این سه نوع را ارائه می‌دهیم.

صکوک اجاره:

در این نوع روش تأمین سرمایه صکوک اجاره است که می‌توان اوراق بهادار آن را برای سرمایه‌گذاری خرید.

این صکوک بیشتر برای حل مشکل مالی شرکتهای بزرگ کاربرد دارد. این قبیل شرکتهای با تأسیس یک شرکت ثانویه بخشی از دارایی‌های (مثلاً املاک خود) را به صورت صوری به این شرکت می‌فروشند و خودشان این اموال را از این شرکت اجاره (به شرط تملیک) می‌کنند.

صکوک مضاربه:

شرکت دوم بخشی از این ملک را به صورت چندین سهم در بورس می‌فروشد و فایده‌اش برای خریدار این است که در اجاره بها شریک می‌شود و پس از پایان اجاره سهمش را پس می‌دهد و اصل پولش را پس می‌گیرد. لازم به ذکر است در این نوع خرید سهم اجاره‌بهای دریافتی متناسب با سهم برای خریدار به مثابه سود سرمایه‌گذاری تلقی می‌شود. و دارنده اوراق بهادار به

صورت مشاع مالک بخشی از یک دارایی اجاره شده است. براساس تصویب شورای عالی بورس، اوراق سفارش ساخت (استصناع) اوراق بهاداری است که ناشر براساس قرارداد سفارش ساخت منتشر می‌کند. این اوراق قابل معامله در بورسها یا بازارهای خارج از بورس می‌باشند. قرارداد سفارش ساخت، قراردادی است که به موجب آن یکی از طرفین قرارداد در مقابل مبلغی معین ساخت و تحویل دارایی مشخصی را در زمان معین متعهد می‌شود. آنچه به عنوان صکوک استصناع در کشورهای اسلامی عمل می‌شود بیشتر نوع صکوک استصناع کاربردی است ولی نوع دیگری که می‌توان آن را صکوک استصناع دین نامید (خرید دین) نیز وجود دارد.

صکوک استصناع:

مضاربه در لغت به معنای تجارت با سرمایه دیگری آمده است ولی در اصطلاح بازرگانی عبارت است از اینکه شخص (مالک) مالی (سرمایه) را به دیگری (عامل) بدهد و در مقابل سهم معینی از سود آن سرمایه راب گیرد. سود اوراق مضاربه بستگی کامل به سود فعالیت تجاری خواهد داشت.

براساس فقه شیعه این شیوه تأمین سرمایه منحصرأ در تجارت قابل عمل می‌باشد.

صکوک مضاربه بر دو نوع اوراق مضاربه خاص و اوراق مضاربه عام طبقه‌بندی می‌شود.

۱- اوراق مضاربه خاص

این اوراق مضاربه جهت فعالیت تجاری خاص عرضه می‌شود و پس از اتمام آن فعالیت سود حاصل بین دارندگان اوراق تقسیم می‌شود.

۲- اوراق مضاربه عام

این نوع اوراق مضاربه خود به دو گروه اوراق مضاربه عام با سررسید و اوراق مضاربه عام بدون سررسید تقسیم می‌شوند.

الف: اوراق مضاربه عام با سررسید

در این اوراق بانی با سررسید معین (مثلاً دو تا پنج سال) یا دوره‌های مالی مشخص (مثلاً سه ماه یا شش ماه و یا یکسال) اوراقی را منتشر می‌کند سپس با سرمایه حاصل به تجارت می‌پردازد در این حالت معمولاً فعالیت خاصی برای بانی معین نمی‌شود.

ب: اوراق مضاربه عام بدون سررسید

این اوراق کلیه ویژگی‌های اوراق مضاربه عام با سررسی را دارد با این وجه تمایز که سررسی ندارد و تا زمان انحلال شرکت این اوراق اعتبار دارد و در هر دوره مالی سود آن به دارنده اوراق پرداخت می‌شود.

قرارداد صکوک مضاربه مبتنی بر بیانیه ثبت است که کلیه اطلاعات تعیین شده در شریعت مانند ماهیت سرمایه درصد تقسیم سود و سایر اطلاعات مرتبط با انتشار را دربر دارد.

مشاور و مجری سامانه ملی فهرست بها معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی

نرم افزار متره برآورد «تدکار» شامل:

- فهرست بها
- برآورد
- پیشنهاد قیمت
- صورت وضعیت
- حمل
- کنترل کارگاه
- مناسب ترین قیمت پیشنهادی
- ارسال، دریافت و رسیدگی الکترونیکی به صورت وضعیت ها تحت WEB
- متره
- آنالیز بها
- اسناد مناقصه
- تعدیل
- مجموعه بخشنامه ها
- کنترل پروژه
- متر مربع زیربنا

تهیه اسناد مناقصه و پیشنهاد قیمت با نرخ روز عوامل

تدکار، مداوم ابتهکار

- عضو کمیسیون فنی انجمن شرکت های ساختمانی
- عضو کمیته تاسیسات و تجهیزات ابنیه انجمن شرکت های تاسیساتی
- مجری فهرست های بها و شاخص های تعدیل پیشنهادی انجمن شرکت های ساختمانی و تاسیساتی سال های ۹۰ و ۹۱
- اولین ارائه کننده قیمت عوامل فهرست بهای سال ۱۳۸۸
- مجری سامانه های نرم افزاری مدیریت پروژه و کنترل اطلاعات (مپکا) و مدیریت پردازش صورت وضعیت های اجرایی (مپضا) برای شهرداری تهران

Taking into consideration the specific conditions of the country and lack of possibility to transfer the foreign currency resulting from exports to the country; it seems that the rate of exports could not achieve the expected amount. Also the transfer of foreign exchange currency resulting from industrial , mine , agricultural and service exports in the country seems to be facing many and basic problems . If exports to be done in Barter or Truck methods, in that case, in lieu of exports to any country, we have to import (purchase) from that country inevitably. In such a condition, it is possible that there is no basic needs to import from that country or due to emergency, only goods with low quality and those with very slight priority and importance could be received and supplied. So, their prices will increase for imports by the country which sells to us due to understanding our limits and urgent needs, and also the quality of the purchased goods and products will not be proportional with the needs.

On the other hand, the fluctuation of the price of foreign exchange currencies will add to the complexity of relationships of international economy and transactions of foreign business of Iran. This is one of the existing deadlocks in the 2013 budget. So, these groups of challenges exist in the 2013 budget as a part of threats and weaknesses and to move out from this situation, it is necessary to take necessary measures before their occurrence.

As it was mentioned, the deficiency of the budget for making purposeful subsidies is 32 thousands billion Tomans. If in the process of implementation of the second phase, its amount increases by two times , then the budget deficit of 2013 will reach by about 82 thousands billion Tomans . If we accept that in lieu of 25 percent of cash liquidity growth , about 15 percent of inflation is created , then this deficit amount will increase by about 11 percent to the existing inflation. So with regard to the above mentioned effective factors in preparing and adjusting the national total budget , it seems that the review of communiqués (Notes) of the national total budget of 2013 has not been completed . With the completion of this sector , other sectors of general budget of the year 2013 of the country will be reviewed and approved within next few days (up to early February) by the state . It seems that the process of its schedule in the most optimistic condition will last up to the first week of March , and then it will be ready to be submitted to the Parliament.

As the figures of 2013 budget has not been specified yet , with a review of the general budget of the country in 2012 as a base to analyze the budget of 2013 , it can be said that the general budget of the country in 2012 has been about 144 thousands billion Tomans of which 40 thousands billion Tomans has been the nominal figure of developmental budget and about 100 thousands billion Tomans as the current budget.

It is worth mentioning that 60 percent of the current budget, ie. 60 thousands billion Tomans of it form the salaries and wages of government staffs and the other 4 thousands billion Tomans is related to the financial budget. Considering the sanctions and specific conditions of the country , if we can materialize about 60 percent of the 2012 budget in 2013 , the general budget of the country will be about 94 thousand billion Tomans .

If there will be an increase of about 10 percent in the rate of salaries and wages , and the financial budget could remain at the same rate of 4 thousands billion Tomas, then $(66+4=70)$ about 70 thousands billion Tomans of the national public budget will be allocated to the salaries and wages and financial budget of which is inevitable. The difference amount of it , i.e. $(94-70=24)$ i.e. about 24 thousands billion Tomans will be allocated to developmental projects. So , it seems that in 2013 , with about 24 thousands billion Tomans , of which usually in average about 60 percent of it is allocated to developmental projects and about 40 percent of it is withdrawn for the consumptions of current budget of the government , i.e a figure of equal to 15 thousand billion Tomans will be allocated to previous in progress and new developmental projects , and the other 40 percent will be withdrawn to supply the deficit of the current consumptions of the government. This method has taken the shape of a normal and natural trend in subsequent years. If with this rate of developmental budget , it is due to pay the claims of the contractors of developmental projects , there will be no budget for new projects and semi-complete projects , unless new measures to be adopted by the administration. Due to lack of access to the figures of the 2013 budget , in case of receiving its figures , its scientific and precise analysis with access to the figures of the 2013 budget will be published with more comments and elaboration for the readers of Mahnameye Payam-Abadgaran in the March issue (exclusive edition of Iranian New Year).

of the introduction could be entered into the operational and administrative cycles, because the economy of the country has become so sensitive in recent years and reacts against challenges very fast. These reflections in the final analysis, will make the low income deciles more poor and exposed to social damages. It also increases the wealth of high income deciles by many times in a night and in the continuation of this trend; it makes the country facing a further inflationary recession.

With this introduction, we enter the technical discussion of 2013 budget. In particular, we review it through the respective developmental budget for developmental projects and developmental infrastructures and specify its reflection in engineering companies which are administrators of plans and projects. Reviewing these variables, the issue will be analyzed by us.

The author believes that there are some problems in adjustment and presentation of 2013 budget to the Parliament whose most important ones are as follows:

1- Forecasting the sale price of oil in Iran for the year 2013. In this area, Iranian Parliament Research Center, through a report has forecasted the oil price in 2013 and has suggested that the oil price in the budget of 2013 to be considered below USD 90. There will be a difference between the suggested price figure by the Iranian Parliament Research Center and the price considered by the government.

This discrepancy can be very effective in the trend of realities of budget. Also the base of Rials calculation of dollar budget in the budget can become an index to formation of the rate of equality of Dollars with Rials whose reflection will have impact on imports and exports. It seems that the rate of Dollar equality in the budget of the year 2013 to be considered as about 2000 Tomans.

2- Another factor is that the parliament is interested in having the final review of budget in 2013 for the whole country to be performed without implementation of the second phase of purposeful subsidies program. Up to the occurrence of an improvement in economic conditions, this phase should not be implemented and the subsidies of the first phase continue without any increase.

But the Administration believes that the trend of affairs should be continued and the programs of purposeful subsidies to be implemented and operated in accordance with the adjusted program. Figures and statistics show that the funds resulting from the implementation of the law of purposeful subsidies has reached by about 30 thousands billion Tomans, whereas it's consuming resources are about 62 thousands billion Tomans, ie. About 32 thousands billion deficit and the supply of this shortage through resources of Central Bank will have an inflation effect.

3- The other problem in the budget of the year 2013 is the written notice of 29 representatives of the Parliament to the President in which they have asked the cabinet to present the bill of total budget along with tables of sources and foreign exchange consumptions. By the way, as it was mentioned, the Administration has been asked to submit the bill of the budget of one/two twelfth (possibly two twelfth) to the Parliament besides the submitted total budget bill. Considering the discussions and problems ahead of 2013 budget, the state does not enjoy sufficient preparedness to make an expert work and forecast its precise processes and it seems that provision of the structures considered by the Parliament, is a somehow unbearable action in the view of the Administration.

4- Another problem which is obvious in 2013 budget is related to the forecast of fulfillment of exports for 59.5 billion dollars which has been put forth in the 2013 budget. A part of this figure should be supplied from the place of petrochemical exports, mine, agricultural and industrial commodities equal to 41 billion dollars.

5- Meanwhile it has been forecasted that 5.5 billion dollar to be supplied from the place of export of technical and engineering services and about 13 billion dollars of foreign exchange currency from the service sector. If conditions to be materialized and regulations of Paragraphs 4 and 5 of this Article to be implemented, in that case, the total exports will be as presented in the following Table:

Description - Income	Rate	Percentage
Industrial exports, mine, agricultural and petrochemical commodities	41	69
Technical and engineering services	5.5	9
Services export	13	22
Total	59.5	100

Editorial

Challenges ahead of developmental projects in the mirror of 2013 budget

Before dealing with the main discussion on 2013 budget, it is worth noting that Islamic Consultative Assembly of Iran (Parliament) in 2008 with a change in its local by-laws and in order to prevent of any delay in the side of the state administration in presenting the annual budget, obliged the administration to submit the yearly budget for professional and expert review to the Parliament by at most 5 December of each year.

This approval was made to give sufficient time to the related commissions and representatives of parliament to review it. However, every year, we see a delay in presenting the yearly budget of state to the parliament. In some cases, this causes to have the budget approved in the method of multi (one/two) twelfth in the Parliament.

Last year, the review of the bill of budget of the year 2011 was postponed by March and May 2012. Parliament also considered and approved a revolving fund equal to 22 thousands billion Tomans for the state for the first two months of the year 2012.

In 2013, the trend of budget of the year 2012 was repeated such that, concerning the causes of delay in budget of the year 2013, Mir Tajdini, the Vice President for Monitoring the Constitution stated, "Having a further consideration of the specific condition, it is necessary for the Parliament to make itself compatible with the conditions, so that when budget will be submitted possibly in the February to the Parliament, they could approve it within the remaining time of the respective year".

With this possibility that perhaps budget could be submitted to the Parliament in early February of the current year, there is a presumption that the state does not have an intention to ask for the one/two twelfth budget from the parliament.

By the way, the challenging discussions among the members of the Commission of Plan and Budget and Vice-President show that there are many difficulties ahead of the 2013 budget. With regard to the consequences of a twelfth budget and as the state is not ready to present it to the Parliament along with budget bill, it seems that the parliament is facing a hard decision making, because it must either accept the one twelfth budget (a monetary provisional regime) and present it in form of a revolving fund, or to make a delay in implementing the law.

Some of the representatives of the parliament put forth this possibility that it is likely that the state spend its budget of 2013 in the six last month of its ruling period and make the next state facing many problems. On the basis of this possibility, in this very time, representatives are pursuing mechanisms to prevent from occurrence of this condition and try to find ways to prevent such a possible event.

Administration also claims that there is no intention in making a delay in presenting budget, but due to the special conditions of sanctions and its short-term effects and also for many other reasons which needs further expert discussions, it is unable to adjust budget fast with regard to the fluctuations which has happened.

Also, due to frequent revisions and step-by-step correction of it, it is not possible to present the budget in the determined time and delay in submission of budget to parliament is fully logic and justifiable. The administration believes that the parliament should have a more real understanding of effective processes and disturbing variables in presenting the budget by the administration.

Considering this introductory issues, it must be said it is possible that a very challenging discussion to take place in the process of approval of budget by parties, unless, through other existing sovereignty mechanisms, the imagined space to be altered and led to conversion between the two administrative and legislative branches.

We also hope that this part of the last phrase

IN THE NAME OF GOD

PAYAM-E-ABADGARAN

Construction Companies Association Monthly Magazine

No: 304 bahman 1391 (February, 2013)

Table of Contents

Challenges ahead of developmental projects in the mirror of 2013 budget, Editorial

Celebration of Engineer Day

Correction of the general conditions of contract, an effective step to solve the economic problems- An interview with Engineer Malekiyani Fard

Happy Daheye Fajr[Ten-day Dawn]

Establishment of sustainable development in the country with the activities of organizations and associations, An interview with Engineer Aliyari

Progress of companies is subject to dominancy over new software's , An interview with Engineer Gahzizadeh

A meeting between the delegates of Water Office of Bushehr region and Board of Managers of the Associations' Water Branch

The role of sustainable development in the protection of environment and globalization of economy, Ms. Maryam Chehrzad

Stair landing

Correspondences of Association and received letters

1800-year Ray Fire Temple in the center of changes at central plateau of Iran

News of Construction Industry

Course of change of building construction in Iran

A view towards the cycle of life of machinery for road construction and mine

A view towards the recreation of Iranian beautiful rituals – Sepandarmazgan, The day of love and friendship

It has been read for you

A glance at economic and financial literature

Staff List

PUBLISHER :Construction Companies Association

Editor: Eng. J.Khansari

Editorial Team: J.Khansari, M.Kangani, M.Pourshirazi,
J.Asreazad, M.Zarrabi, A.Varzandeh

Editor in Chief: Gh.Alizadeh

Designer: D.Khani

Typesetter, Marketing & Subscription: Fariba Pouragha

Reporter: Arezu Nouri

Printing Company: Chap Bijan

Printed by: Pasargad

Magazine Address: #88, South Saba St., Taleghani Ave., Tehran, Iran

Tel: +98-21-66464261

Fax: +98-21-66464084

Email:payam.abadgaran@acco.ir